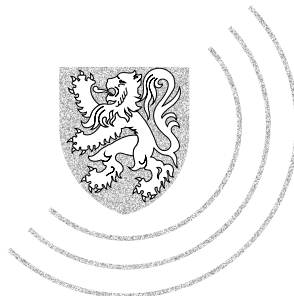


V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1998-1999

3 december 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999**

BELEIDSBRIEF

Gezondheidsbeleid

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

Armoede

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

Gezin en Welzijn, Begroting 1999

Beleidsprioriteiten 1998-1999

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid
uitgebracht door de heer Jan Béghin en de heer Bart Vandendriessche
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, de heer Jan Béghin, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Kathleen Helsen, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

1215 (1998-1999)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

12-A (1997-1998)

– Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13-A (1997-1998)

– Nr. 1 : Toelichting

17 (1998-1999)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Zie :

15 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

– Nrs. 2 tot 12 : Amendementen

– Nr. 13-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

– Nr. 13-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 13-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport

– Nr. 13-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

– Nr. 13-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid

– Nr. 13-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

– Nr. 13-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

– Nr. 13-H : Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

Zie ook :

1202 (1998-1999)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

1211 (1998-1999).

– Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

Blz.

Deel 1 : Bevoegdheid van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid : Gezondheidsbeleid	5
1. Toelichting door de minister	5
a. Kwaliteit van zorg	5
b. Preventie	6
c. Samenhang	7
2. Bespreking	7
a. Algemeen	7
b. Programma 40.20 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden	14
c. Programma 42.10 Volksgezondheid	14
d. Programma 42.20 Medisch-sociaal beleid	18
– Algemeen	18
– AIDS- en SOA-preventiebeleid	21
3. Indicatieve stemmingen	24
Deel 2 : Bevoegdheid van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn : Gezin en Welzijn	26
1. Toelichting door de minister	26
a. Algemeen	26
b. Sectoraal	26
2. Bespreking	29
a. Algemeen	29
b. Per programma :	
41.10 Algemeen Welzijnsbeleid	32
41.20 Bijzondere jeugdbijstand	33
41.30 Bejaardenzorg	34
41.40 Gezinsangelegenheden	35
– Varia	35
– Thuiszorg	35
– Gezinseducatie	36
– Diensten gezins- en bejaardenhulp	36
– Kind en Gezin	36
41.50 Gehandicaptenbeleid	38
– Algemeen	38
– Zorgsector	39
– Werkgelegenheid	42
41.60 Maatschappelijk opbouwwerk	44

41.70 Maatschappelijk welzijn	44
– Algemeen welzijnswerk (AWW)	44
– Etnisch-culturele minderheden	45
– Vrijwilligerswerk	46
3. Indicatieve stemmingen	46
Deel 3 : Bevoegdheid van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting : Armoedebeleid	48
1. Toelichting door de minister	48
2. Bespreking	49
3. Indicatieve stemmingen	52
BIJLAGEN	53

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin besprak de aangelegenheden die tot de bevoegdheid behoren van :

- mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, op 12 en 25 november 1998 ;
- de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting op 26 november 1998 ;
- de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn op 12, 24 en 25 november 1998.

De Beleidsbrief Gezondheidsbeleid, Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, de Beleidsbrief Gezin en Welzijn, Begroting 1999, Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, en de Beleidsbrief Armoede, Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, worden samen met de uitgavenbegroting besproken.

Deel 1 : Bevoegdheid van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid : Gezondheidsbeleid

Voor dit deel werd de heer Bart Vandendriessche tot verslaggever benoemd.

1. Toelichting door de minister

a. Kwaliteit van zorg

Het decreet van 25 februari 1997 betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen en het besluit van 23 juli 1997 houdende uitvoering van dit decreet vormen de hoekstenen voor de verdere uitbouw van een kwaliteitsbeleid in de Vlaamse verzorgingsvoorzieningen. Het Arbitragehof heeft op 15 juli 1998 de beroepen verworpen ingesteld door de federale Ministerraad, de VZW Vlaams Artsensyndicaat en de Franse Gemeenschapsregering.

De belangrijkste overwegingen waren :

1° het Arbitragehof stelt dat de Vlaamse Gemeenschap geen maatregelen heeft vastgelegd die kunnen worden beschouwd als organieke wetgeving van de ziekenhuizen die tot het bevoegdheidsdomein van de federale wetgever behoort. Het kwaliteitsdecreet staat geenszins het in acht nemen van de voorschriften van de federale ziekenhuiswetgeving in de weg, ook niet die welke specifieke aspecten van kwaliteitswaarborging inhouden ;

2° het Arbitragehof is van oordeel dat er ook geen overschrijding is van de federale bevoegdheid inzake de financiering van de exploitatie van ziekenhuizen. Het decreet betreft niet een dergelijke financiering aangezien de eventuele meerkosten die kunnen voortvloeien uit het kwaliteitsdecreet niet ten laste van de federale financiering kunnen worden gelegd. Via een aanpassing van de begroting 1999 zal daarom 20 miljoen BEF van de midelen van het VIPA worden aangewend als stimulans voor de instellingen die starten met kwaliteitsbegeleiding ;

3° het Arbitragehof is evenmin van mening dat er ingegrepen wordt in de wijze waarop de diagnostische en therapeutische vrijheid van artsen wordt uitgeoefend. Het Arbitragehof beschouwt het kwaliteitsdecreet als een geheel van maatregelen om een nog betere zorgverstrekking te organiseren in het belang van de patiënt, evenwel zonder in te grijpen in de wijze waarop de genees- en verpleegkunde wordt uitgeoefend, meer bepaald wat de diagnostische en therapeutische vrijheid betreft ;

4° het Arbitragehof stelt ook dat het gelijkheidsbeginsel niet geschonden is omdat het verschil in behandeling tussen artsen die werkzaam zijn in ziekenhuizen die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen en artsen die werkzaam zijn in ziekenhuizen die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap of van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vallen, eigen is aan het onderscheiden beleid dat voortvloeit uit de autonomie van Gemeenschappen en Gewesten die hun door of krachtens de grondwet is toegekend.

Dit arrest van het Arbitragehof levert een belangrijke bijdrage voor de toekomstige uitbouw van het Vlaamse gezondheidsbeleid.

Na het advies van de Vlaamse Gezondheidsraad (VGR) werden de eerste kwaliteitsthema's aangeduid voor de algemene en psychiatrische ziekenhuizen en voor de centra voor geestelijke gezond-

heidszorg. Voor de algemene ziekenhuizen werden drie thema's gekozen nl. onthaal, geneesmiddelen-distributie en ziekenhuisinfecties. Voor de psychiatrische ziekenhuizen werden de thema's onthaal, geneesmiddelendistributie en zorgcommunicatie geselecteerd. Voor de centra geestelijke gezondheidszorg werden de thema's onthaal en problematische afsluiting gekozen. Om de betrokkenen op de hoogte te brengen van de concrete verwachtingen van de overheid vindt momenteel voor elk van de sectoren een communicatiedag plaats. Uit de sessies die reeds plaatsvonden blijkt dat er maximaal aan deze communicatiedagen wordt deelgenomen.

b. Preventie

De samenwerkingsverbanden voor bovenlokaal gezondheidsoverleg en -organisatie (LOGO's)

De opstartfase van de LOGO's is bijna afgerond. Voor het einde van 1998 zullen al de LOGO's gestart zijn. Om de opdrachten te vervullen wordt er overgegaan tot de aanstelling van de teams. Deze teams bestaan uit twee en een halve voltijds equivalent. Zij zullen ook starten met de implementatie van de gezondheidsdoelstellingen die door de Vlaamse regering en de VGR opgesteld zijn. Er zal een eerste evaluatie gebeuren na één tot twee jaar. Een grondige evaluatie zal gebeuren aan het einde van de vijfjaarlijkse periode in 2002.

Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG)

Voor het VIG wordt in een nieuwe financiering voorzien. De Vlaamse regering zal met het VIG een convenant afsluiten voor een periode van telkens drie jaar. In dit convenant worden de respectieve taken, verantwoordelijkheden en middelen vastgelegd met als doel een betere dienstverlening aan de bevolking te verzekeren. De indicatoren worden ingebouwd in een beleidsplan dat als basis dient voor het convenant. In het beleidsplan worden resultaatsgebieden en prestatie-indicatoren aangegeven. De 8 resultaatsgebieden die in het beleidsplan zijn opgenomen, zijn de domeinen waarop het VIG zich kan ontwikkelen tot :

- een erkend en gewaardeerd deskundig onderzoekscentrum inzake de ontwikkeling van aangepaste methodieken en instrumenten ;
- een erkende en gewaardeerde tweedelijnsorganisatie die eerstelijnsorganisaties op methodologisch vlak deskundig ondersteunt ;

– een erkende en gewaardeerde gesprekspartner voor de overheid, LOGO's en voorzieningen.

Het ligt in de bedoeling dat de ziektepreventie in de toekomst geïntegreerd wordt in de gezondheidspromotie zodat het VIG evolueert naar het VIGZ (Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie). Dit zal via een decreet worden gerealiseerd dat momenteel reeds in voorbereiding is en waarschijnlijk in het begin van 1999 aan het Vlaams Parlement zal worden voorgelegd.

Het wetenschappelijk en epidemiologisch en operationeel opvolgingsonderzoek

De samenwerkingsovereenkomst met het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur (WIV) loopt halverwege 1999 af. Het zal niet worden vernieuwd omdat het niet aangewezen is aan het einde van een zittingsperiode een nieuw samenwerkingsakkoord voor vijf jaar af te sluiten. Het Vlaams gezondheidsbeleid evolueert ook naar een nieuwe fase. De activiteiten van het WIV beantwoorden daarenboven niet volledig aan de Vlaamse behoeften. Een aantal gegevens dat het WIV verstrekt houden onvoldoende rekening met een gescheiden beleid. Zo wordt bijvoorbeeld het preventiebeleid inzake seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) gevoerd door de gemeenschappen. De opvolgingsgegevens worden echter nog steeds globaal ter beschikking gesteld.

Voorals het domein van gezondheid en milieu vereist een doelgerichte en doeltreffende aanpak. Een beter inzicht in dit domein zal wellicht toelaten grote vooruitgang te boeken inzake de volksgezondheidszorg. Uit de tentoonstelling 200 jaar gezondheidszorg in Vlaanderen blijkt dat twee punten steeds belangrijk waren en zijn m.n. de vooruitgang van de milieuhygiëne en de zorg om de zwakke mens.

Weldra zal een gezondheidsonderzoek starten dat bestaat uit een toxicologisch en epidemiologisch luik. Tegen 23 november 1998 dienen de kandidaturen binnen te zijn en voor het einde van 1998 zal de toewijzing gebeuren op basis van een wetenschappelijke evaluatie met buitenlandse experts.

Ook de heroriëntering van de gezondheidsinspectie binnen het departement Gezondheidszorg en de resultaten die via het meldpunt Milieu en Gezondheid zullen komen, zijn belangrijk. Op basis hiervan kan men dan evolueren naar een goede registratie en monitoring. Een aantal belangrijke taken in verband met de gezondheidsinfor-

tie kunnen slechts op een holistische manier ingevuld worden en omvatten drie functies m.n. :

– een synthetische functie : de inhoudelijke integratie van de beschikbare informatie en nieuwe inzichten op informatiegebied bewerkstelligen, alsmede het opvolgen van de verschillende informatiebronnen en het aanreiken van relevante informatie aan het beleid ;

– een bewakende functie : erop toezien dat de verzamelde gegevens bijdragen tot het verzekeren en verbeteren van de kwaliteit van de verstrekte diensten ;

– een initiërende functie : het realiseren van de complementariteit van de bestaande registraties en dit zowel op individueel als op geaggregeerd niveau.

Wat de drugpreventie betreft is er een goede vooruitgang. De eerste goede resultaten beginnen nu zichtbaar te worden. Dit is mede dankzij het werk van de VAD. De resultaten van preventie worden pas zichtbaar na vijf jaar beleid. Een belangrijke vernieuwing is de start, naar aanleiding van de resolutie van het Vlaams Parlement, van de bevraging van leerlingen in het kader van de participatieve risico-analyse.

Inzake het medisch verantwoord sporten in Vlaanderen verwijst de minister naar haar actieplan. In het buitenland o.m. Frankrijk wordt het voorstel overgenomen om met een charter Medisch Verantwoord Sporten te werken. Ook op dit domein zullen we op zijn vroegst na vijf à tien jaar preventief beleid de eerste resultaten kennen.

c. Samenhang

Zoals voor de ziekenhuizen in 1998 zal in 1999 het accent worden gelegd op de uitwerking van een nieuwe blauwdruk voor een Vlaamse geestelijke gezondheidszorg in de 21ste eeuw.

Voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg wordt voorzien in een decretale onderbouw. Het ontwerpdecreet zal eerstdaags worden ingediend bij de Raad van State. De financiële middelen voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg werden aanzienlijk uitgebreid.

2. Bespreking

a. Algemeen

De heer Etienne De Groot informeert hoe de thema's inzake het kwaliteitsbeleid tot stand zijn gekomen. Is hierover overleg geweest ? Hij informeert ook of de instellingen tijdens de communicatiedagen een inbreng hebben of dat het om een loutere autoritaire kennisoverdracht gaat. Er wordt voorzien in het uittesten van een set van Amerikaanse klinische kwaliteitsindicatoren in een aantal Vlaamse algemene ziekenhuizen. Waarom heeft men voor deze kwaliteitsindicatoren gekozen ?

In de VGR is er geen enkele expert opgenomen uit de gebieden seksuele gezondheid, aids of SOA. Er werd reeds een aanpassing van de raad aangekondigd. Dit is totnogtoe niet gebeurd. Wanneer wordt deze aanpassing doorgevoerd ? De Vlaams volksvertegenwoordiger wijst erop dat inzake SOA niet alleen de jongeren maar vooral de ouderen een risicovol gedrag vertonen. Er moet nog steeds aandacht aan aids besteed worden omdat men anders gaat denken dat het risico voor besmetting niet meer bestaat. Het geheugen moet gesterkt worden om de mensen waakzaam te houden. Er is een gecoördineerde actie nodig.

De heer Etienne De Groot stelt dat er blijkbaar een taboe betaalt, zelfs bij preventiewerkers, om bij de drugspreventie te spreken over de harddrugs. Hij is bezorgd om een trend waarbij men meer over de legale dan over de illegale stoffen spreekt. Hij pleit ervoor dat middelen die een kwalijke werking hebben op de volksgezondheid onderscheiden worden van de echte drugs. Het toenemend tabaksgebruik moet volgens het lid met een specifiek op jongeren gerichte campagne bestreden worden. Men mag dit niet inpassen in het drugsbeleid. Men mag niet alle psycho-actieve middelen als een geheel voorstellen. Bij de participatieve risico-analyse stelt de heer Etienne De Groot de vraag wat men doet indien uit de bevraging blijkt dat bepaalde jongeren drugs gebruiken. Wat wordt er dan gedaan om het probleem op te lossen ?

In verband met de palliatieve zorgen vraagt de spreker of er meer initiatieven gaan genomen worden om de bereikbaarheid ervan voor de mensen te verhogen o.m. via thuiszorg. Hij pleit ervoor dat

de Vlaamse overheid in deze sector een extra inspanning zou leveren.

Volgens de heer Bart Vandendriessche geeft deze beleidsbrief een overzicht van het gevoerde beleid tijdens de huidige zittingsperiode. Bij de aanvang van de legislatuur werden belangrijke bakens uitgezet. Dit ambitieuze beleid wordt nu concreet. De nodige structuren en instrumenten werden ter beschikking gesteld of eigentijds gemaakt. Zo bijvoorbeeld de herstructurering van het VIPA, het goedkeuren van het kwaliteitsdecreet, de uitbouw van de preventie, de aandacht voor de geestelijke gezondheidszorg, het uitwerken van een voorstel van ziekenhuisconcept... Het Vlaamse gezondheidsbeleid is een coherent beleid geworden.

Aanvankelijk was er ook grote aandacht voor de verdere defederalisering. Dit proces lijkt nu te zijn stilgevallen. Wordt hieraan nog verder gewerkt? De heer Bart Vandendriessche vraagt hoe de kwaliteitsconsulenten door de voorzieningen geëvalueerd worden. Wat is het opzet van de kwaliteitsindicatoren? Welke conclusies kan men daaruit trekken? Over de herstructurering van het VIG stelt hij zich de vraag wat er met de A-voorzieningen gaat gebeuren.

Mevrouw Yolande Avontroodt beaamt dat er in de voorbije zittingsperiode een aantal baanbrekende initiatieven werden genomen. Vooral de aanvang van de registratie om te komen tot Vlaamse gezondheidsindicatoren vindt zij een goede realisatie. Zij pleit ervoor dat de registratie ruim zal worden opgezet. Volgens haar dienen ook de socio-economische indicatoren opgenomen te worden en niet enkel de indicatoren van het Europees communautair actieprogramma 1999-2003 over met het milieu samenhangende ziekten. Op welke begrotingspost staan deze kredieten ingeschreven?

Mevrouw Yolande Avontroodt betreurt dat het advies van de VGR inzake de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) niet gevolgd werd. Zij pleit ervoor dat een vertegenwoordiger van de organisatie VELO, een platform dat het eerstelijnsoverleg samenbrengt, wordt opgenomen in de VGR.

In de begroting is één literatuurstudie opgenomen over de transfers in de gezondheidszorg. Het lid vraagt of de resultaten ervan toegelicht kunnen worden.

Inzake de nota 'Een ziekenhuisconcept voor Vlaanderen' verwachtte mevrouw Yolande Avontroodt dat deze in de beleidsbrief zou zijn opgenomen omdat de commissie hieraan nog maar enkel

een hoorzitting wijdde. Zal deze nota nog verder worden besproken?

In de beleidsbrief worden verschillende cijfers vermeld over het aantal op te richten LOGO's. Hoe verloopt de oprichting? Is de dekkingsgraad in al de regio's gelijk? Kan er een stand van zaken van de knelpunten gegeven worden?

Binnen het preventielandschap groeit er bij sommige instellingen, zoals het IPAC (Inter Provinciaal Aids Coördinaat), onzekerheid. Zij vrezen dat hun specifieke deskundigheid verloren zal gaan. Niet alleen de preventie maar ook de zorg rond aids en aids-gerelateerde aandoeningen moet meer aandacht krijgen omdat de patiënten langer leven. De aandacht mag niet verminderen. De deskundigheid in deze sector is zeer specifiek en moeilijk over te dragen. Een gericht doelgroepenbeleid blijft volgens mevrouw Yolande Avontroodt noodzakelijk.

Mevrouw Yolande Avontroodt wijst ook op het fundamentele verschil tussen behandelbare en niet-behandelbare seksueel overdraagbare ziekten en op de economische kostprijs van een aids-patiënt. Er is hier een fundamenteel verschil in draagkracht. De huidige daling van de incidentie van aids op Europees niveau wijst helemaal niet op een actuele daling van de incidentie van HIV-infecties. De waakzaamheid moet hoog blijven. De huidige stabilisatie zou snel kunnen omslaan indien er niet blijvend aandacht aan wordt besteed. Het lid vraagt wat er gaat gebeuren met het operationeel plan dat opgesteld werd door IPAC en vertegenwoordigers van de wetenschappelijke wereld in overleg met de minister.

Omdat het medisch schooltoezicht een belangrijk deel van het preventiebeleid betreft, betreurt de Vlaams volksvertegenwoordiger de overdracht van de bevoegdheid van volksgezondheid naar het departement van onderwijs.

Het lid stelt ook dat enkele punctuele onderwerpen in de beleidsbrief ontbreken m.n. de hepatitis B-vaccinatie en de interne en externe diensten preventie en bescherming op het werk. Bij dit laatste stelt het lid zich de vraag of in 1999 het kwaliteitsdecreet op deze diensten zal worden toegepast. In het kader van het vaccinatiebeleid werkt de Vlaamse gemeenschap mee aan de actie rond de pneumokokken-vaccinatie. Die is echter niet gratis. Voor de risicogroep, de bejaarden kan dit echter zwaar doorwegen. Men kan zich de vraag stellen waarom deze vaccinatie niet gratis wordt verstrekt. Verder stelt het lid dat de vaccinatiedatabank momenteel gestart wordt bij Kind en Gezin. Zij

heeft vernomen dat er problemen bestaan over de vestiging van deze databank. Kan de minister hierover enige verduidelijking geven ?

De heer Felix Strackx vraagt aandacht voor het obesitas-probleem bij de jeugd. Volgens hem evolueren we, wat zwaarlijvigheid betreft, naar Amerikaanse toestanden. De reactie op dit probleem veroorzaakt bij de jeugd en vooral bij meisjes een toename van het aantal gevallen van anorexia nervosa. Sommige cijfers stellen dat 10% van de jonge meisjes voortdurend op dieet is. Er zou bovendien een stijging van het roken vastgesteld zijn omdat men door te roken het hongergevoel wil tegen gaan. Welke acties zijn gepland en wordt er in acties voorzien gericht op specifieke doelgroepen zoals jonge meisjes ?

Doping is volgens de heer Felix Strackx een groot en breed verbreid probleem. Het door de minister voorgestelde anti-dopingplan mist volgens hem daadkracht. Hij denkt niet dat men met dit plan het probleem kan terugdringen.

Inzake drugpreventie is hij, zoals de heer Etienne De Groot, van oordeel dat het preventiebeleid systematisch te veel aandacht besteedt aan veeleer onschuldige stoffen en randfenomenen. Men durft niet naar de kern van het probleem te gaan. Hij denkt dat het belang van de participatieve risico-analyse overschat wordt. Ook hier vindt hij dat er onvoldoende daadkracht van het beleid uitgaat. Meer concreet wil hij weten welke vragen gesteld worden aan de leerlingen in de participatieve risico-analyse en wat er aan de jongeren verteld wordt bij de verwerking van de door de bevraging verkregen gegevens.

In het ontwerpdecreet op de CLB's is bepaald dat jongeren vanaf 14 jaar de aangeboden begeleiding mogen weigeren. De heer Felix Strackx realiseert zich dat een gedwongen begeleiding niet tot veel resultaten zal leiden. Vooraf de mogelijkheid tot weigeren inschrijven lijkt hem echter veel te verregaand. Het is juist op deze leeftijd dat de problemen zich aandienen. Zelfs indien de ouders akkoord gaan, zou een leerling de begeleiding kunnen weigeren. Volgens hem verliezen de CLB's hun zin indien deze bepaling behouden blijft.

Er wordt een toename van infectieziekten geconstateerd o.m. meningitis en TBC. Kunnen we tolereren dat een aantal mensen zonder enige vorm van medische controle het land inkomen waardoor verdwenen ziekten opnieuw worden geïmporteerd ? Wat gaat de gezondheidsinspectie ondernemen tegen het binnenbrengen van ziekten zoals TBC ?

De heer Felix Strackx vraagt aandacht voor het vaccinatiebeleid en informeert naar de stand van zaken in het dossier van de hepatitis B-vaccinatie. Er werd aangekondigd dat de vaccinatie vanaf het schooljaar 1998-1999 zou starten. Het lid vraagt of er plannen zijn om er nog andere vaccins aan toe te voegen zoals bijvoorbeeld HIB.

Inzake aids-preventie vindt de heer Felix Strackx dat de HIV-besmetting op de lijst van aangifteplichtige ziekten moet worden opgenomen. Er dient volgens hem in een meldingsplicht te worden voorzien. Hij is het eens met de stelling van IPAC dat het ontbreken van een specifieke begrotingspost het aids-beleid niet ten goede komt omdat men deze uitgavepost niet kan herkennen in de begroting. Hij vraagt dan ook een aparte begrotingspost voor de bestrijding van aids in te schrijven. De heer Felix Strackx pleit ook voor een nieuwe informatiecampagne gericht op de hele bevolking en zeker op de risicogroepen. De laatste cijfers wijzen op een stagnatie in de daling van het aantal besmettingen. Het is reeds enkele jaren geleden dat er nog een voorlichtingscampagne over de gevaren van aids is geweest. De jongeren die vandaag seksueel actief worden, werden daardoor echter niet bereikt. Het lid vreest dat de jongeren door het ontbreken van dergelijke campagnes verstoken blijven van de noodzakelijke informatie. Indien er een campagne zou worden opgezet hoopt hij dat de commissie een inbreng kan hebben bij het bepalen van de inhoud.

Inzake het kwaliteitsbeleid in de Vlaamse verzorgingsinstellingen vraagt de heer Guy Swennen waarom de studie-opdracht aan een extern adviseur werd toevertrouwd en dit in samenwerking met stuur- en werkgroepen die parallel werken met werkgroepen van de VGR. Het lid is op het eerste zicht van oordeel dat de VGR de aangewezen structuur is om het beleid terzake bij te staan en te adviseren. Hij vraagt waarom er gekozen is voor informele organen buiten de VGR daar waar de VGR een bij decreet opgericht adviesorgaan is. Hoe worden de informele werkgroepen samengesteld en op basis van welke criteria worden ze gerecrueteerd ? Welke evenwichten gelden er ?

Bij het wetenschappelijk beleidsgericht onderzoek naar klinische kwaliteitsindicatoren stelt zich de vraag voor welke ziekenhuizen de gegevensbank zal openstaan en wat deze indicatoren voorstellen. Waarom werd er voor de Amerikaanse klinische kwaliteitsindicatoren gekozen en niet voor de bestaande modellen van bijvoorbeeld Nederland of Engeland ?

De minister kondigde een decreet aan ter ondersteuning van de basisstructuren van het Vlaams preventief gezondheidslandschap. De LOGO's worden in dit decreet verankerd. In het verleden werd steeds gesteld dat vooraleer er een decretale regeling zou komen de LOGO's eerst dienden te worden geëvalueerd. Waarom wordt deze werkwijze nu omgekeerd ?

De aankondiging van de oprichting het VIGZ is een vrij ingrijpende herstructurering. Is de minister van plan deze herstructurering nog te laten plaatsvinden tijdens deze zittingsperiode en wordt het pas hervormde VIG hierin opgenomen ? Heeft de minister het advies van de VGR ingewonnen ?

Inzake de VIPA-procedure gebeurt de toekenning van de investeringsmiddelen op basis van het zorgstrategisch plan. De heer Guy Swennen informeert naar de rechtsgrond van dit zorgstrategisch plan. Hij vraagt of de criteria voldoende realistisch en geobjectiveerd zijn. Hij vraagt tevens wie de externe adviseurs zijn en op basis van welke criteria zij werden aangewezen.

De heer Guy Swennen stelt dat uit onderzoeken blijkt dat vele voorlichtingscampagnes hun doelgroep niet bereiken omdat men juist geen gebruikmaakt van de beeldcultuur en dat alles gericht wordt op kennisoverdracht. Op deze manier is er een veel kleiner bereik dan het brede spectrum dat via de beeldcultuur wordt aangesproken. Het voeren van dergelijke campagnes veronderstelt wel een ruim budget en dit noodzaakt tot aanpassingen binnen de begroting.

Mevrouw Sonja Becq vraagt aandacht voor de band tussen armoede en gezondheid. De armoedesituatie is een belangrijke factor voor de toegang tot de gezondheidszorg. Zij vraagt of in het preventiebeleid rekening wordt gehouden met de armoedesituatie.

Over enkele jaren kunnen de verschillende sporen in het drugpreventiebeleid geëvalueerd worden. De participatieve risico-analyse is een van deze sporen. De eerste reacties vanuit de scholen zijn positief. Zij lijken zeer geïnteresseerd om mee te werken. Kan de minister medelen wanneer de eerste resultaten beschikbaar zullen zijn ? Het project Opkikker en de participatieve risico-analyse hebben dezelfde doelgroep. Hier stelt zich de vraag of er een band is tussen beide projecten.

Inzake de ouderenvoorzieningen is mevrouw Sonja Becq van oordeel dat er een afstemming nodig is tussen de regio's. Uit de cijfers van de reeds inge-

diende en besliste dossiers die de VIPA-procedure doorlopen kan de behandelingsduur van een dossier niet afgeleid worden. Kan de minister een overzicht geven van het verloop en de duur van de procedure ?

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey is deze beleidsbrief een nuttig document omdat het de stand van zaken geeft van het Vlaamse gezondheidsbeleid en van de prioriteiten in het gezondheidsbeleid tijdens deze zittingsperiode.

In de commissie werd in een hoorzitting de nota 'Een ziekenhuisconcept voor Vlaanderen' behandeld. Deze bespreking moet nog verder worden afgehandeld. De Vlaams volksvertegenwoordiger informeert of er inzake het ziekenhuisconcept iets uitgewerkt is voor de universitaire ziekenhuizen.

Inzake het preventiebeleid hebben de provincies vroeger een belangrijke inspanning geleverd. Zij kunnen die rol ook nu blijven spelen. Hoe zal dit in Brussel gebeuren ? Houdt men er voldoende rekening mee dat heel wat Vlamingen met hun gezondheidsvragen terechtkomen in Brussel ? De LOGO's zullen decretaal onderbouwd worden zoals vorig jaar bij de begrotingsbesprekingen door bepaalde leden van de commissie werd voorgesteld. In de beleidsbrief wordt in een ondersteuning voorzien van maximum 7 miljoen BEF per jaar per LOGO. Dit kan niet voldoende zijn voor de werking van een LOGO. Welke inbreng wordt er verwacht van derden zoals de provincies en de gemeenten ? Aangezien de LOGO's aan de bevoegde minister een begroting en beleidsplan voor drie jaar ter goedkeuring moeten voorleggen, rijst de vraag in welke mate de gemeenten en provincies zich voor een termijn van drie jaar kunnen engageren.

De beleidsbrief stemt volledig overeen met het gezichtspunt over het wetenschappelijk en epidemiologisch en operationeel opvolgingsonderzoek van mevrouw Trees Merckx-Van Goey zoals geformuleerd bij de behandeling van het eerste samenwerkingsakkoord met het WIV.

Inzake de informatiegaring en de ondersteuning van het wetenschappelijk onderzoek laat de Vlaamse regering nu blijken dat het belangrijk is in Vlaanderen een verankering te hebben bij de Vlaamse administratie of een instantie nauw verwant met de Vlaamse administratie.

Inzake drugpreventie en -beleid is het belangrijk een afstemming te hebben met het federale beleid, niet alleen omwille van het repressieve beleid,

maar ook wegens de band met de opvang die gefinancierd wordt via het RIZIV. Het is belangrijk te weten of de stroom federale middelen, die vooral via het RIZIV beschikbaar zijn, passen binnen het Vlaamse beleid.

Over het medisch verantwoord sporten werd reeds een uitgebreide gedachtewisseling gehouden. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of er inmiddels meer informatie beschikbaar is en of de commissie over de integrale tekst van het actieplan kan beschikken.

Antwoord van de minister

Inzake het kwaliteitsbeleid zijn de thema's van de ziekenhuizen, de psychiatrische ziekenhuizen en de centra voor geestelijke gezondheidszorg vastgelegd. Momenteel wordt er gewerkt aan de kwaliteitsthema's van de RVT's, daarna wordt er overgegaan tot thema's voor de SIT's en de palliatieve diensten. Er worden gesprekken opgestart met de arbeidsgeneeskundige diensten. Deze zijn als laatste aan de beurt omdat er een wijziging is doorgevoerd in de toepasselijke wetgeving.

Voor de ziekenhuizen werden 3 verplichte en 2 vrije kwaliteitsthema's bepaald. De verplichte thema's werden bepaald enerzijds op basis van de aanbevelingen van de VGR en anderzijds vanuit het begeleidingsproces. De werkgroep is samengesteld uit mensen van het veld teneinde een zo groot mogelijke betrokkenheid te hebben. Aan het begeleidingsproces werkte ook een externe consultant mee. De thema's werden participatief tot stand gebracht. De vrije thema's zullen worden bepaald door het werkveld. Momenteel wordt dit proces afgerond.

Er werden twee kwaliteitsconsulenten aangeworven. Zij zijn nu één jaar in dienst. Ze hebben het volledige proces van het bepalen van de kwaliteits-thema's en -indicatoren begeleid. Op dit ogenblik staan zij vanuit het hulploket ter beschikking van de voorzieningen ter samenstelling van het kwaliteitshandboek en -plan. De ervaring met deze kwaliteitsconsulenten is positief.

De set van indicatoren van professor Kazandjian is de meest volledige set die momenteel beschikbaar is. Deze wordt over de hele wereld toegepast maar er wordt telkens rekening gehouden met de eigen cultuur. Deze set werd reeds succesvol toegepast in Denemarken, Engeland en Nederland. Ook in Vlaanderen zal bij de implementatie rekening gehouden worden met de bestaande cultuur en normen.

De commissie Zorgstrategie bestaat uit 3 interne en 3 externe leden. Bij de externe leden is er steeds één vast lid en twee alternerende leden zodat er steeds leden vanuit de praktijk kunnen oordelen. De externe experts worden gekozen uit een lijst van twaalf namen. Er wordt rekening gehouden met de verhouding man/vrouw, de spreiding over de provincies en de verhouding openbare/privé-sector. Om de onafhankelijkheid te garanderen wordt het externe lid nooit betrokken bij de behandeling van een zorgstrategisch plan dat uit zijn regio komt. Het huishoudelijk reglement werd in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. In de begroting wordt wegens de vertraging van de behandeling van dossiers van de rusthuizen 300 miljoen BEF van de rusthuizen verschoven naar de ziekenhuizen. Volgend jaar gebeurt de omgekeerde beweging. Een evaluatie van de criteria en deskundigen is noodzakelijk en zal na een tweetal jaren gebeuren.

De VAD houdt zich bezig met drug- en alcoholpreventie. Dit zijn alcohol, medicatie, hard en soft drugs. Het is helemaal niet de bedoeling dat één soort drugs een andere zou verdringen. Preventiebeleid levert echter pas na vijf jaar merkbare resultaten op. Bij de aanvang van de zittingsperiode is men gestart met het 7-puntenprogramma. Na drie jaar komt dit programma op kruissnelheid. De participatieve risico-analyse wordt momenteel in 9 scholen uitgetest. De vragenlijst bevat vijftientwintig vragen. Deze is tot stand gekomen naar aanleiding van de bespreking in deze commissie. De vragen zijn niet gericht op het gebruik op zich maar wel op de mening van de leerlingen. Het wetenschappelijk onderzoek van mevrouw Maes naar het eigenlijke gebruik blijft bestaan. De vragenlijst wordt per klas ingeleid en ingevuld. De verwerking van de antwoorden gebeurt door de VAD. De resultaten van de bevraging worden per school gegeven en niet per klas om herkenbaarheid te vermijden. De feedback wordt begeleid door MST, PMS en intermediairen die daarvoor worden opgeleid door de VAD. Uit een eerste reeks bevragingen blijkt dat de ouders een grote invloed hebben op hun kinderen. De minister gelooft in de meerwaarde van dit systeem omdat het op vrijwilligheid berust. Aan de VAD wordt regelmatig de vraag gesteld hoe men moet reageren als men ontdekt dat jongeren drugs gebruiken. Volgens de VAD is de communicatieve houding de beste benadering. In februari 1999 start voor de derde maal Opkikker. Bij deze gelegenheid zullen de eerste resultaten van de participatieve risico-analyse in de verschillende scholen bekend worden gemaakt. Het is mogelijk dat een bijsturing nodig is na een eerste evaluatie.

Inzake de defederalisering zijn er veel ideeën en voorstellen uitgewerkt. Zij zullen een element zijn van de onderhandelingen na de volgende verkiezingen. Er dient niet alleen aandacht te zijn voor de financiële middelen maar ook voor homogene bevoegdheidspakketten. Op het federale niveau zijn er steeds pogingen tot recuperatie zoals ook nu weer blijkt uit de voorstellen van programmering in de geestelijke gezondheidszorg die men op federaal niveau wil doorvoeren.

Het VIGZ zal geen nieuwe instelling zijn maar een uitbreiding van het VIG. In het convenant met het VIG, dat voor een periode van drie jaar geldt, zal in deze uitbreiding naar ziektepreventie voorzien worden. Op dit ogenblik evolueert men naar een themagebonden benadering waarin bepaalde A-voorzieningen zullen gaan werken. Binnen de A-voorzieningen hebben er een aantal de wens geuit te integreren in het nieuwe instituut. A-voorzieningen die niet themagebonden maar meer algemeen wensen te werken, zullen als A-voorziening blijven functioneren. De projectfinanciering werd afgebouwd. De C-voorzieningen die vooral projectmatig werkten zijn inmiddels geïntegreerd. Op korte termijn wordt de aandacht niet meer toegespitst op projecten aangezien het voor de continuïteit niet aangewezen is dat men aan het einde van een zittingsperiode nog projecten op lange termijn zou starten. Indien men echter met nieuwe projecten zou beginnen dan zullen deze vanzelfsprekend betrekking moeten hebben op de vijf gezondheidsdoelstellingen.

De registratie en monitoring zal ruimer zijn dan alleen het kader van het milieu. De kredieten van respectievelijk 5,2 miljoen BEF en 77,6 miljoen BEF zijn ingeschreven in programma 42.2 op de basisallocaties 12.27 en 33.29. Ook in de algemene middelen zijn kredieten beschikbaar die door het bestuur kunnen worden vrijgemaakt o.a. voor het managementinformatiesysteem van het departement Volksgezondheid.

Het advies van de VGR op de CLB's werd zoveel mogelijk gevolgd. Het blijft echter een advies. De CLB's krijgen in het nieuwe decreet een duidelijke opdracht; een opdracht die veel breder is dan voorheen. De minister is van oordeel dat het dwingend opleggen van begeleiding nooit tot goede resultaten kan leiden. De minister ziet geen probleem in de overdracht van de CLB's naar het departement Onderwijs aangezien het binnen hetzelfde ministerie blijft en de minister van Volksgezondheid bevoegd blijft.

De nota over het ziekenhuisconcept heeft veel beweging op het terrein veroorzaakt. Op het terrein worden tal van zaken reeds verwezenlijkt zelfs zonder dat daarvoor de decretale bepalingen afgewacht zijn. De overheid vervult hier een vormende rol. Deze nota is een voorloper van wat er op het terrein van de ziekenhuizen zal gebeuren zodra deze aangelegenheid een homogeen bevoegdheidspakket vormt. De minister heeft zelf nog geen nota over het universitair ziekenhuis maar bestudeert wel een document over het ziekenhuisconcept met daarin een luik over het universitaire ziekenhuis. De nota Een ziekenhuisconcept voor Vlaanderen moet worden beschouwd als een voorbereidend document voor de volgende zittingsperiode.

Er is in 21 LOGO's voorzien, op het terrein zullen er 26 zijn. De LOGO's zijn momenteel in volle oprichting. Dit proces zal voor het einde van 1998 zijn afgerond. De provincies dragen bij en van de gemeenten wordt een symbolische bijdrage per inwoner gevraagd. Het is een vorm van medeparticipatie aan de LOGO's. De LOGO-Brussel is vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie op 10 november 1998 opgericht.

Het budget voor aids blijft ongewijzigd. Het operationeel strategisch plan zal worden gekaderd in het totale preventiebeleid waarbij zeker de LOGO's zullen worden betrokken. IPAC is een specifieke voorziening met een specifieke opdracht. Deze opdracht blijft bestaan. Het aidsbeleid binnen de bestrijding van SOA blijft herkenbaar. De minister ziet niet in waarom hiervoor een specifieke budgettaire post nodig zou zijn. Dergelijke aparte post bestaat ook niet voor de VAD en het drugsbeleid. Het beleid dat gevoerd wordt, is belangrijk. De zorg voor aids blijft even groot. Een specifieke aanpak voor de curatie is nodig. Dit beleid inzake curatie moet daarenboven door het federale niveau worden ondersteund. Wat de preventie betreft rijst de vraag of een specifieke aanpak voor aids nog nodig is en of er geen breder preventiebeleid inzake SOA moet worden gevoerd. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) adviseert aids op te nemen in SOA omdat de toestand daar problematisch aan het worden is. Een SOA-campagne moet verlopen via de LOGO's en de participanten aan deze LOGO's. Het is belangrijk dat de ouders, jeugdbewegingen, scholen en CLB's meer aandacht gaan besteden aan deze problematiek en deze in het ruimer kader van SOA plaatsen. Al de projecten die nog moeten worden vastgelegd zullen daarop worden gescreend. Ook de financiering zal zich daarop heroriënteren.

Het knelpunt is echter hoe dit preventiebeleid gevoerd moet worden. Moet dit nog met grootste campagnes? De eerste campagnes rond aids waren gemakkelijker. Het was een nieuwe ziekte waarover men niets wist en die de nieuwsgierigheid van de mensen opwekte. Men heeft echter ondervonden dat velen aids niet meer ervaren als hun probleem en dit terwijl de SOA-problematiek stijgt. Men moet dus van strategie veranderen. Een mediacampagne met spots wordt niet meer opgemerkt. Indien men een boodschap wil overbrengen via de beeldcultuur is er een miljardencampagne nodig en moet men over 50 à 100 spots beschikken. De media zijn niet meer bereid hieraan kosteloos mee te werken. Met een beperkt aantal spots kan men niet opboksen tegen de boodschappen die door de huidige beeldcultuur worden overgebracht. Bedrijven stellen dat het werken met video's een goed resultaat geeft. Momenteel wordt samen met het Instituut voor Tropische Geneeskunde een video voorbereid die aan de scholen zal ter beschikking worden gesteld. Er wordt onderzocht hoe deze video een zo groot mogelijke verspreiding kan krijgen. Indien men slechts over een budget van 20 miljoen BEF beschikt, dient men gericht te werken.

Het ontwerpdecreet op het VIPA dat een decretale rechtsgrond aan het zorgstrategisch plan moet geven is sedert 29 mei 1998 bij de Raad van State ingediend. Er werd een advies binnen een termijn van één maand gevraagd. Zodra het advies van de Raad van State beschikbaar is, wordt het ontwerpdecreet bij het Vlaams Parlement ingediend.

Het protocol met de federale overheid over de vaccinaties is goedgekeurd. De campagne zal starten vanaf 1 september 1999. HIB is nu reeds opgenomen in het vaccinatie-schema en is gratis. In de literatuur is er een grote controverse rond de pneumokokken-vaccinatie. Het programma was reeds langer vastgelegd en zou aanbevolen worden aan risicogroepen. Zolang de controverse bestaat is het niet aangewezen deze vaccinatie gratis te verstrekken. Het programma moet worden gekaderd in de individuele preventie zoals de griepvaccinatie. Voor griep is er nu een financiële tussenkomst. Als er meer wetenschappelijke duidelijkheid is zou dit in de toekomst ook voor de pneumokokken-vaccinatie kunnen.

De vaccinatiedatabank start aanvankelijk bij Kind en Gezin en gaat dan over naar de CLB's. In de eindfase zal deze databank waarschijnlijk gehuisvest worden bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het is niet de bedoeling dat Kind en

Gezin de databank voor de ganse bevolking zal beheren.

Het obesitas- en anorexia nervosa-probleem kadert in één van de gezondheidsdoelstellingen nl. de gezonde voeding. Bij de uitwerking van deze gezondheidsdoelstelling zal er zeker rekening worden gehouden met deze problematiek. De voorstellen worden momenteel nog uitgewerkt. Indien er specifieke acties nodig zijn ten aanzien van jongeren dan moet er in ieder geval samengewerkt worden met de CLB's.

De Koninklijke Belgische Wielrijdersbond ontving een brief waarin bekommernissen over de dopingpraktijk werden geformuleerd. De bond zond deze brief over aan de minister met de mededeling dat dit een opdracht voor de overheid is. Uit deze handelwijze kan men afleiden dat de Bond van oordeel is dat de nadruk eerder moet liggen op controle dan op preventie. Het zal dus noodzakelijk zijn, wil men de preventie doen slagen, dat de bonden hieraan meewerken. De minister is van plan de bonden uit te nodigen en te betrekken bij de uitwerking van het preventiebeleid. De overheid kan alleen maar controleren om de preventie ingang te doen vinden. De preventie zelf kan enkel slagen indien de sportfederaties eraan meewerken.

Aan de federale minister van Binnenlandse Zaken zal worden gevraagd naar de mogelijkheid om bij de aanmelding bij de dienst Vreemdelingenzaken te screenen op TBC. Wat meningitis betreft, is het nog niet duidelijk wat er aan de hand is. Dit dossier wordt grondig opgevolgd. Men moet hierin ook omzichtig handelen om geen paniek te veroorzaken.

Zoals in de toelichting gesteld, zijn er twee belangrijke thema's in de gezondheidszorg die meer dan honderd jaar oud zijn maar die nog steeds actueel zijn. Een daarvan is de zorg om de zwakke, de arme mens. Bij de uitwerking van de vijf gezondheidsdoelstellingen is er altijd in een specifieke methodologie voorzien voor diegenen die moeilijker bereikbaar zijn. Ook in het kwaliteitsbeleid zal armoedebestrijding op termijn meer en meer aan bod komen.

De studies over de transfers zijn nog niet beschikbaar. Zodra de minister deze heeft zal zij die ter beschikking stellen van de leden van de commissie.

Er is in het verleden overleg met VELO geweest. De minister is echter van oordeel dat dit platform goed is, maar te klein is om in de VGR te worden

opgenomen voor de eerstelijnszorg. Het overleg met VELO zal echter opnieuw gestart worden.

b. Programma 40.20 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden

Volgens mevrouw Yolande Avontroodt zijn er moeilijkheden met de concrete invulling van de zorgstrategische plannen. In het bijzonder beklaagt de rusthuissector zich over de afwijzende houding van de administratie, waarvan nochtans eerder gezegd werd dat die ondersteuning zou aanbieden. Men moet zelfs externe consultants inhuren om een en ander in orde te krijgen. De instellingen die ingaan op de overheidsvraag naar strategisch denken in de sector, moeten in de praktijk vaststellen dat het moeilijk is hun vernieuwende voorstellen binnen het VIPA te doen opnemen. Een voorbeeld hiervan zijn de initiatieven inzake kortopvang in de vorm van aanvullende bedden. Zij pleit voor een betere afstemming.

Mevrouw Veerle Heeren herinnert eraan dat het VIPA zich beperkt tot een aantal beleidsvelden o.m. bejaarden en (preventieve) gezondheidszorg. Andere sectoren zijn evenwel vragende partij om ook toe te treden. Is dit bespreekbaar?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt voor de oprichting van dienstencentra voor ouderen te koppelen aan de vernieuwing van de bejaardenzorg.

De heer Bart Vandendriessche vraagt of de 15 miljoen BEF binnen het VIPA voor MST's gebruikt gaan worden voor de wijkgezondheidscentra. Er rijst wel een probleem voor de MST's die lopende investeringen hebben maar nog geen kredieten hebben binnen de CLB's. Volgens welke criteria worden de wijkgezondheidscentra gefinancierd? Krijgen de bestaande wijkgezondheidscentra voorrang of niet?

Antwoord van de minister

Minister Wivina Demeester-De Meyer antwoordt dat er niets schort aan de ondersteuning door de administratie. Een optimaal functionerend hulploket begeleidt de samenstelling van de dossiers. In de sector van de ziekenhuizen stellen zich geen problemen. Het samenwerkingsdenken heeft daar al lang ingang gevonden. Heel anders gaat het eraan toe in de rusthuissector. Zelfs naburige instellingen beginnen er nog maar pas met elkaar te praten. De minister stelt voor hen nog wat tijd te geven. Het is immers essentieel voor de zorgstrategische plannen dat men rekening gaat houden met

elkaar in toekomstperspectief. Voorts blijkt dat nu en dan mooie projecten verloren gaan omdat een gelukte samenwerking of zelfs fusie op directieniveau door het bestuursniveau wordt afgewezen of vice-versa. De zorgstrategische commissie stelt dit met spijt vast en vraagt dan de rusthuizen hun werk te herdoen, wat hen er niet toe verplicht dure consultants in te huren. Volgens de minister doen zij dit veeleer vanuit de foute opvatting dat ze hierdoor het essentiële gesprek met hun collega's uit de regio kunnen ontlopen. Zij wijst ten slotte op de analogie met de samenwerking tussen OCMW- en privé-ziekenhuizen. Ook hier gebeurt het dat samenwerkingsprojecten uiteindelijk botsen op de politieke verantwoordelijken. De minister meent dat de afstemming van kortopvang en thuiszorg van bejaarden wel degelijk mogelijk is. De twee betrokken afdelingen van de administratie, die respectievelijk verantwoordelijk zijn voor de infrastructuurfinanciering en de planning in de gezondheids- en bejaardensector, overleggen met elkaar. Voor bejaardenzorg zal op korte termijn de kortopvang kunnen worden gerealiseerd. Voor de andere sectoren kan deze financiering als er klaarheid is dat deze niet meer in de dagprijs zijn opgenomen. Een werkgroep gaat momenteel na wat wel en wat niet binnen het VIPA kan worden opgenomen. Al de betrokken partijen zijn opgenomen in deze werkgroep. De planning van het aantal bedden, met inbegrip van eventuele uitbreidingen, behoort tot het domein van minister Luc Martens.

De minister wil de lopende engagementen honoreren en een herschikking binnen het VIPA mogelijk maken om de MST's te financieren. Het betreft hier een overgangsregeling die in de toekomst niet meer zal kunnen omdat de CLB's onder Onderwijs zullen ressorteren. De lijst met de criteria voor financiering van de wijkgezondheidscentra wordt aan de leden bezorgd. De centra die momenteel functioneren, krijgen inderdaad prioriteit.

c. Programma 42.10 Volksgezondheid

Mevrouw Ria Van Den Heuvel zegt dat in de beleidsbrief een beschrijving wordt gegeven van het ontwerp van decreet over de CGG's, dat de minister voorbereidt. Momenteel zijn deze centra ook bezig met de implementatie van het kwaliteitsdecreet. Ze vraagt zich af of de verschillende invalshoek van beide decreten niet voor moeilijkheden zal zorgen. Ze vraagt wat er zal gebeuren met de convenants als het decreet houdende de geestelijke gezondheidszorg is goedgekeurd.

In welke mate hebben de initiatieven voor thuisverzorging, de palliatieve netwerken en de CGG's

aandacht voor mensen van de vierde wereld en migranten ? Ze vraagt de minister ook om een overzicht van de lopende studieopdrachten in verband met het gezondheids- en medisch-sociaal beleid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil graag weten welke thema's er gekozen werden waarover een kindereffectenrapport zal worden gevraagd.

In het kader van het wetenschappelijk onderzoek geeft mevrouw Ria Van Den Heuvel het voorbeeld van zelfmoordpogingen bij holebi-jongeren. In samenwerking met het kabinet van minister Luc Martens wordt onderzocht of deze jongeren bij de reguliere welzijnsdiensten terecht kunnen. Volgens haar dient hierop specifiek wetenschappelijk onderzoek te gebeuren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat over het akkoord tussen de Vlaamse regering en de sociale partners om de werkdruk in de sector te verkleinen voornamelijk onderhandeld is door minister Luc Martens. Nochtans vallen de CGG's, de RVT's en de ziekenhuizen ook onder de verantwoordelijkheid van deze minister. Bestaan er specifieke tewerkstellingsprogramma's waarvoor de minister bevoegd is ? In de VESOC-akkoorden van 1998 wordt in 116 miljoen BEF voorzien voor gezondheidsbeleid. Hoeveel bijkomende tewerkstelling heeft dit opgeleverd ? Deze sectoren vallen ook onder de federale Maribel II. Bepaalde CGG's, vrij kleine entiteiten, nemen hun tewerkstellingspotentialiteit in het kader van de sociale Maribel niet volledig op. Heeft de minister hier een zicht op ? In antwoord op een schriftelijke vraag heeft de minister een plan uitgelegd voor de gelijkshakeling van de verloning binnen de CGG's. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt de minister dit toe te lichten.

Mevrouw Avontroodt wijst op de noodzakelijke inspraak van de verschillende sectoren bij het kwaliteitsbeleid, bijvoorbeeld bij de specifieke kwaliteitsthema's in verband met palliatieve zorgen. Ook bij de samenwerkingsinitiatieven voor de thuiszorg moet de eerstelijnszorg betrokken worden bij het bepalen van de kwaliteitsindicatoren. Zij pleit nogmaals om VELO op te nemen in de VGR.

Van de VGR ontving zij een brief waarin een wijziging werd aangekondigd in de volgorde van de studies. Een studie over secundaire kankerpreventie wordt uitgesteld tot januari of februari en vervangen door een studie over casemanagement. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt of dit een

signaal is dat men het casemanagement federaal wil doortrekken. De minister moet volgens haar daarover haar federale collega aanspreken.

Uit het overzicht van de VAR blijkt dat dit jaar een honderdtal beroepen werden ingediend. Kunnen er conclusies getrokken worden uit de aard van de verschillende beroepen ?

In het protocol tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten met betrekking tot het ouderenzorgbeleid wordt het aantal bedden verdeeld. Op basis van welke criteria worden de overblijvende bedden toegewezen ? Heeft de minister in het kader van het decreet over de geestelijke gezondheidszorg gedacht aan crisisopvang binnen de ambulante begeleiding ? Het ontwerp van decreet heeft specifiek aandacht voor ouderen en jongeren. Wordt hierover een kindereffectenrapport opgesteld ? Indien niet, wat is hiervoor de reden ?

Voor de verlaging van de leeftijd voor verantwoord sporten heeft de minister wel een kindereffectenrapport gevraagd. Het decreet inzake het kindereffectenrapport handelt alleen over ontwerpen van decreet. Er wordt met twee maten en twee gewichten gewerkt als er geen kinderrechtenrapport over het ontwerpdecreet op de CGG's wordt gevraagd.

Mevrouw Kathy Lindekens vraagt of bij de invoering van het kwaliteitsbeleid in de verzorgingsvoorzieningen ook wordt gewerkt aan een patiëntgerichte benadering en of alle actoren binnen de verzorgingsinstelling in dit verband goed samenwerken. In de beleidsbrief wordt voor de behandeling van kinderen en jongeren binnen de CGG's de nadruk gelegd op kindermisbruik en -mishandeling. Wordt de behandeling hiertoe beperkt ? In dit kader heeft mevrouw Kathy Lindekens reeds gepleit voor de oprichting van kinderequipes binnen de geestelijke gezondheidszorg. Deze zouden echter ruimer moeten worden gezien dan louter gericht op kindermisbruik en -mishandeling.

Mevrouw Kathy Lindekens stelt dat een van de prioritaire thema's voor de CGG's de daderhulp is. Bij intrafamiliaal geweld is het beter om de justitie niet te betrekken en rekening te houden met de bijvoorbeeld de hechtingsrelatie vader-kind. De vertrouwensartscentra proberen via deze beide componenten te werken, vanuit de beleving van het kind. Ze vindt dit aspect echter niet terug in de daderhulp. Wordt dit geregeld of is dit opgenomen in de convenants ?

Mevrouw Trees Merckx-Goey vraagt welke verplichtingen aan de samenwerkingsakkoorden over daderhulp zijn verbonden. Is er een specifieke rapporteringsplicht of evaluatie ?

Mevrouw Veerle Heeren meent dat er voor de centra voor menselijke erfelijkheid een vrij hoog bedrag staat ingeschreven in de begroting, nl. 74,1 miljoen BEF. Ze vraagt zich af welke activiteiten worden gesubsidieerd en onder welke voorwaarden. Zijn deze centra verbonden aan algemene ziekenhuizen of aan universitaire ziekenhuizen ? Voor de werkingskosten voor het Raadgevende Comité voor de Bio-ethiek staat 1,3 miljoen BEF ingeschreven. Ze wil graag weten of er hierover een akkoord is met de andere overheden en wat hun eventuele inbreng is.

De heer Etienne De Groot vraagt of er gevaar bestaat dat er minder middelen zullen beschikbaar zijn voor wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld voor het aidsonderzoek. Daar was 25 miljoen BEF voor uitgetrokken. Zal dit bedrag hetzelfde blijven ? Hij wijst erop dat onderzoeksprojecten over verscheidene jaren kunnen lopen. Bij een koerswijziging kunnen bepaalde projecten in gevaar komen.

De heer Bart Vandendriessche wijst erop dat inzake de CGG's voor wat betreft de convenants een onderscheid wordt gemaakt tussen vastleggingskredieten, waarvoor 152 miljoen BEF wordt uitgetrokken en ordonnanceringskredieten, die 110 miljoen BEF bedragen. Vanwaar dit onderscheid ?

Inzake de palliatieve zorgen stelt hij de vraag of de kredieten structureel zijn of afgestemd zijn op de federale middelen die zouden worden toegekend. De federale subsidiëring zou naar verluidt van start gaan, niettemin blijft het bedrag aan Vlaamse zijde gelijk. Kan de minister hierover enige toelichting verschaffen ?

Antwoord van de minister

Het ontwerpdecreet in verband met de CGG's zal aan het Vlaams Parlement worden overgezonden. Het werd een eerste maal goedgekeurd door de Vlaamse regering. Daarna werd het voorgelegd aan de SERV en aan de VGR. Na een tweede bespreking in de Vlaamse regering wordt het advies van de Raad van State gevraagd. Men zal dit vragen op de termijn van één maand. Na 1 januari 1999 kan het ontwerp van decreet dan in het Vlaams Parlement besproken worden.

Volgens de minister mag het kwaliteitsbeleid in de CGG's niet afhankelijk gemaakt worden van de grootte van de voorzieningen of niet uitgesteld worden tot de schaalvergroting is doorgevoerd. De voorzieningen zullen door de koepels ondersteund worden om een kwaliteitshandboek en een kwaliteitsplan op te maken. Het gaat slechts om twee verplichte thema's en om een zelf gekozen thema. Dit kan een positieve ervaring zijn. In deze overgangperiode zal een soepeler opstelling aangenomen worden.

Volgens het ontwerp van decreet moeten de CGG's bijzondere aandacht schenken aan kinderen, ouderen en financieel zwakke personen. Er zijn dus drie specifieke doelgroepen. In de artikels-gewijze bespreking in de memorie van toelichting staat dat dit een specifieke deskundigheid veronderstelt. De minister zegt dat volwaardige multidisciplinaire teams moeten worden samengesteld. De noodzaak daartoe blijkt uit wetenschappelijk onderzoek. Bovendien waren er signalen in die richting van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen en ten slotte hebben ook de centra zelf daarom gevraagd. Dit blijft dus niet beperkt tot kindermishandeling en -misbruik. De minister bevestigt dat er hier rond al een werking is opgebouwd, meer zelfs dan oorspronkelijk gedacht werd. De CGG's richten zich sterk op de zwakkere groepen.

Het opmaken van een kindereffectenrapport zou volgens de minister in de huidige omstandigheden tot vertraging leiden. Binnen de regering is er afgesproken ieder jaar te bepalen voor welke thema's er een kindereffectenrapport zou worden opge maakt. Dit jaar werd het thema geestelijke gezondheidszorg niet opgenomen maar wel de preventieve gezondheidszorg. De keuze voor verantwoord sporten moet binnen dat kader worden gezien. De minister wijst erop dat het opstellen van een kindereffectenrapport niet eenvoudig is. Het Vlaams Centrum voor het Welzijn van Kinderen en Gezinnen is met een eerste proefproject gestart, namelijk het opstellen van een kindereffectenrapport voor de gemeente Genk.

De minister zegt dat het onmogelijk zal zijn om binnen de ambulante centra te voorzien in crisisopvang en permanentie. Bij de netwerkvorming tussen de ambulante en de residentiële centra kunnen er daarover wel afspraken worden gemaakt.

De minister bevestigt dat het kwaliteitsbeleid voldoende patiëntgericht zal zijn. Dat is een uitgangspunt dat voor elk thema is uitgewerkt. Zo werden er voor de ziekenhuizen drie thema's uitgewerkt :

het onthaalbeleid, de ziekenhuisinfecties en het geneesmiddelendistributiebeleid. Hoe daar aan meegewerkt wordt, is afhankelijk van de voorziening zelf.

De onderhandelingen die de minister voor haar bevoegdheden met de sociale partners moet voeren inzake het tewerkstellingsbeleid betreffen de CGG's en het MST. In de begroting is voor de CGG's in een verhoging van de middelen voorzien met 86,2 miljoen BEF. Dit is te verantwoorden in het kader van de sociale programmatie. Inzake het MST is de kleine achterstelling opgeheven. Ook de opnemings ervan binnen de CLB's is verrekend.

Het onderscheid tussen vastleggings- en ordonnanceringskredieten inzake de CGG's vloeit voort uit het feit dat de convenants niet op 1 januari zijn ingegaan. Een vastleggingskrediet heeft betrekking op de kredieten die in het totaal worden vastgelegd; de ordonnanceringskredieten op wat in een bepaald jaar dient te worden uitbetaald.

De bestaande convenants met de CGG's zullen blijven lopen als het decreet is gestemd. De convenants moeten echter functioneren binnen het decreet.

De minister wijst erop dat ze niet bevoegd is voor de RVT's en de ziekenhuizen. Ze verwijst naar de VESOC- en vormingsmiddelen voor de stages op de werkvloer. De RVT's zijn hiervoor vragende partij, de ziekenhuizen niet. Er zijn hierover onderhandelingen bezig met minister Theo Kelchtermans. In 1998 zijn er weinig of geen VESOC-middelen specifiek naar het gezondheidsbeleid gegaan.

Wat de palliatieve zorg en de samenwerkingsinitiatieven thuiszorg (SIT's) betreft voert de VGR momenteel besprekingen met de sector en stelt een aantal thema's voor. In overleg met de sector zal een keuze worden gemaakt tussen de voorgestelde thema's. De minister hoopt dat er begin volgend jaar een publicatie klaar is zodat deze sectoren met een kwaliteitsbeleid kunnen starten.

De beroepen bij de VAR betreffen vooral de niet-toevoeging van RVT-bedden en zijn nagenoeg allemaal afgewezen. Er valt daaruit niet veel af te leiden. De verdeling van deze bedden is op een zeer objectieve manier gebeurd. De verdeling van de overblijvende bedden zal eerstdaags plaatsvinden. Deze zal gebeuren op basis van de voorzieningen die al erkende C+-bedden hebben en van diegene die wegens de regionale situatie de minimumdekkinggraad van 50 percent niet halen. Er zal hierover een omzendbrief verschijnen.

Het bedrag voor de Centra voor Menselijke Erfelijkheid wordt tussen de vier erkende universitaire centra verdeeld. Volgens het besluit van 1987 kunnen deze enkel onder strikte voorwaarden erkend worden. Er zit een dubbel luik in de basis van de verdeling: enerzijds bestaan er criteria inzake de werking, anderzijds is er de verdeelsleutel voor het wetenschappelijk onderzoek verricht aan de universiteiten.

Alle kredieten voor het wetenschappelijk onderzoek werden enkele jaren geleden toevertrouwd aan het departement Wetenschapsbeleid, waarvoor minister-president Luc Van den Brande verantwoordelijk is. Daarbuiten lopen er enkel kleine onderzoeksprojecten die rechtstreeks met haar eigen beleid te maken hebben. Er wordt inzake wetenschappelijk onderzoek permanent opgevolgd wat belangrijk is. De Vlaamse overheid moet de prioritaire problemen vaststellen en het onderzoek daarop afstemmen. De minister-president bepaalt echter niet zelf waarover onderzoek wordt gevoerd. De minister geeft aan dat het aidsonderzoek werd opgestart door de staatssecretaris van Volksgezondheid in de periode 1985-1989. Het werd mee gefinancierd uit het geneesmiddelenfonds en later uit gemeenschapsmiddelen. Dit onderzoek loopt nog altijd. De bijdrage van Vlaanderen komt uit het budget voor wetenschapsbeleid.

In Gent loopt er in 1998 een registratieproject van zelfmoordpogingen aan de spoedopnamedienst van het Universitair Ziekenhuis in Gent. Ze acht een algemeen onderzoek relevanter. Uit onderzoek is immers reeds gebleken dat zelfmoordpogingen bij jongens en meisjes verschillen naargelang de specifieke geaardheid. Met deze gegevens kan dan verder worden gewerkt.

Inzake de daderhulp is het aspect om te werken via de beleving van het kind opgenomen in de akkoorden tussen de CGG's en de vertrouwensartscentra. Of er wel degelijk aan wordt gewerkt, zal pas na enkele jaren blijken. De minister zegt dat de samenwerkingsakkoorden met de federale overheid door de Vlaamse regering zijn goedgekeurd en binnenkort aan het Vlaams Parlement zullen worden voorgelegd. Er is in de akkoorden voorzien in een jaarlijkse evaluatie.

Minister Wivina Demeester-De Meyer geeft aan dat de VGR over een bedrag van 5 miljoen BEF beschikt. De VGR kan over het gebruik ervan autonoom beslissen en bijgevolg ook over welke studiegegevens hij wenst te verzamelen. Het gaat om een eigen initiatief van de VGR om een studie op te zetten over case-management. Ze is wel

bereid haar federale collega hierover te ondervragen.

Inzake de samenwerkingsovereenkomst en de cofinanciering van het Raadgevende Comité voor de Bio-ethiek deelt de minister mee dat er een bedrag van 1,3 miljoen BEF werd uitgetrokken. Volgens het protocol moet iedereen een bijdrage leveren. 75 percent van de middelen komt uit de federale begroting, 25 percent komt van de gemeenschappen, gewesten en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie. In het totaal komt 6,25 percent uit de Vlaamse begroting.

Voor palliatieve zorgen wordt in de Vlaamse begroting structureel 32 miljoen BEF uitgetrokken. Er werden nog steeds geen federale middelen ter beschikking gesteld. Voor 1999 werden er wel garanties gegeven, maar men is pas zeker als men de middelen effectief krijgt. De minister kan echter niet zeggen hoeveel middelen daarvan voor Vlaanderen zullen worden uitgetrokken.

d. Programma 42.20 Medisch-sociaal beleid

Algemeen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat er op lokaal vlak nood is aan een preventiebeleid inzake alcoholmisbruik en anorexia bij jonge meisjes en vrouwen, maar ook bij jonge mannen. Inzake de gezondheidsdoelstellingen vraagt ze hoe naast de vijf vastgelegde doelstellingen andere gezondheidsdoelstellingen zoals anorexia, dwangmatig fitnessen en alcoholmisbruik kunnen worden nagestreefd.

De Vlaams volksvertegenwoordiger wil van de minister weten hoe de lokale besturen beleidsmatig zullen worden ondersteund.

In 1998 werd Opkikker georganiseerd, zonder dat dit initiatief werd geëvalueerd. Ook in 1999 staat dit op het programma. Via het Internet heeft mevrouw Ria Van Den Heuvel vernomen dat er een nieuw initiatief wordt georganiseerd nl. een breed opgezette dialoog tussen leerkrachten, ouders en jongeren en dat men met alle vragen terecht kan bij de organisator Sylvester Productions. Zij heeft meer informatie gevraagd, maar haar vraag werd doorgespeeld aan het kabinet. De spreker wil weten of dit met alle vragen gebeurt ?

Met betrekking tot de LOGO's wil mevrouw Ria Van Den Heuvel graag weten hoeveel convenants er op dit moment reeds zijn afgesloten. Het ontwerp van decreet terzake zou in het najaar van

1998 worden gepresenteerd. Aangezien dit niet het geval is, vraagt zij zich af of men dit nu in het kader van het grote preventiedecreet, dat in voorbereiding is, mag verwachten.

De heer Marc Olivier wil weten hoever men staat met de opvolging van de resolutie die het Vlaams Parlement goedkeurde inzake gokverslaving. Is een krediet in de begroting opgenomen ? Inzake drugsverslaving stelt hij de vraag of de cel die samen met het federale niveau zou worden opgericht al gerealiseerd is of wacht men op een federaal initiatief.

Mevrouw Yolande Avontroodt betreurt dat de zaak rond de vaccinatiedatabank onduidelijk blijft. Kind en Gezin liet weten hieraan te willen meewerken, met het oog op een verhoging van de vaccinatiegraad. In welke mate is de minister hierin betrokken ? Het vaccinatiebeleid lijkt in de ogen van mevrouw Yolande Avontroodt eenzijdig te worden. Kind en Gezin zou van plan zijn een call-center op te zetten van waaruit men de betrokkenen zelf zou opbellen. Waar blijft de centrale rol van de huisarts in deze ? De aansluiting bij het MST en de gezondheidsverstrekkers in het algemeen is afwezig. Men spreekt wel van inspraak voor en akkoorden met de huisartsen en de pediaters, maar navraag leert haar dat deze niet bestaan.

Zij wil weten hoe men 26 LOGO's gaat vormen, terwijl er in de begroting maar plaats is voor 20. Komen er aanvullende middelen ?

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt er hoeveel gereserveerd wordt voor de zorgverzekering.

Mevrouw Yolande Avontroodt wil graag vernemen of het meldpunt Milieu en Gezondheid al geëvalueerd is. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de registratie en de individuele klachtenanalyse ? Ten slotte wil zij ook weten waarom het hepatitis B-project niet van start is gegaan in september l.l..

De heer Etienne De Groot vindt dat mevrouw Yolande Avontroodt terecht de vraag naar gegevens over de vaccinatiestatus van de patiënten verdient. Vooralsnog is er geen centraal medisch dossier, hoe kan men vaccinatie-acties voeren zonder te weten wie waarvoor al gevaccineerd is ?

De heer Felix Strackx drukt in verband met het vaccinatiebeleid zijn bezorgdheid uit over de Franse beslissingen om met de inenting te stoppen, omdat er indicaties zouden zijn die aangeven dat een hepatitis B-inenting de voorbestemdheid voor multiple sclerose vergroot, al werd dit dan weer

door de WHO weerlegd. Wat is de mening van de minister hierover ? Zal dit haar houding wijzigen ?

De heer Etienne De Groot heeft vragen bij de vragenlijst die de VAD in scholen hanteert. Het gebruik van medicijnen wordt hierin op één lijn met illegale drugs naar voren geschoven. Men stelt het voor alsof morfine een pijnstiller is. Men wekt de indruk dat aspirine een genotsmiddel is. Als men vragen wil stellen over het gebruik van medicatie, mag men het niet nalaten te informeren naar de band met enig ziekteproces of voorschrift.

Heeft een globaal gezondheidspreventiebeleid logge structuren als de LOGO's nodig ? Hoe gaat men dit in de praktijk realiseren ? Wie gaat concreet de affiches laten drukken voor een concrete campagne, sublokale, lokale, supralokale, regionale of federale overheden ? In ditzelfde verband stelt hij de vraag of de LOGO's de bestaande cijfers inzake borstkankerscreening zullen overtreffen. In de Rupelstreek realiseerde men in samenwerking met de UIA en de huisartsen al een bereik van 65 percent. Tot slot is de heer Etienne De Groot van mening dat de huisartsen te weinig betrokken worden, in vergelijking met de gemeenten en de sleutelorganisaties. Hij vreest bovendien dat het eigenlijke onderwerp van het overleg zal verdrongen worden door discussies over de invulling van de mandaten en het uitoefenen van de macht.

De heer Etienne De Groot vraagt de minister overleg te plegen met de federale overheid om alle onderzoeken die in het kader van preventiecampagnes (borstkankerpreventie en het diabetesproject) gebeuren uit de artsenprofielen te halen, die door de federale overheid worden opgesteld om de medische overconsumptie in te dijken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey weet dat de LOGO's hun mammografieprojecten kunnen opzetten dankzij de financiering die in de convenants is geregeld. Zij drukt evenwel de vrees uit dat zij achteraf nog een technisch-medische factuur zullen ontvangen. Zij wil van de minister weten of er afspraken zijn met het RIZIV die regelen dat deze laatstgenoemde wel degelijk betaalt.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wijst er ook op dat het totale budget voor medisch verantwoord sporten, ondanks de invoering van het actieplan, hetzelfde blijft en vraagt of een verhoging van het budget niet aangewezen is.

Bij de basisallocaties wordt een opsplitsing gemaakt tussen lokale samenwerkingsinitiatieven

en openbare lokale samenwerkingsinitiatieven. Waarom wordt dit onderscheid gemaakt ?

Ze vraagt ook waarom de subsidies voor gezondheids promotie, voor de programma's voor preventieve gezondheidszorg en voor het VIG onderscheiden blijven terwijl het de optie was alles bij elkaar te brengen in een globale post.

Bij de toelichting bij het VIG heeft de minister erop gewezen dat het niet de bedoeling is om in de toekomst de programma's te laten gelden voor de voorzieningen, enkel de lopende programma's mogen worden voortgezet. Sommige voorzieningen krijgen zeer beperkte middelen en financieren de promotie via projecten. Kan de minister een overzicht geven van de projecten in 1998 en 1999 ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wil weten of de specifieke projecten inzake gezondheidszorg en kansarmoede uit het verleden, zullen worden voortgezet. Zijn er nog projecten mogelijk in 1999 ? Zo ja, dan dringt ze erop aan dat terzake een horizontaal beleid mogelijk zou blijven.

Mevrouw Kathy Lindekens heeft vernomen dat er een convenant op komst is met de Vlaamse Liga tegen Kanker. Kan de minister dit bevestigen ?

Antwoord van de minister

De laatste zes maanden hebben volgens de minister overduidelijk aangetoond dat er nood is aan een lokale gezondheidsstructuur. De minister heeft immers vastgesteld dat men op lokaal vlak steeds bewuster werkt aan preventie. De werking concentreert zich op de vijf zogenaamde evidence based gezondheidsdoelstellingen, maar de minister benadrukt dat het niet de bedoeling is enkel te werken rond de vijf gezondheidsdoelstellingen. Ook andere thema's verdienen aandacht. Het is echter belangrijk dat in heel Vlaanderen een gemeenschappelijke actie ondernomen wordt in verband met de vijf meetbare gezondheidsdoelstellingen. De structuur opzetten duurt wellicht tamelijk lang, maar dit is onvermijdelijk gezien het grote aantal betrokken instanties.

Het programma van Opkikker van dit jaar zal in samenspraak met leerkrachten, jongeren en ouders geschreven worden en gebaseerd zijn op een enquête. De minister zegt dat die vragen bedoeld zijn om de tijdgeest na te gaan. Er is ook een vraag opgenomen over gokken. In de opdracht van het VAD staat vermeld dat alle problematisch gebruik van illegale middelen evenals de gokproblematiek tot de opdracht van het VAD behoren. Dit laatste

onderwerp werd opgenomen omdat gokken regelmatig met andere verslavingen gecombineerd voorkomt. De vraag over het gebruik van aspirine is opgenomen, omdat meisjes dit medicament vaak dagelijks gebruiken. Met deze vraag wil men het gebruik van medicijnen nagaan. Hetzelfde geldt voor morfine : door de verspreiding van palliatieve thuiszorg kunnen jongeren ermee in contact komen.

De minister bevestigt dat het ontwerpdecreet op de LOGO's opgenomen wordt in het algemene preventiedecreet.

In antwoord op de vragen over vaccinaties, verklaart de minister dat een werkgroep met vertegenwoordigers van Kind en Gezin, het MST, de administratie en de universiteiten het beleid terzake aan het uitstippelen is.

Aangaande borstkankeronderzoek stelt de minister dat het model uitgewerkt werd in de Ruppelstreek. Via een systeem van oproep-heroproep probeert men zo veel mogelijk vrouwen tussen 50 en 69 jaar te bereiken. De vrouwen hebben de keuze of ze zich wenden tot hun huisarts, een radioloog of het centrum. Het belangrijkste is dat de gegevens verzameld worden in het centrum en aan de vrouwen meegedeeld worden door de huisarts, zodat die eventueel daarover een gesprek kan voeren. De minister onderstreept dat de huisarts bijgevolg niet buiten spel wordt gezet. De minister deelt mee dat er momenteel oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van het nomenclatuurnummer voor diagnostische mammografie. Er zullen onderhandelingen gestart worden met het RIZIV met het oog op de toekenning van een specifiek nomenclatuurnummer aan de preventieve mammografie, waaraan dan bepaalde voorwaarden zouden worden gekoppeld, zoals een tweede lezing en kwalitatieve apparatuur. De minister bevestigt dat het mammoграфisch onderzoek zelf niet door de Vlaamse Gemeenschap maar wel degelijk door het RIZIV wordt betaald. Die heeft daarvoor 400 miljoen BEF gereserveerd, weliswaar verbonden met het bestaande nomenclatuurnummer. De minister voegt hieraan toe dat de 110 miljoen BEF die in de begroting – een bedrag dat elk jaar met 60 miljoen BEF wordt vermeerderd tot 2002 – is ingeschreven, dient voor de organisatie van het project zelf. Alleen de Antwerpse mammobiel doet op dit moment via het klassieke nomenclatuurnummer op het RIZIV beroep. Bij de Vlaams-Brabantse neemt de provincie vooralsnog de kosten op zich.

Inzake de medisch verantwoorde sportbeoefening is er een amendement op de begroting ingediend om het budget met 6 miljoen BEF te verhogen.

Inzake gezondheidszorg en kansarmoede antwoordt de minister dat de meeste projecten in andere projecten worden opgenomen. Zo komen de drugsprojecten in het convenant met de VAD terecht. Of er nog nieuwe projecten mogelijk zijn, blijft een open vraag. De begroting laat hiervoor een – weliswaar beperkte – ruimte.

Volgens de minister gaat het onderscheid tussen LOGO's en openbare LOGO's om een begrotingstechnisch onderscheid, dat eveneens opduikt met betrekking tot de CGG's en het MST. Men mag immers niet vooraf invullen wat privé is en wat openbaar. Op de afzonderlijke status van de LOGO van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) na, zijn er geen inhoudelijke verschillen.

De minister bevestigt dat er een convenant op komst is met de Vlaamse Liga tegen Kanker. Het vormt een onderdeel van de gezondheidspromotie. Het ontbrekend deel van de toelichting wordt opgenomen in het verslag van de Commissie voor Begroting en Financiën.

Wat het hepatitis B-project betreft laat de minister weten dat het uitstel te wijten is aan federale omstandigheden onafhankelijk van haar wil. Zij hoopt dat een en ander nu in september 1999 zal starten. De minister vestigt er de aandacht op dat het Franse besluit om te stoppen met de hepatitis B-vaccinatie genomen is op grond van één artikel uit de medische literatuur, waarin overigens geen oorzakelijk, maar enkel een statistisch verband wordt beschreven. Zij herinnert eraan dat de oorzaken van multiple sclerose nog niet geheel bekend zijn. In ieder geval is zij, zoals ook de Europese Commissie, van mening dat de kans op mortaliteit vanwege hepatitis B veel hoger is en dat het derhalve de voorkeur verdient met de inenting door te gaan.

Inzake de verdeling van de basisallocaties over het VIG, de gezondheidspromotie en de programma's voor preventieve gezondheidszorg wijst de minister erop dat een aantal onderdelen nog niet toegewezen zijn.

Een eerste evaluatieverslag van de administratie over het meldpunt voor Milieu en Gezondheid is ontvangen en zal aan de leden worden bezorgd.

De zorgverzekering is volgens de minister besproken in de commissie voor Financiën en Begroting. Er wordt 4 miljard BEF gereserveerd. Onder de titel pensioenvoorzieningen is de dotatie aan het zorgfonds terug te vinden. De ordonnancerende minister moet nog worden aangeduid.

AIDS- en SOA-preventiebeleid

De heer Guy Swennen gaat dieper in op het Vlaamse aidsbeleid. Vlaanderen opteert voor preventie. De spreker was van plan te wijzen op het succes van dat beleid, maar een bericht van dokter Marleen Den Das, voorzitter LOA, in Het Belang van Limburg heeft hem doen twijfelen. Volgens haar zou het aantal seropositieven toenemen. Hij vraagt zich af welke bron de correcte is. Ondanks berichten die voorbarig suggereren als zou aids te genezen zijn door een nieuwe cocktail van geneesmiddelen, onderstreept de heer Guy Swennen in naam van zijn fractie dat de aandacht voor preventie niet mag afnemen. Immers, steeds meer Vlamingen reizen naar risicogebieden en het laatste VN-rapport heeft een spectaculaire toename in de rest van de wereld van het aantal aidsgevallen aan het licht gebracht. De campagnes en inspanningen moeten worden voortgezet. De spreker betreurt dan ook dat er sedert de campagne Veilig Vrijen van voormalig minister Detiège geen campagne meer werd georganiseerd, gericht op het brede publiek. Hij pleit niet alleen voor algemene maar ook voor specifieke campagnes. Volgens het voormelde krantenbericht verslapt de aandacht echter door het uitblijven van een preventiecampagne. Ook het lage condoomgebruik in Vlaanderen is een belangrijke indicator. De vraagsteller wenst van de minister te vernemen of zij een campagne plant.

Vervolgens wijst de spreker op een tegenstelling tussen het regeerakkoord en de beleidsbrief. In het regeerakkoord wordt duidelijk gesteld dat het aidsbeleid zal worden voortgezet, terwijl een aantal passages uit de beleidsbrief de heer Guy Swennen daaraan doen twijfelen. Zo wordt er in de beleidsbrief meer gesproken over structuren dan over een structureel beleid en worden maar enkele zinnen besteed aan het aidsbeleid. Voorts wordt aangekondigd – en dit is positief – dat IPAC voortaan met een enveloppefinanciering zal moeten werken. De voorwaarden terzake temperen dit onmiddellijk. Deze voorwaarden zijn :

1° de integratie van IPAC in een nog op te richten VIGZ ;

2° het niet alleen meer doelgroepgericht werken maar ook via LOGO's mikken op het brede publiek ;

3° de afbouw van het projectmatig werken ;

4° de invoering van prestatie-indicatoren.

De heer Swennen wil geen concurrentie tussen de verschillende aandachtspunten van het beleid, maar het is hem opgevallen dat aan drugpreventie wel veel aandacht wordt besteed in de beleidsbrief. In tegenstelling tot het IPAC krijgt de VAD wel garanties. IPAC-projecten moeten jaar na jaar worden goedgekeurd en leven met een voortdurend zwaard van Damocles boven het hoofd. Veel deskundigen verlaten het IPAC op zoek naar meer zekerheid. Nochtans blijft aids- en SOA-preventie noodzakelijk en bezit het IPAC over de nodige knowhow om een preventiebeleid te voeren. Volgens de spreker verhindert de grote aandacht voor structuren specifieke acties voor specifieke doelgroepen. Hij vraagt de minister dan ook om het IPAC en de tien projecten te bestendigen. De Vlaams volksvertegenwoordiger legt de minister ten slotte volgende vragen voor. Wat is haar visie op aids- en SOA-preventie ? Zijn de voorstellen van het IPAC voldoende ? Zo ja, waarom wordt er dan niet op structurele wijze uitvoering aan gegeven ? Welk bedrag wordt uitgetrokken voor IPAC en de projecten ? Waarom wordt IPAC geïntegreerd in het nog op te richten VIGZ ? Dreigt het IPAC hierdoor haar rol als coördinator niet te verliezen ? Waarom wordt het VAD niet geïntegreerd ? Wat zal er gebeuren met de projecten die dit jaar aflopen ? Waarom is er de voorbije jaren geen brede campagne meer geweest ? Is de keuze voor convenants in plaats van projecten geen stap naar nog meer tijdelijkheid, administratie en arbitraire beslissingen ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel gaat volledig akkoord met de analyse van de heer Swennen. Zij heeft een amendement ingediend waardoor de middelen voor aids-preventie en -begeleiding via een aparte basisallocatie geïsoleerd worden van alle andere preventiemiddelen.

Mevrouw Yolande Avontroodt vestigt er de aandacht op dat aidspreventie noodzakelijk blijft, zelfs bij een stagnerend aantal HIV-besmettingen. Kan de minister terzake concrete plannen voorleggen ? Haar fractie wil zich aansluiten bij het amendement van mevrouw Ria Van Den Heuvel, waarin gevraagd wordt deze kwestie uitdrukkelijk in de begroting te vermelden, opdat de opgebouwde deskundigheid niet zou verloren gaan. Zij herinnert aan het laatste aidsrapport van de VN waarin een

op doelgroepen gerichte benadering essentieel wordt gevonden.

De heer Etienne De Groot is van mening dat het aidsbesmettingsgevaar blijft bestaan, ondanks de mogelijke stabilisering van het aantal nieuwe seropositieven tot twee per dag. Het aantal besmette personen stijgt ook door de langere overleving. Een campagne om de burgers aan te sporen tot voorzorgen is nog nodig. De minister gaf in het verleden zelf het goede voorbeeld. Deze draad moet weer opgenomen worden : naast algemene humane solidariteitscampagnes blijven gerichte herinneringscampagnes inzake aids nodig. Dit is des te meer het geval aangezien de media de neiging vertonen de mogelijkheden van nieuwe therapieën te overschatten. Aids is nochtans nog lang niet overwonnen en dat zal ook in de nabije toekomst niet het geval zijn. Ook de heer Etienne De Groot sluit zich aan bij het amendement van mevrouw Ria Van Den Heuvel, want als de aidspost opgenomen wordt in de algemene begroting, dreigt de verdeling van de middelen nog onduidelijker te worden.

De heer Strackx heeft een TV-spot gezien die pleit te voor solidariteit met seropositieven. Hecht men nu meer belang aan solidariteitscampagnes, boven de echte preventie ? Hoe is de verdeling van de middelen tussen solidariteitscampagnes en preventie ? In Petto is een van de verenigingen die in de lijst van de brief van het aidsoverleg staan. Dit is een jeugddienst die gesubsidieerd wordt door het ministerie van Cultuur. In Petto heeft blijkbaar een project ingediend. Worden zij ook voor aidsprojecten gesubsidieerd ? Hoeveel subsidies krijgen zij en wat is hun project ?

Antwoord van de minister en repliek van de leden

De minister wil aantonen dat het aidsbeleid niet gewijzigd is en dat het overeenkomt met de visie in de andere Europese landen en van de WGO. Men streeft naar een integratie van de aidsprogramma's in de gezondheidspromotie in het algemeen. Deze optie kan men reeds terugvinden in een Europees project van december 1996. Uit het strategisch plan van het IPAC en de reacties van het werkveld, blijkt dat men het eens is om de aidsprogramma's in het ruimer kader van de gezondheidspromotie te plaatsen en te integreren in de bestaande gezondheidszorg. Dit is efficiënter dan het lukraak opstarten van initiatieven.

Een tweede tendens, die zich ook in Europa en binnen de WHO aftekent, is het uitbreiden van het actieterrein van de aidsorganisaties naar de problematiek van de SOA. In de top tien van de SOA staat HIV op de achtste plaats. HIV neemt wel een

speciale plaats in omdat het niet geneesbaar is. Aids kan niet los van de SOA gezien worden. Het opstarten van de LOGO's kadert in wat door de WGO wordt bepleit. De WGO hanteert de slogan : think global, act local. Zij trachten dus een globaal beleid uit te stippelen maar de acties moeten lokaal opgezet worden.

Krantenartikels halen de cijfers uit de rapporten van de WIV. In het eerste semester van 1998 zijn er inderdaad 187 nieuwe aidsgevallen in Vlaanderen geregistreerd. Het WIV wijst er echter op dat deze cijfers in de juiste context geïnterpreteerd moeten worden. Het heeft volgens hen geen zin om semestriële cijfers te interpreteren. Er is een daling van het aantal nieuwe gevallen van 719 in 1996 naar 689 in 1997. Deze daling is reeds bezig sinds 1992. De globale evolutie van 1988 tot 1998 is dat het aantal nieuwe gevallen gelijk blijft. Dit wijst op een evenwicht tussen de verschillende elementen waaronder dynamiek van de epidemie en de impact van de campagnes. Er is dus geen sterke stijging of daling.

De minister meent dat de strategie van het beleid moet worden bepaald op basis van wetenschappelijke gegevens en niet voortdurend mag veranderd worden. Ze legt er de nadruk op dat het beleid van voormalig minister Detiège nog steeds voortgezet wordt. Toen is het budget ernstig opgetrokken en het is sedertdien niet verlaagd. Dit bedraagt nu 80 miljoen BEF en daar bovenop 25 miljoen BEF voor wetenschappelijk onderzoek, terwijl het totale budget vroeger slechts 92 miljoen BEF bedroeg.

Het WIV wijst er ook op dat een goede actie, paradoxaal genoeg, tot een verhoging van de cijfers kan leiden, omdat men zo personen met risicogedrag die al besmet waren in de vorige jaren, tot een test kan overhalen. Dit is afgeleid uit de resultaten van een vroegere actie. De minister stelt als fundamenteel uitgangspunt van haar beleid terzake dat we goede informatie moeten verstrekken aan alle leeftijdscategorieën over SOA-preventie. Ze is geen voorstander voor een al te exclusieve focus op aids, maar geeft er de voorkeur aan aids te beschouwen als een specifiek geval van SOA. De cijfers voor de verschillende regio's van ons land zijn trouwens verschillend. In Vlaanderen zijn er van 1985 tot nu 1858 gevallen, in Wallonië 1698 en in Brussel 2315. Ze vraagt aandacht voor deze verschillen, omdat de aanpak van de federale overheid curatief is, terwijl die van de gemeenschappen preventief.

De minister wijst er op dat het verschil tussen de werking van het IPAC en de aanpak van aids enerzijds en de VAD en de drugspreventie anderzijds voortvloeit uit de ontstaansgeschiedenis van deze

organisaties. Tussen 1985 en 1989 waren er al een aantal organisaties, zoals de aids-telefoon, die zich bekommerden om aids en door de federale regering werden erkend. Het IPAC is pas later na de defederalisering ontstaan en werkt sindsdien samen met verschillende organisaties, zoals De Witte Raven en de Foundation, die aan secundaire of tertiaire preventie doen, terwijl In Petto, Jeugd en Seksualiteit en Payoke werken aan primaire preventie. Daarbij komen nog de aids-referentiecentra die door de federale overheid georganiseerd en gefinancierd worden. VAD was echter toen de federale overheid nog bevoegd was, al actief inzake alcohol- en drugspreventie. De ontstaansgeschiedenis is dus anders. De onrust bij deze organisaties, de vrees dat ze mensen zullen moeten ontslaan omdat ze niet weten of ze in 1999 nog over geld zullen beschikken, is volledig ongewettigd. Met organisaties zoals De Witte Raven en de Foundation bestaat immers een verbintenis voor drie jaar. Er werd hen al schriftelijk verzekerd dat hun werking zal kunnen worden voortgezet. Ze wijst er echter op dat het niet mogelijk is contracten te ondertekenen voordat de budgetten door het parlement goedgekeurd zijn.

Wat nieuwe organisaties en nieuwe projecten betreft, moet nog worden beslist of die zullen gefinancierd worden. De minister vraagt de tijd om daarover de nodige beslissingen te nemen. Ze wijst op de bijzondere organisatie van het preventiebeleid : vroegere ministers hebben beslist om het aidsbeleid en het drugsbeleid niet te laten uitvoeren door mensen uit de ambtenarij, maar door afzonderlijke organisaties. Dit veronderstelt echter dat het beleid uitgestippeld wordt in dialoog. Ze stelt dat er mensen nodig zijn die het beleid van de overheid uitvoeren en niet de overheid tegenwerken. Ze meent dat kritiek mag, maar niet voor de eindfase. De minister vindt het niet aanvaardbaar dat organisaties het beleid op een onterechte wijze in vraag stellen, als ze zelf helpen om dit samen uit te stippelen. In elk geval komt er geen ommekeer in het beleid. Alleen zijn er twijfels gerezen over de impact van grootschalige campagnes.

De minister zegt dat alle informatie een dubbel doel heeft, enerzijds vragen om solidariteit met mensen die geconfronteerd worden met aids en anderzijds het promoten van het veilig vrijenprincipe. Het is moeilijk te bepalen wat de opsplitsing tussen beide is. De Aidstelefoon Vlaanderen bijvoorbeeld beantwoordt vragen over preventie en vragen die met solidariteit te maken hebben. In Petto heeft twee programma's : de veilig vrijentournee, een rondreis om jongeren via de jeugdorganisaties te informeren over de risico's op aids, en de Vrije Courant. Zij werken vooral met jongeren

uit risicogroepen en spitsen zich toe op het verstrekken van informatie over veilig vrijen en relaties. In de voorbije periode heeft In Petto 2,1 miljoen BEF gekregen voor de veilig vrijentournee en 782.000 BEF voor de Vrije Courant, 2,650 miljoen BEF is gegaan naar Jeugd en Seksualiteit, om de jeugdverenigingen in Vlaanderen te informeren.

Mevrouw Avontroodt meent dat de uiteenzetting van de minister getuigt van coherentie, maar ze mist een luik voor de zorg en de continue opvang, de zogenaamde tertiaire preventie in tegenstelling tot preventie en behandeling. Daar bestaat immers steeds meer behoefte aan. Mevrouw Avontroodt merkt op dat de zorg verloren gaat, omdat de beleidsbrief alleen aandacht lijkt te besteden aan campagnes en gezondheidspromotie.

De minister verzekert dat de zorg niet in het gedrang komt. Ze wenst precies meer aandacht te besteden aan gezondheidspromotie naast het luik preventie. Vandaar dat ze ook het idee heeft opgevat om het VIG, dat zich vooral richt op gezondheidspromotie, uit te breiden voor acties inzake ziektepreventie. Er wordt alleen nog gezocht hoe dit het best kan gebeuren. Er dient ook rekening mee gehouden te worden dat dit aspect ook over verschillende beleidsniveaus is verdeeld.

Wat de grootschalige campagnes betreft heeft men in het verleden 20 miljoen BEF besteed aan de campagne Veilig Vrijen, die uiteindelijk tweemaal is gevoerd. Tijdens deze regeerperiode heeft de minister op vraag van het IPAC besloten om een campagne te voeren waarin meer aandacht gaat naar solidariteit met aidspatiënten : de zogenaamde Frank-campagne. Deze loopt momenteel opnieuw.

Het IPAC is erin geslaagd om door onderhandelingen de aidsproblematiek, zowel het aspect van de solidariteit als van het veilig vrijen, te verwerken in een soap van de VRT. De minister vraagt zich af of dit niet de weg is die men moet bewandelen. In de Verenigde Staten gebeurt dit trouwens al. Dit zal alleszins meer effect hebben dan het voeren van een campagne. Ze vindt dit een te overwegen kanaal.

Mevrouw Yolande Avontroodt suggereert dat indien deze strategie gevolgd zou worden er eerst een doelgroepenonderzoek zou moeten plaatsvinden teneinde te weten welke zenders en programma's deze doelgroepen bekijken.

De heer Guy Swennen is nog niet volledig overtuigd dat er geen problemen zijn met de organisa-

ties die deel uitmaken van IPAC en dat het beleid uit het verleden wordt voortgezet. Het IPAC heeft zich tweemaal in een brief tot een aantal parlementsleden gewend en een aantal organisaties zijn naar de media gestapt. Dit toont aan dat hun onrust ernstig is. Hij is van mening dat de minister duidelijke garanties moet geven. De onrust hierover bestaat doordat de beleidsbrief in dit verband nogal cryptisch is. Hij vindt het ook vreemd dat de minister mensen die hun ongerustheid tonen tegenstanders noemt. De heer Guy Swennen vindt dat in een beleidsbrief de krachtlijnen van het beleid te vinden moeten zijn waartoe men in dialoog beslist. Hij vraagt daarom om meer duidelijkheid. De spreker vraagt of alle projecten binnen IPAC volgend jaar kunnen worden voortgezet.

De minister zegt dat een medewerker van haar kabinet reeds alle organisaties van het IPAC alle mogelijke garanties heeft gegeven. De minister bevestigt dat bestaande projecten doorlopen, maar herhaalt dat ze zich nog niet kan uitspreken over nieuwe projecten.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat de minister voldoende garanties heeft gegeven dat de middelen voor volgend jaar ter beschikking zijn. Het probleem situeert zich echter bij het apart inschrijven van de budgetten voor aids in de begroting. Tot tweemaal toe hebben de koepelorganisaties gevraagd om hierover in het Vlaams Parlement een debat aan te gaan.

Een aids campagne mag volgens de heer Etienne De Groot echter niet worden opgeslokt door een algemene campagne tegen andere SOA's. De WGO werkt mondiaal. Veel van deze aandoeningen waarop de WGO werkt zijn immers geneesbaar en komen bij ons slechts weinig voor. Dit is bijvoorbeeld het geval voor syfilis en gonorroea. Sommige mensen zijn zich onvoldoende bewust van het gevaar van aids. De vraag naar HIV-tests is in de eigen geneeskundepraktijk van de heer Etienne De Groot bijna stil gevallen. Een verklaring daarvoor is misschien dat deze mensen zich niet voldoende bewust van het verschil tussen aids en geneesbare SOA's. Heel wat mensen zijn seropositief zonder dat ze het zelf weten. Een anti-aids campagne is daarom bijzonder belangrijk. De heer Etienne De Groot stelt nog de vraag of het gebruik van condooms stijgt. Hoe zit het met de verspreiding van de condoomautomaten ?

De minister onderstreept dat het niet haar bedoeling is de aidspreventie te verdrinken in een algemeen beleid voor de preventie van SOA's. De getallen bewijzen echter dat SOA's meer voorko-

men dan aids. In 1996 waren er 688 nieuwe aidsgevallen tegenover 35.000 tot 40.000 SOA.

De minister belooft deze gegevens inzake het condoomgebruik te laten opzoeken en verwijst naar de werking van de condomobiel. Ze wijst erop dat zij bij het begin van de regeerperiode een actie heeft ondernomen om de installatie van condoomautomaten te stimuleren.

De minister is niet voor het amendement van mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Yolande Avontroodt gewonnen. Het zou leiden tot een heleboel herschikkingen. Het gaat bovendien ook in tegen het standpunt van IPAC dat pleit voor een integraal beleid.

De minister licht ten slotte de regeringsamendementen toe. Een eerste amendement betreft een verschuiving van 300 miljoen BEF binnen het VIPA. Dit jaar wordt dit bedrag van de rustoorden naar de ziekenhuizen verschoven, volgend jaar gebeurt het omgekeerde. In het kader van het kwaliteitsdecreet krijgen alle betrokken voorzieningen, ziekenhuizen en CGG's, een aanmoedigingspremie. Hiervoor wordt via een tweede amendement in 20 miljoen BEF voorzien. Verder wordt 6 miljoen BEF extra uitgetrokken voor medisch verantwoorde sportbeoefening.

3. Indicatieve stemmingen

Op artikel 15, § 2 van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 is een amendement ingediend door de Vlaamse regering dat ertoe strekt een basisallocatie 33.04 Subsidies aan verzorgingsvoorzieningen in het kader van de uitvoering van het kwaliteitsdecreet in te schrijven in programma 42.10. Op § 3 van hetzelfde artikel wordt door de Vlaamse regering een amendement ingediend om de tekstomschrijving van ba. 33.51 van programma 42.20 aan te passen.

Deze amendementen (15/6) worden aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Kathy Lindekens en de heer Bart Vandendriessche dienen een amendement in tot schrapping van artikel 129, § 4.

Dit amendement (15/10) wordt aangenomen met 9 stemmen bij 4 onthoudingen. Hierdoor wordt het amendement van de Vlaamse regering (15/6) zonder voorwerp.

Bij de begrotingstabel afdeling I zijn er amendementen van de Vlaamse regering op programma 40.20 die ertoe strekken de dotatie aan en de vastleggingsmachtiging van het VIPA met 20 miljoen BEF te verminderen. Er is tevens een amendement van de Vlaamse regering om een nieuwe basisallocatie 33.04 in te voegen in programma 42.10. In hetzelfde programma is er een amendement van de Vlaamse regering om het krediet van basisallocatie 33.61 Allerhande subsidies in verband met het gezondheidsbeleid te verhogen met 6 miljoen BEF.

Op programma 42.20 is er een amendement van de regering om de tekstomschrijvingen aan te vullen.

Deze amendementen (15/6) worden aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Op programma 42.20 wordt een amendement ingediend door mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Yolande Avontroodt dat ertoe strekt de opname van de kredieten voor de bestrijding van HIV/Aids en SOA in een aparte begrotingspost op te nemen.

Dit amendement (15/8) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4 bij 1 onthouding.

Bij de begrotingstabel afdeling V is er een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt de begroting van het VIPA aan te passen.

Dit amendement (15/6) wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (bevoegdheid van minister Wivina Demeester-De Meyer : gezondheidsbeleid*), zoals geamendeerd, worden met uitzondering van programma 42.20, aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen. Programma 42.20 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Bart Trees
VANDENDRIESSCHE MERCKX-VAN GOEY

* Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie van Financiën en Begroting (Parl. St., Vl. P., 1998-99, nr. 15/14)

Deel 2 : Bevoegdheid van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn : Gezin en Welzijn

Voor dit deel werd de heer Bart Vandendriessche als verslaggever aangeduid.

1. Toelichting door de minister

a. Algemeen

Voor zijn toelichting overloopt de minister in vogelvlucht de Beleidsbrief Gezin en Welzijn, Begroting 1999, Beleidsprioriteiten 1998-1999. In het gezins- en welzijnsbeleid zijn drie grote lijnen te ontwaren. Vooreerst is er de uitbreiding van de hulpverleningscapaciteit. Die is vooral herkenbaar in de gehandicaptenzorg, de ouderen- en thuiszorg, de kinderopvang en de bijzondere jeugdbijstand.

Een tweede lijn is de keuze voor de vraaggestuurde zorg, of de zorg uitgaande van de vraag van de klant. Voorbeelden van inspanningen in dat verband zijn de uitbreiding van het experiment persoonlijk assistentiebudget en een verruiming van de gezinsondersteunende maatregelen.

Een derde lijn houdt verband met de organisatie van de welzijnszorg. De klemtoon wordt gelegd op samenspraak en kwaliteit. Wat het eerste betreft is een belangrijke rol weggelegd voor de Gezins- en Welzijnsraad. Op lokaal en regionaal vlak worden structuren tot samenspraak en overleg ontwikkeld. Het streven naar kwaliteit en professionaliteit geeft nieuwe perspectieven op het vlak van het toezicht. De inspectie binnen de administratie heeft daarin een belangrijke opdracht te vervullen.

b. Sectoraal

Gezinsbeleid

Niet toevallig plaatst de minister dit punt voorop. Het gezin is de spil van het welzijn in de maatschappij. Nog veel meer zou het beleid voor het gezin in onderlinge samenhang tot stand moeten komen. Hoewel reeds veel inspanningen geleverd worden via bv. de buitenschoolse kinderopvang, de dagopvang, de thuiszorg, gehandicaptenzorg, bijzondere jeugdzorg, is het de uitdaging voor de toekomst om het gezinsbeleid nog meer voorop te stellen.

De minister overloopt de initiatieven die specifiek voor het gezinsbeleid genomen zijn. Eind 1998 is er de gezinsconferentie met als belangrijk thema : gezin en arbeid. De wereld van de arbeid bepaalt in sterke mate de ruimte voor de gezinnen om goed te kunnen functioneren. De conferentie wordt van onderuit gevoed. Wetenschappelijke inzichten worden aan het veld voorgelegd.

De inspanningen voor 'Stapstenen' worden verder uitgebouwd. Er wordt veel aandacht besteed aan de vorming van al wie met kinderen omgaat. Ook de kinderen zullen zelf aangesproken worden via de kindermidia. Aan de gezinseducatie wordt een nieuw elan gegeven ; nieuwe thema's worden aangesproken.

Voor de centra voor integrale gezinsondersteuning worden de middelen iets opgetrokken. Wat de thuiszorg betreft hoopt de minister dat de uitvoeringsbesluiten nog voor het kerstreces door de Vlaamse regering goedgekeurd worden. Voor de diensten voor gezinszorg worden de budgettaire inspanningen voortgezet. Er komt meer begeleidend personeel. De cliëntbijdrage wordt verlaagd voor personen die langdurige en/of intensieve zorg behoeven. De cliëntbijdrage wordt ook gunstiger voor de mantelzorg. Lokale en regionale dienstencentra, dagverzorgingscentra, centra kortverblijf enz. worden verder uitgebouwd en zullen in een samenhangende benadering gevat worden.

In het kader van de betaalbaarheid van de zorg maakt de regering werk van de zorgverzekering. De zorgverzekering is één spoor van het zorgbeleid ; een ander spoor is het ontwikkelen van een voldoende aanbod van zorgvoorzieningen, geografisch gespreid, betaalbaar en kwaliteitsvol. Daarvoor wordt een belangrijke budgettaire inspanning doorgezet in 1999. Voor de zorgverzekering zelf wordt een bedrag opzijgezet voor een zorgfonds. Een decretale regeling moet in dat verband nog worden getroffen.

Kinderrechten

De minister heeft in antwoord op een resolutie van het parlement een opvolgingsrapport ingediend¹.

¹ Opvolgingsrapport betreffende een beleid ten aanzien van kinderen, kindermishandeling, kinderrechten en slachtoffer- en daderhulp in Vlaanderen, Parl. St. VI. P. 1997-98, nr. 1066/1.

Nu wordt werk gemaakt van het opvolgingsrapport betreffende de rechten van kinderen, dat België tegen 1999 moet indienen bij het VN-Comité van de Rechten van het Kind. Daartoe werd overleg gepleegd met de niet-gouvernementele organisaties. Finaal ligt de redactie in handen van de federale overheid.

Voor de uitvoering van het decreet tot invoering van een kindeffectrapportage wordt binnen de verschillende administraties en de Vlaamse openbare instellingen een aanspreekpunt/aandachtsambtenaar aangewezen. Langzaam aan moet de nieuwe cultuur in het beleid groeien, maar dit vraagt tijd.

Voor de vertrouwenscentra kindermishandeling wordt 10 miljoen frank extra uitgetrokken, dat besteed zal worden rekening houdend met de resultaten van een onderzoek over de werkdrukbelasting (Universiteit Leiden en KULeuven). De resultaten zullen klaar zijn in het voorjaar 1999.

Algemeen welzijnswerk

Er wordt uitvoering gegeven aan het decreet algemeen welzijnswerk. Met het oog op een voorlopige erkenning werden reeds 75 beleidsplannen ingediend. De centra hebben hier ernstig en constructief aan gewerkt. De minister is ervan overtuigd dat het de goede richting uitgaat.

Ook hier gaat aandacht naar de verdere implementatie van het kwaliteitsdecreet. Voor het vastleggen van de sectorspecifieke minimale kwaliteitseisen wordt voortdurend onderhandeld met de sector, met het oog op een groot draagvlak.

In antwoord op de resoluties van het Vlaams Parlement werden drie samenwerkingsakkoorden afgesloten : inzake slachtofferzorg, inzake begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik en inzake sociale hulpverlening aan gedetineerden.

De budgettaire inspanningen voor het AWW worden voortgezet. 20 miljoen BEF wordt uitgetrokken voor de harmonisatie van de lonen in de sector ; 24 miljoen BEF voor de zgn. werkdrukverlichters ; 35 miljoen BEF voor het beleid ten aanzien van kindermishandeling, kinderrechten enerzijds en van slachtoffers van misdrijven en daders anderzijds ; 30 miljoen BEF voor crisisopvang voor minderjarigen.

Kind en Gezin

Op basis van een evaluatie werd de preventieve kinderzorg bijgestuurd : een aantal witte vlekken

werden weggewerkt. Voor de preventieve kinderzorg wordt de overgangperiode afgesloten in 1999. Een aantal problemen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten nog opgelost worden. Inhoudelijk wordt het aanbod vernieuwd : de Algo-gehoortest zal in 1999 overal worden doorgevoerd.

Het werken met ervaringsdeskundigen en interculturele medewerkers wordt structureel geïmplementeerd. Daartoe wordt 30 miljoen BEF in de begroting ingeschreven. Inzake prenatale zorg wordt de specifieke consultatie voor kansarmen voortgezet.

De dagopvang voor kinderen krijgt extra zuurstof door de inbreng van 90 miljoen BEF extra. Enerzijds worden die middelen besteed voor de uitbreiding van bestaande kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen. Anderzijds worden ze besteed voor de opvang van zieke kinderen.

Voor de buitenschoolse kinderopvang worden langzaam maar zeker stappen vooruit gezet betreffende de financiering via het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten. Het aandeel van de FCUD-middelen voor Vlaamse BKO-initiatieven is al opgetrokken van 20 naar 37 percent. De discussie over de gesco's en de invoering van de 0,05 %-bijdrage voor de ambtenaren kunnen volgens de minister verder leiden tot een beter evenwicht in verdeling van de middelen.

Er is nogal wat onrust ontstaan over de aangekondigde verhoging van de bijdragen in de buitenschoolse kinderopvang. De minister heeft Kind en Gezin gevraagd af te zien van een lineaire maatregel en het rapport van de financieringscommissie af te wachten. In ieder geval moet vermeden worden dat de drempel voor kansarmen te hoog wordt.

Bij Kind en Gezin wordt ondertussen het beleidsplan van de minister inzake kinderopvang geconcretiseerd. Dat beleidsplan wordt in het voorjaar 1999 aan het Parlement voorgelegd. Inzake de verhoging van de instapleeftijd in het kleuteronderwijs werd de opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren.

Wat interlandelijke adoptie aangaat moet de regelgeving in functie van de federale wetswijziging bijgestuurd worden op een beperkt aantal punten. Een aantal besluiten worden ook voorbereid ter uitvoering van de Vlaamse adoptiewetgeving.

Ten slotte wordt in de begroting 1999 meer middelen ingeschreven voor de centra voor kinderzorg

en gezinsondersteuning, in het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord social profit.

Bijzondere Jeugdbijstand

De capaciteitsuitbreiding werd voortgezet, weliswaar binnen de maximaal te erkennen capaciteit, nl. 4498 plaatsen. De bijkomende capaciteit werd toegekend aan de arrondissementen die volgens het programmabesluit het meest onderbezet zijn (Antwerpen, Brussel/ Halle-Vilvoorde). Er wordt daarnaast ook gezocht naar alternatieve oplossingen, vooral met betrekking tot crisissituaties en het optreden bij delinquentie. Een toenemend aantal projecten, bv. inzake herstelbemiddeling, moet een kans krijgen.

De gezinsbegeleiding krijgt veel aandacht. 206 miljoen BEF wordt daarvoor uitgetrokken. Het parlement heeft steeds gepleit voor gezinsgerichte werking als uitgangspunt. Het erkenningsbeleid van de voorbije jaren heeft vruchten afgeworpen, zegt de minister. Het aanbod van opvang- en begeleidingsmogelijkheden is in de periode 1995-1998 gestegen met 6 percent. In vergelijking met 1994 konden in 1997 16 percent meer jongeren een beroep doen op de hulpverlening. Dit is onder meer het gevolg door een grotere doorstroming en een hogere bezettingsgraad. De vraagzijde (de beslissingen van parket – en jeugdmagistraten) heeft de Vlaamse overheid minder in de hand.

Op federaal vlak wordt gewerkt aan de hervorming van het jeugdrecht. Zolang daarin geen definitieve beslissingen genomen zijn, is er ook onduidelijkheid over de consequenties voor de bijzondere jeugdbijstand.

Ook voor deze sector wordt de implementatie van het kwaliteitsdecreet voorbereid. Een vernieuwing van de erkenningsprocedures staat op stapel. De toenemende druk op de bijzonder jeugdbijstand komt ook tot uiting op het niveau van de verwijzers. Onder leiding van prof. Breda wordt een onderzoek uitgevoerd naar de werkbelasting in de buitendiensten van de bijzondere jeugdbijstand, op basis waarvan nadien de nodige verbeteringen kunnen worden doorgevoerd. De sociale diensten bij de jeugdrechtbanken en de sociale diensten bij de comités bijzondere jeugdzorg worden erkend als continudienst. Dat heeft als voordeel dat afwezige en afgevoelde personeelsleden vervangen kunnen worden. De taakstelling van genoemde diensten wordt verduidelijkt.

Bij dit alles wil men oog hebben voor de positie van de klant. Er liggen initiatieven voor die moeten bijdragen tot een grotere participatie van de jongeren en de ouders.

De minister wenst ook verder zijn verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van bijzondere doelgroepen zoals niet-begeleide minderjarigen en kansarmen.

Wat de gemeenschapsinstellingen betreft, worden de infrastructuurwerken voortgezet. Inhoudelijk wordt gewerkt aan nieuwe methodieken, een beter onderwijsaanbod, en nog meer kwaliteitszorg. De minister betreurt de negatieve beeldvorming in de pers. Het wordt in het licht gesteld dat er in de gemeenschapsinstellingen goed werk geleverd wordt.

Ouderenbeleid

Het protocol dat in 1997 afgesloten werd tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen is het kader van het beleid ten aanzien van rusthuizen (ROB's) en rust- en verzorgingstehuizen (RVT's), en ten aanzien van gezins- en thuiszorg.

De minister steunt het Internationaal jaar van de Oudere Persoon dat in 1999 plaatsvindt. Ter voorbereiding ervan werd een werkgroep opgericht. Via het Ouderen-Overlegkomitee worden verschillende ouderenverenigingen samengebracht. Belangrijk is dat er een dialoog tussen de verschillende generaties tot stand komt.

De minister dringt er verder op aan dat de Oriëntatienota Vlaams Zorgbeleid voor Ouderen in het Vlaams Parlement besproken wordt. Ze is belangrijk voor het oriënteren van het zorg- en woonbeleid voor ouderen. Nu zit het beleid gevangen tussen te categoriale werkvormen, terwijl er een groeiende bereidheid is tot samenwerking. Het is de uitdaging zorgvormen te creëren tussen residentieel en zelfstandig wonen, waarbij de klant centraal staat. Het is hoogst wenselijk dat de woonvormen in een volgende zittingsperiode herzien worden.

Gehandicaptenzorg

Basis voor het beleid is het Beleidsplan VFSIPH 1997-2000. Een aantal concrete maatregelen hebben te maken met verdere uitbreiding, flexibilise-

ring en differentiatie van het zorgaanbod. Telkens gaat de aandacht naar de gezinnen.

Er worden drie onderzoeken uitgevoerd over het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Een eerste onderzoek gaat uit van het Rekenhof en handelt over de interne controle binnen het VFSIPH. Een tweede onderzoek betreft een doorlichting van het personeelsbeleid, een derde het budgettair beleid. Het laatste onderzoek worden uitgevoerd door het consultingbureau Deloitte en Touche. In afwachting van de resultaten van al die rapporten in januari 1999 worden de reguliere kredieten voor het VFSIPH voor één maand bevroren. Na januari 1999 kunnen ze aangepast worden bij de begrotingscontrole. Voor nieuwe initiatieven kunnen voorlopig dus alleen de bijkomende middelen in het kader van het social-profitakkoord en Vesoc ingezet worden.

Op kwalitatief vlak wordt verder gewerkt aan de verbetering van de zorgindicering. Het personeelkader wordt verstrekt. Wat de tewerkstelling betreft worden de inspanningen voortgezet inzake de arbeidstrajectbegeleiding (ATB), de toepassing van CAO 26 en CAO 43 (gewaarborgd minimumloon).

OCMW

Er wordt verder uitvoering gegeven aan verschillende belangrijke decreten inzake de OCMW's. De minister hoopt dat, in navolging van het decreet dat het samenspel van openbare en particuliere ziekenhuizen regelt, het Parlement een soortgelijke regeling voorstelt voor de welzijnsvoorzieningen.

De gemeenten worden gemobiliseerd voor de nieuwe OCMW-boekhouding. Momenteel zijn 49 besturen aangewezen als proef-OCMW. Voor de vorming worden de nodige middelen uitgetrokken.

Etnisch-culturele minderheden, opbouwwerk en vrijwilligerswerk

De problemen inzake het Vlaams Centrum Integratie Migranten (VCIM) zijn zo goed als opgelost : binnen ongeveer een maand is een nieuw ondersteuningscentrum allochtonen te verwachten. Vrij kort daarna zal een algemene overkoepeling van de drie ondersteuningscentra opgezet worden.

Er worden meer middelen vrijgemaakt voor de uitbouw van het lokale minderhedenbeleid. De kredieten voor de aanleg van woonwagenterreinen

worden opgetrokken. Een ander spoor in het minderhedenbeleid waaraan aandacht wordt besteed is het onthaal van nieuwkomers.

In het bijzonder wil de minister ten slotte wijzen op de initiatieven inzake de opvang en begeleiding van niet-begeleide minderjarigen (cf. bijzondere jeugdbijstand).

Wat opbouwwerk betreft, worden de plannen 1997-2001 uitgevoerd. In 1998 werden structureel bijkomende middelen voorzien voor drie RISO's. Er worden geen bijkomende initiatieven gepland voor 1999.

Het decreet en het uitvoeringsbesluit inzake het vrijwilligerswerk is aan een tweejaarlijkse evaluatie toe. Over de prioritaire thema's heeft de Vlaamse regering onlangs een geactualiseerd besluit goedgekeurd. De laatste jaren zijn de kredieten voor het vrijwilligerswerk toegenomen van 15 naar 23,1 miljoen BEF. Voor 1999 worden geen bijkomende middelen ingeschreven.

2. Bespreking

a. Algemeen

Volgens de heer Etienne De Groot wordt de criminaliteit steeds 'jeugdiger'. De inschakeling van jongeren in bendes neemt uitbreiding. Neemt de minister preventieve maatregelen ? Kunnen inzake drugpreventie ook geen acties ondernomen worden vanuit het welzijnswerk ? Kan de Vlaamse Gemeenschap maatregelen nemen om te voorkomen dat kinderen op straat te bedelen worden gezet ? Verder wenst het lid te weten of het begeleid wonen voor gehandicapten niet kan worden uitgebreid. Heeft de minister zicht op vraag en aanbod ?

Het lid komt ook terug op zijn reeds geuite bekommernis dat straathoekwerkers onvoldoende begeleid worden. Ze zouden moeten kunnen terugvalen op structurele begeleiding.

Antwerpen heeft een alarmkreet geslaakt over het sterk toenemend aantal OCMW-bestaansminimumtrekkers. De heer De Groot vraagt of het om een algemeen grootstedelijk fenomeen gaat. Wordt aan die bestaansminimumtrekkers een perspectief geboden om uit die situatie te geraken en om zich opnieuw in de maatschappij in te schakelen ?

De minister verwijst naar zijn antwoord bij de bespreking per programma. Wat de jongeren betreft, worden verschillende initiatieven genomen. Het welzijn van de jongere wordt bepaald door het beleid op verschillende domeinen. De minister poogt daarin een coördinerende opdracht te vervullen. Het is belangrijk de jongeren niet problematiserend te benaderen, meent de minister. Hij verwijst verder naar het congres Jeugdwelzijn in het voorjaar van 1999 dat grotendeels gedragen wordt door de inbreng van de jongeren zelf. Met de jongeren zelf zullen lijnen uitgetekend worden voor de toekomst. Dat is niet alleen een uitdaging voor het welzijnsbeleid maar ook voor bv. het cultuurbeleid. Er werden bv. middelen vrijgemaakt voor de vrijetijdsbesteding van jongeren met een (mentale) handicap. Er zijn tal van andere preventieve projecten.

In de algemene inleiding van de beleidsbrief wordt gewag gemaakt van grensoverschrijdende samenwerking. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen had graag een kort overzicht gekregen van de projecten in dat verband. De minister belooft dit aan de commissie te bezorgen.

Hetzelfde lid vraagt of de minister speciale aandacht besteedt aan de positie van meisjes en vrouwen in de welzijnszorg. De minister antwoordt ontkennend. Dat behoort tot de bevoegdheid van de minister voor Gelijkekansenbeleid, mevrouw Brigitte Grouwels.

In de toelichtingen wordt gewag gemaakt van bilaterale akkoorden inzake welzijn met o.m. Chili. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wenst daarover meer uitleg. Het is belangrijk dat de commissie zicht heeft op alles wat met welzijn te maken heeft, ook op de buitenlandse projecten. De projecten inzake het buitenland behoren tot de bevoegdheid van de minister-president en zijn alsdusdanig ook in zijn begroting opgenomen, antwoordt de minister. Dat is inherent aan de nieuwe definiëring van de bevoegdheden van de Vlaamse ministers. Wel is binnen de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn een cel opgericht voor de coördinatie van het buitenlands welzijnsbeleid. Het gaat met name om de implementatie van samenwerkingsakkoorden met o.a. Polen, Hongarije... Daarnaast zijn ook middelen voorzien voor grensoverschrijdende initiatieven.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt ook aandacht voor de sectoren die geen beroep kunnen doen op VIPA-subsidiëring voor hun infrastructuur. Zij denkt daarbij niet alleen aan het algemeen welzijnswerk, maar ook aan de initiatieven buiten-

schoolse kinderopvang (BKO). De minister antwoordt dat hij ingestemd heeft met het voorstel van minister Demeester-De Meyer om een onderzoek (duurtijd zes maanden) te laten uitvoeren over een mogelijke VIPA-subsidiëring voor de verschillende sectoren. Voor het algemeen welzijnswerk echter werd een uitzondering gemaakt om toch op kortere termijn een oplossing te vinden. Voorlopig kan voor (bijkomende) infrastructuur voor BKO geen beroep gedaan worden op VIPA-subsidiëring. Mevrouw Sonja Becq vindt dat de criteria inzake infrastructuur dan toch wel hoog gesteld worden, als daar geen subsidiëring tegenover staat. Het lid suggereert om de reglementering op dat vlak te milderen.

Verder wenst mevrouw Riet Van Cleuvenbergen een overzicht te krijgen van de uitvoering van alle tewerkstellingsakkoorden in de social profit in het algemeen, van voor en na de witte woede. Welk percentage van de met Vesoc-middelen voorziene jobs in de welzijnssector zijn op dit ogenblik al gerealiseerd? Mevrouw Ria Van Den Heuvel sluit zich daarbij aan. De minister verwijst naar de bijlage bij dit verslag.

Er zou na bij het sluiten van het Vlaams intersectoraal akkoord voor de social profit tussen Vlaamse regering en sociale partners een verschuiving gebeurd zijn in de voorziene middelen voor enerzijds werkdrukvermindering en anderzijds voor maatschappelijke noden, vervolgt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Klopt het dat de sociale partners alleen betrokken zijn geworden bij de besteding van de middelen voor werkdrukvermindering? De minister ontkent dit. Het intersectoraal akkoord had betrekking op de bestemming van het totaal van de middelen. De sociale partners hebben hun inbreng kunnen doen over de inspanningen in de verschillende welzijnssectoren.

Tot nog toe werd in uitvoering van dat akkoord maar een enkele CAO gesloten, gaat het lid verder. Wat gebeurt met de voor 1998 voorziene middelen? De middelen werden gealloceerd op de desbetreffende posten van de verschillende sectoren in de begroting, antwoordt de minister. Wat voor 1998 niet opgebruikt wordt is verloren; werkmiddelen kunnen immers niet overgedragen worden naar een volgend jaar. De minister verwijst naar het overzicht van de in 1998 aangewendde middelen volgens de verschillende sectoren (zie bijlage).

Bij deze laatste begrotingsbespreking voor het einde van deze zittingsperiode wil de heer Bart Vandendriessche, verslaggever, een globale evalu-

atie maken van de realisatie van het Regeerakkoord. De welzijnssector zal geweten hebben dat de heer Luc Martens minister voor welzijn was. In tegenstelling tot de eerste beleidsbrief van de minister waar de combinatie tussen cultuur en welzijn gemaakt werd, straalt de voorliggende beleidsbrief meer zelfzekerheid uit. De begroting zelf is ook een stuk leesbaarder geworden. Terecht hecht de minister belang aan efficiënte organisatie (zorgmanagement, VTO) en professionalisering in de welzijnssector, maar wat dat laatste betreft kan nog veel gebeuren. Het algemeen welzijnswerk heeft onder de minister zijn evenwicht en dynamiek teruggevonden. In de thuiszorg is meer samenhang gekomen. De OCMW's werden geïnnoveerd. Het kwaliteitsdecreet welzijnsvoorzieningen werd ingevoerd. Hoever staat het overigens met de uitvoering, vraagt de verslaggever. Met de Gezins- en Welzijnsraad werd een belangrijk instrument gecreëerd, maar men raakt blijkbaar moeilijk op gang. Wat zijn daarvoor de oorzaken?

Positief is vanzelfsprekend de gestage groei in de welzijnsbegroting onder de minister, zegt de heer Vandendriessche. Voor het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, de beschutte werkplaatsen en de thuiszorg werden belangrijke kredieten vrijgemaakt, meent de verslaggever. De minister heeft ook belangrijke parlementaire initiatieven mee opgenomen in zijn beleid, zoals bv. het kindeffectrapport, de motie armoede en sociale uitsluiting, het samenwerkingsakkoord slachtofferzorg, crisisopvang minderjarigen, de motie ROB/RVT-bedden enz.

Anderzijds zijn er een aantal dossiers die de minister niet kan of wil oplossen, zegt de heer Bart Vandendriessche. De spreker denkt bv. aan het opbouwwerk, de arbeidstrajectbegeleiding voor gehandicapten (advies- en consultatiebureaus)... In afwachting van de resultaten van de audit van het VFSIPH worden conclusies en maatregelen vooruitgeschoven. Voor het dossier semi-internaten is nog steeds geen oplossing.

Bijkomende middelen gaan in hoofdzaak naar tewerkstelling en personeel, vervolgt de verslaggever. De verschillende tewerkstellingsstelsels met elk hun eigen toewijzingscriteria leveren een onoverzichtelijk geheel op. Het parlement heeft overigens weinig inbreng in de besluitvorming over de toekenning van de middelen. De finaliteit mag niet de tewerkstelling zijn, maar het voordeel daarvan voor de gebruiker. Beperkte middelen moeten optimaal aangewend worden, waarbij de keuzevrijheid van de cliënt het doel moet zijn.

De heer Bart Vandendriessche merkt verder op dat het creëren van nieuwe basisallocaties en de daarmee gepaard gaande pro memorie-posten het vergelijken van de opeenvolgende begrotingen bemoeilijkt.

Ten slotte merkt de heer Bart Vandendriessche op dat de toelichting bij het programma bijzondere jeugdbijstand vrij gedetailleerd uitgewerkt is in de toelichtingen. Is er in de begroting 1999 nog ruimte vrij voor de honorering van mogelijke aanbevelingen van de Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg van het Vlaams Parlement?

De minister antwoordt dat de implementatie van het kwaliteitsdecreet volop aan de gang is. Het verloopt positief. Er wordt meer tijd gegeven om een goede invulling alle kansen te geven. Het is belangrijk dat het van onderuit gedragen wordt. De koepelorganisaties werken ook mee aan de nodige vorming.

De Gezins- en Welzijnsraad heeft inderdaad een moeilijke start gekend, beaamt de minister. Dat is enerzijds te wijten aan het feit dat de vrijwilligers in moeilijke omstandigheden werken. Het concept van de overkoepelende raden vergt een zekere professionaliteit. Anderzijds is het zo dat de raad onvoldoende ondersteuning gekregen heeft. Daar wordt aan gewerkt.

De minister geeft toe dat er stilstand is in het beleid ten aanzien van het opbouwwerk. Het gaat niet om onwil, zegt de minister, maar om het feit dat het opbouwwerk ook langs andere wegen kan worden waargemaakt (zie programma 41.6). De resultaten van de arbeidstrajectbegeleiding (ATB) zijn niet negatief, meent de minister. Het experiment wordt beëindigd, en wordt nu opgenomen in definitieve besluitvorming. Voor de tewerkstelling van de personen met een handicap heeft ATB, in samenhang met de centra voor beroepsopleiding (CBO's), een zekere dynamiek veroorzaakt. Een besluit van de Vlaamse regering wordt in het voorjaar uitgevaardigd. (Zie ook programma 41.5)

De minister benadrukt dat hij het beste voor heeft met het VFSIPH. Hij verwijst naar de totstandkoming van het beleidsplan. Het tussenrapport wijst uit dat het grootste deel van de intenties waargemaakt zijn. Vooraleer echter verdere stappen te ondernemen wenst de minister de resultaten van de onderzoeken af te wachten.

Versnippering is eigen aan het hele tewerkstellingsbeleid, niet alleen in de welzijnssector, vervolgt de minister. Dat wordt nog versterkt door het federale

beleid terzake. Vlaanderen is overigens sterk afhankelijk van de mogelijkheden die federaal aangeboden worden.

De minister ontkent dat er voor de aanbevelingen van de Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg geen budgettaire ruimte zou zijn. De minister gaat er wel van uit dat er geen aanbevelingen zullen zijn voor eind januari, en dus geen concrete wijzigingen in de regelgeving voor het einde van deze zittingsperiode.

Wat de wijzigingen in de basisallocaties betreft (pro memorie e.d.) antwoordt de minister dat dit een puur technische aangelegenheid is : het is het gevolg van de invoering van de ESER-classificatie.

Wat de zorgverzekering betreft heeft mevrouw Yolande Avontroodt begrepen dat ze uitgebreid wordt naar -65-jarigen. Tegelijk voert de minister een verlaging van de cliëntbijdrage voor gezinszorg in voor de meest zorgbehoevende en wordt voor de berekening van de cliëntbijdrage niet langer het gezinsinkomen genomen. Het lid vindt dat daardoor twee parallelle circuits betreden worden, die de duidelijkheid niet ten goede komen. De minister ziet hier geen contradictie. Zoals ook de SERV had geadviseerd wordt gekozen voor een tweesporenbeleid. Enerzijds moet gewerkt worden aan een voldoende en betaalbaar aanbod. Vandaar de impuls in deze begroting. Anderzijds is er de zorgverzekering die zonder voorwerp is als het eerste, het aanbod, er niet is.

b. Per programma

41.10 Algemeen Welzijnsbeleid

Mevrouw Ria van Den Heuvel vraagt of de 10 miljoen BEF voor het Centrum voor Informatie, Communicatie, Opleiding en Vorming (CICOV) niet minimaal zijn gezien de activiteiten die ervan verwacht worden. De minister antwoordt dat de midelen constant blijven. Het gaat om een samenvoeging van de basisallocaties 12.20, 33.02 en 74.01. Er wordt met de oprichting van de dienst met afzonderlijk beheer (DAB) alleen een nieuw kader aangereikt dat een soepeler beheer mogelijk maakt.

Mevrouw Sonja Becq vraagt waarom gekozen werd voor een DAB. Enerzijds blijft het daardoor een overheidsinstelling, antwoordt de minister, wat belangrijk is voor het statuut van de werknemers. Anderzijds laat een DAB toe een autonoom beheer te voeren, waarbij ook eigen reserves opgebouwd kunnen worden. Overigens is het Rekenhof gekant tegen de vzw-formule.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat wel zeer weinig middelen toegekend worden voor infrastructuur. De minister repliceert daarop dat CICOV gebruik maakt van de infrastructuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt waarom de vormingsprogramma's voor leidinggevenden niet onder het CICOV vallen. De minister antwoordt dat in dat geval de mogelijkheid om eigen accenten te leggen uit handen gegeven wordt. Voor die vorming wordt ook een beroep gedaan wordt op externen, bv. onderzoekscentra van universiteiten.

De werking van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS) zou onderzocht worden, meent mevrouw Sonja Becq zich te herinneren. Hoeveel staat het daarmee ? De minister verduidelijkt dat het om een doorlichting van de wetenschappelijke instellingen in het algemeen gaat. Het globale onderzoek is afgerond, maar er zijn nog geen conclusies getrokken. Er wordt onderzocht waar het instituut het best zou functioneren : als volledig zelfstandig instituut of ondergebracht bij bv. de Dienst Statistiek en Planning van de administratie. Het is nog steeds de ambitie van de minister om er een algemeen beleidsondersteunend centrum van te maken voor de welzijnssector. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt de minister het parlement in te lichten vóór de beslissing van de Vlaamse regering.

Via allerhande projecten worden leden uit etnisch-culturele minderheden of uit arme gezinnen ingezet als intercultureel medewerker of als ervaringsdeskundige in de armoede, met als doel de toegankelijkheid van voorzieningen in de welzijnssector voor deze doelgroepen te vergroten, zegt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Het is wenselijk dat er verder begeleidend onderzoek gebeurt naar de sterkte/zwakte van intercultureel werk en van ervaringsdeskundigen, dat de opgebouwde know-how gesystematiseerd wordt en dat er een overdracht plaatsheeft naar de welzijnssectoren waar deze werkvormen nog niet of onvoldoende geïntroduceerd zijn. Daartoe worden middelen bijeengebracht voor het uitvoeren en systematiseren van onderzoek, methodieontwikkeling en vorming, door een samenwerkingsverband van onderzoeks- en ondersteuningscentra.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Bart Vandendriessche hebben daartoe amendementen ingediend. (Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/9).

Amendement A strekt ertoe in programma 41.10 een nieuwe basisallocatie 12.29 in te voegen, met als omschrijving : "Allerhande uitgaven voor het samenwerkingsverband voor de bevordering van de toegang voor etnische minderheden en armen tot algemene voorzieningen in de welzijnssector" , met een niet-gesplitst krediet van "9 miljoen frank".

Amendement B strekt ertoe in basisallocatie 12.23 het gesplitste vastleggingskrediet "27,1 miljoen frank" te brengen op "24,1 miljoen frank" (verlaging met 3 miljoen frank).

Amendement C strekt ertoe in basisallocatie 12.23 het gesplitste ordonnanceringskrediet "30,5 miljoen frank" te brengen op "27,5 miljoen frank" (verlaging met 3 miljoen frank).

Amendement D strekt ertoe de som van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 "66,7 miljoen frank" te brengen op "75,7 miljoen frank" (verhoging met 9 miljoen frank).

Amendement E strekt ertoe de som van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.10 "37,6 miljoen frank" te brengen op "34,6 miljoen frank" (verlaging met 3 miljoen frank).

Amendement F strekt ertoe de som van de gesplitste ordonnanceringskredieten voor programma 41.10 "41,3 miljoen frank" te brengen op "38,3 miljoen frank" (verlaging met 3 miljoen frank).

De minister beaamt dat deze amendementen de mogelijkheden optimaliseren.

41.20 Bijzondere jeugdbijstand

Het parlement bereidt zich voor op wijzigingen in de bijzondere jeugdzorg. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de minister dat ook doet. De minister zegt met belangstelling uit te kijken naar de resultaten van de commissie in het parlement. Op het niveau van het kabinet en de administratie is er wel een stuurgroep opgericht om nieuwe inzichten te krijgen in de problematiek. Die stuurgroep staat niet in concurrentie met het initiatief van het parlement.

Volgens mevrouw Kathleen Helsen kan het jeugdwelzijnswerk niet strikt gescheiden gezien worden van het jeugdwerk. Die overgang tussen beide is niet in de beleidsbrief terug te vinden. Welke visie heeft de minister hieromtrent ? De minister beaamt dat jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk in elkaar overvloeien. Het jeugdwerk zelf echter wil

niet voortdurend gedwongen worden te werken in een welzijns perspectief. Het decreet op het lokale jeugdwerk bepaalt wel dat een vierde van het budget voor jeugdwerk uitgaat naar initiatieven die prioritair werk maken van kwetsbare doelgroepen. In de begroting is dat ook zo toegepast. Voor het congres jeugdwelzijn wordt gepoogd de brug te slaan tussen jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk. Toch blijven het twee werelden.

Mevrouw Kathy Lindekens wenst meer uitleg over de bijkomende middelen aan het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand. Er wordt van nieuwe initiatieven gesproken. Kan de minister verduidelijken om welke het gaat ? Hoeveel middelen gaan naar de opvang van niet-begeleide minderjarigen ? Hoeveel naar de begeleiding van jonge delinquenten ? Welke projecten worden uitgebreid ? Welke nieuwe kunnen starten ? Mevrouw Sonja Becq wil weten in welke mate de crisisopvang extra impulsen krijgt.

Ook mevrouw Trees Merckx-Van Goey heeft vragen bij de besteding van de dotatie aan het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand. De aanwending van de uitgaven is wel heel rudimentair weergegeven. De voorzitter heeft vragen bij de 17 miljoen frank voor de werking van het fonds en van de wet van 1 september 1920 waartoe aan minderjarigen beneden de 16 jaar toegang tot de bioscoopzalen wordt ontzegd. Zij vermoedt dat dit ter uitvoering is van een protocol inzake de zgn. Filmkeuringscommissie. Is er nog overleg met de Franstalige collega's ? Waaruit bestaat hun werking nog ? Hoeveel van de 17 miljoen frank gaat naar de werking van de Keuringscommissie ? Kan de minister enige verduidelijking geven bij de 12,3 miljoen frank voor het opzetten van wetenschappelijke en/of vernieuwende projecten ? Hoe verantwoordt de minister de middelen voor de Erkenningscommissie die sinds de oprichting Gezins- en Welzijnsraad op non-actief staat ?

Van de 95 miljoen frank in het kader van het Vlaams Actieplan Social Profit gaat 35 miljoen frank naar projecten (een overzicht wordt bezorgd van de al in 1998 goedgekeurde projecten en die in 1999 worden voortgezet) en 60 miljoen frank naar uitbreiding van voorzieningen, antwoordt de minister. Daarnaast is 100 miljoen frank voorzien die opgesplitst wordt over opvang van niet-begeleide minderjarigen, diensten die alternatieven aanbieden ten aanzien van de wet op de jeugdbescherming (vormings- en leerprojecten, methodieken slachtoffer-daderbemiddeling). De minister heeft nog geen zicht op de juiste verdeling van de middelen.

Het Rekenhof heeft ook opmerkingen over het feit dat de uitgaven van het Fonds te weinig uitgesplitst zijn, vervolgt de minister. De minister wil er wel op wijzen dat voor 1999 ook een prestatiebegroting opgemaakt is, wat een primeur is binnen de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Meer dan 99 percent van de uitgaven gaan naar privé-voorzieningen en gezinnen die minderjarigen opvangen binnen het kader van de gecoördineerde decreten. De filmkeuringscommissie is in principe nog steeds in werking. Er wordt wel gewerkt aan een voorstel van vernieuwde werking en samenstelling. De minister belooft de commissie daaromtrent op de hoogte te houden.

Wordt bij deerschikking van de middelen van residentieel naar ambulant binnen of over de regio's heen gekeken, vraagt mevrouw Sonja Becq. In hoeverre wordt de regionale uitbouw bijzondere jeugdbijstand samen bekeken met algemeen welzijnswerk (AWW) ? Wordt het regionaal overleg gevat als het om de bijzondere jeugdzorg gaat ? Ten slotte wenst het lid te weten wanneer de resultaten te verwachten zijn van het onderzoek van prof. Breda over de werkbelasting.

De vrijwillige overdracht van capaciteit in onderbezette voorzieningen naar overbezette voorzieningen is mogelijk over de regio's heen, antwoordt de minister. De minister beaamt dat ook voor bijzondere jeugdbijstand de belendende sectoren zoals bv. AWW, het best in een regionaal overleg betrokken worden. Het regionaal overleg werd overigens decretaal verankerd. Op de begroting 1999 werd 13 miljoen BEF ingeschreven voor het regionaal overleg. De resultaten van het onderzoek van prof. Breda over de werkbelasting in de buitendiensten van de bijzondere jeugdbijstand worden verwacht over een viertal maanden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de Vlaamse Gemeenschap geen voogden kan aanduiden voor de niet-begeleide minderjarigen. De minister antwoordt ontkennend : er is geen rechtsgrond daarvoor. De federale overheid is bevoegd voor de voogdijregeling. In de nieuwe Asielnota van de federale overheid is alleen het principiële engagement genomen dat de nodige stappen zullen gezet worden.

41.30 Bejaardenzorg

De beleidsbrief heeft het over werken aan een vernieuwende visie op wonen en zorg voor ouderen.

Het departement Huisvesting heeft onlangs een studie uitgebracht over wonen en ouderen. Sociale huisvestingsmaatschappijen participeren daaraan. Mevrouw Veerle Heeren vraagt in welke mate overleg is tussen welzijn en huisvesting over de combinatie van zorgverlening en huisvesting. In welke mate zullen mensen een beroep kunnen doen op gespecialiseerde diensten voor advies over woningaanpassing ? In de sector van de gehandicaptenzorg zou het VFSIPH naar verluidt willen werken met gespecialiseerde adviescentra voor woningaanpassing. Hoe ziet de minister dit voor de ouderen ? Ten slotte dringt mevrouw Heeren erop aan dat de Oriëntatienota Vlaams Zorgbeleid voor ouderen alsnog in de commissie wordt besproken.

Mevrouw Sonja Becq sluit zich bij dat laatste aan. Wordt een visie op cijfergegevens gebaseerd ? Is er cijfermateriaal beschikbaar voor de programmering van residentiële zorg en thuiszorg ?

De minister zegt zeker vragende partij te zijn voor de bespreking van de Oriëntatienota. Het is belangrijk dat vanuit het parlement een aantal krachtlijnen voor een ouderenbeleid meegegeven worden aan de volgende regering. Wat het wonen van ouderen betreft, is het voorbijgestreefd de residentiële zorg en de thuiszorg tegenover elkaar te plaatsen. Het ene moet op het andere kunnen inspelen. Er is een groeiende behoefte aan differentiatie in de zorgvormen. Er is een evolutie aan de gang waarbij de zorgvormen niet langer 'zuiver' gezien worden. De residentiële sector is daarvoor zelf vragende partij. Zij dreigt anders geïsoleerd te komen staan in de evolutie waarbij de nadruk zwaarder komt te liggen op de thuiszorg.

Het VFSIPH heeft nog geen beslissing genomen over het inzetten van gespecialiseerde adviescentra voor woningaanpassing, vervolgt de minister. Er zijn daaromtrent verschillende strekkingen.

De heer Bart Vandendriessche is verwonderd over het feit dat, nu het thuiszorgdecreet er is, dienstencentra, dagverzorgingscentra in de begroting nog ondergebracht zijn bij het programma bejaardenzorg. De minister antwoordt dat eerst de uitvoeringsbesluiten op het decreet thuiszorg uitgevaardigd moeten zijn, vooraleer de middelen herschikt kunnen worden. Artikel 58 van het ontwerpdecreet houdende de algemene uitgavenbegroting laat net de overheveling toe als de uitvoeringsbesluiten er zijn.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey hoopt dat het Ouderen Overleg Comité (OOK) als representatieve overkoepeling meer armslag krijgt. Gaat de 4 miljoen frank volledig naar het OOK ? De minister antwoordt dat 1 miljoen frank uitgaat naar de ondersteuning van hun werking en 3 miljoen frank gaat naar de financiering van conceptuele uitvoering van activiteiten in het kader van het internationale jaar van de ouderen. De minister overloopt de doelstellingen van die activiteiten. Enerzijds is het de bedoeling ouderen fora en communicatiekanalen te geven om te laten zien welke positieve rollen ze op zich kunnen nemen, om obstakels op te sporen en aan te pakken, om ervaringen uit te wisselen. Anderzijds moet het brede publiek worden geïnformeerd over de demografische evolutie, over het belang van intergenerationele dialoog en over actieve participatie van ouderen aan de samenleving en het beleid. Stimuli moeten worden gegeven aan die intergenerationele dialoog.

De heer Jan Béghin juicht toe dat de zorgverzekering toepasbaar zal zijn voor Brussel. Er is wel een belangrijk probleem : het aanbod aan voorzieningen is in Brussel quasi onbestaande. Welke maatregelen denkt de minister te treffen voor een inhaalbeweging tegen 2000 ? De minister onderstreept dat de invulling van het zorgdecreet veel afhangt van de samenwerking van verschillende partners. Blijkbaar is in Brussel enige beweging gekomen wat het voorzieningenaanbod betreft, hoewel het inzake kwaliteit niet beantwoordt aan de Vlaamse criteria. Er blijft hoe dan ook een probleem dat er onvoldoende initiatieven genomen worden.

41.40 Gezinsaanlegenheden

– Varia

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe de gezinsconferenties geconcretiseerd worden in beleid. De minister verwijst o.a. naar de nieuwe thema's in de gezinseducatieve activiteiten die daarvan een gevolg zijn. Anderzijds moet toch worden opgemerkt dat omzetting in beleid niet zo eenvoudig is omdat ook andere partners een belangrijke rol spelen in het gezinsbeleid. Denk bv. aan de arbeidswereid.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is van oordeel dat de ondersteuning van preventieve initiatieven inzake zwangerschapsafbreking en en relatievorming meer thuishoort bij gezinsaanlegenheden dan bij het AWW. In de begroting is ook niet direct

duidelijk hoeveel middelen voor die initiatieven ingeschreven worden. De centra voor relatievorming en zwangerschapsproblemen (CRZ) zijn opgenomen in de Vereniging van Instellingen voor Welzijnswerk (VIW) en het Centrum Van Ussel in het Pluralistisch Overleg Welzijnswerk (POW), antwoordt de minister. Daarnaast worden middelen uitgetrokken voor een halve VTE per provincie voor gezins- en relationeel werk in het algemeen welzijnswerk.

Mevrouw Ria van Den Heuvel suggereert om voor de kinderrechten een strategisch plan op te stellen naar analogie met het Strategisch plan voor etnisch-culturele minderheden. Daar wordt binnenskamers in Kind en Gezin aan gewerkt, antwoordt de minister, wat niet betekent dat dat nog voor het einde van de zittingsperiode aan het parlement wordt voorgelegd. Ondertussen wordt voortgewerkt aan de uitvoering van het decreet inzake kindeffectrapportering. De timing wordt daarmee gerespecteerd. Een uitvoeringsbesluit is weldra te verwachten.

– Thuiszorg

Mevrouw Yolande Avontroodt vindt de middelen voor thuiszorg 'consistent'. Het lid onderstreept wel dat er voldoende ruimte voor nieuwe initiatieven moet zijn. Het mag niet leiden tot alleen uitbreiding van de bestaande diensten. Er bestaat nog heel wat onduidelijkheid over de uit te vaardigen uitvoeringsbesluiten, bv. met betrekking tot de regionale dienstencentra.

Voor thuiszorg werd in het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord social profit ongeveer 90 miljoen frank voorzien voor 1998. Kunnen die effectief aangewend worden of zijn ze verloren, vraagt mevrouw Sonja Becq. De uitvoeringsbesluiten bij het decreet thuiszorg zijn nog steeds niet uitgevaardigd. Kan de minister aangeven welke richting ze uitgaan ? Welke criteria zullen worden gehanteerd ? Welke mogelijkheden inzake programmatie zijn er voor de verschillende regio's ?

De minister hoopt dat de uitvoeringsbesluiten tegen het kerstreces uitgetekend zullen zijn. Hij zal ze ter bespreking meedelen aan de commissie. Tegelijk belooft de minister dan een meer cijfermatige onderbouw te geven. De middelen voor thuiszorg zijn niet verloren. Toen duidelijk werd dat de 90 miljoen frank niet helemaal zou kunnen worden benut, werden ze overgeheveld naar andere zaken o.m. de gezins- en bejaardenhulp.

– Gezinseducatie

Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zijn heel wat gezinnen vragende partij voor advies over de omgang met hun kinderen. Ook in het kader van het socio-cultureel werk worden subsidies toegekend als verenigingen inspelen op gezinsondersteunende activiteiten. Kan de minister een overzicht geven van de gezinseducatieprojecten die aangevraagd worden? De minister zegt dat mensen met opvoedingsproblemen ondersteund worden via diverse kanalen. De 'brieven' van de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen bv. spelen daarop in.

Vanuit de commissie was gevraagd het omgaan met kinderrechten op te nemen in de thema's voor gezinseducatie. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt in hoeverre daarop werd ingespeeld op het veld. Een vernieuwd besluit van de Vlaamse regering heeft nieuwe thema's ingevoerd, o.m. seksueel misbruik van kinderen, antwoordt de minister. Een ander nieuw thema komt voort uit de gezinsconferenties, nl. over gezin en media.

– Diensten gezins- en bejaardenhulp

Bij de diensten gezins- en bejaardenhulp is een serieuze personeelsuitbreiding te verwachten, stelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Voor de werklozen met een diploma van "verzorgende" is er dus een toekomstperspectief, en niet alleen daar, maar ook bij de vele vormen van kinderopvang. Het lid vraagt dat daar aandacht zou naar uitgaan bij het behoeftenonderzoek in de sociale sector op het vlak van tewerkstelling(sprogramma's). Er wordt het best niet te lang gewacht met opleidingsprogramma's voor herintreders.

De minister zegt dat actief en systematisch gewerkt wordt aan opleidingsplanning. De opleidingsplanning voor de social profit voor 1999 is reeds opge maakt. In augustus werd reeds een overzicht gemaakt van de arbeidsreserve in de social-profitsector. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat er geen contacten zijn met de planningscommissie op het federale vlak. Verder wijst het lid erop dat de VDAB niet altijd de juiste zicht heeft op de mensen die als 'verzorgende' beschouwd moeten worden, door de verschillende titels in de loop van de jaren. De minister beaamt dat. De verwarring is overigens nog in de hand gewerkt door de benadering van de titels op federaal vlak. De minister onderstreept verder dat opleiding wel de volle bevoegdheid van het Vlaamse Gewest is. Overleg is trouwens niet altijd zo efficiënt.

Mevrouw Sonja Becq blijft aandacht vragen voor het omzetten van de nepstatuten in reguliere statuten. De minister zegt deze problematiek niet uit het oog verloren te hebben. In een viertal subsectoren van welzijn werd een screening van de nepstatuten uitgevoerd. Voor de omzetting moet hij echter rekening houden met een breder overleg.

– Kind en Gezin

Per 1 januari 1999 wordt een nieuwe raad van bestuur van Kind en Gezin samengesteld. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil weten volgens welke criteria naar nieuwe leden wordt gezocht. Zijn er eventueel decretale onverenigbaarheden voor de leden van de raad van bestuur? Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich daarbij aan. Kan de vernieuwing van de raad van bestuur niet uitgesteld worden tot na de verkiezingen?

De minister zegt verbijsterd te zijn door deze laatste vraag. Het gaat in de raad van bestuur niet om een politieke samenstelling; dit is geen cultuurpactmaterie. Criterium is niet de politieke kleur, wel de deskundigheid. De vernieuwing van de raad van bestuur begin januari 1999 is trouwens decretaal vastgelegd. Het oprichtingsdecreet van Kind en Gezin van 29 mei 1984 bepaalt in artikel 8 en 9 de criteria op basis waarvan de leden van de raad van bestuur gekozen worden. Kind en Gezin hanteert zelf strengere criteria. Het mandaat van lid van de raad van bestuur is bv. niet onverenigbaar met het mandaat van parlements lid. Toch worden parlementsleden niet in aanmerking genomen.

Er zou een enquête gehouden worden over de beeldvorming rond Kind en Gezin. Hetzelfde lid vraagt of de antwoorden al verwerkt zijn. Zijn er al voorlopige besluiten te trekken? De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal, antwoordt namens de minister dat de resultaten van de enquête ingewacht worden tegen het einde van het jaar. Op basis daarvan zal een communicatiestrategie uitgewerkt worden.

Het verbaast mevrouw Yolande Avontroodt dat nog steeds kredieten ingeschreven zijn bij Kind en Gezin voor de vaccinatiedatabank. Het lid heeft veel bedenkingen bij de installatie van de vaccinatiebank. Het gaat volgens het lid niet op dat artsen van Kind en Gezin de vaccinatiestatus zouden opvragen terwijl Kind en Gezin zich in de werking beperkt tot kinderen met een bepaalde leeftijd. Minister Demeester-De Meyer deelde mee dat de vaccinatiedatabank met verloop van tijd bij de administratie Volksgezondheid zou ondergebracht worden, maar bleef volgens het lid dubbelzinnig in

haar antwoord. Kan de minister dit verduidelijken ?

Hetzelfde lid wenst eveneens te vernemen of de consultatiebureaus van Kind en Gezin een plaats zullen innemen in of zullen samenwerken met de Logo's (lokaal gezondheidsoverleg).

De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal, verwijst naar het antwoord van minister Demeester-De Meyer. De vaccinatiedatabank wordt gestart met ondersteuning van Kind en Gezin, maar het is de bedoeling naderhand te streven naar een Vlaamse databank. Voor Kind en Gezin vergt dit geen extra investering. Alle verpleegkundige verrichtingen worden geregistreerd. Kind en Gezin heeft dus automatisch een volledig beeld van de vaccinaties die het zelf heeft uitgevoerd. Het ontbrekende aspect is de ontsluiting voor en ook de registratie van de vaccinaties door de private sector. Er zal van de databank ook gebruik gemaakt worden om de opvolging van vaccinaties te verbeteren (telefonisch in plaats van schriftelijk). De concrete realisatie werd reeds besproken met de particuliere artsen. Het spreekt vanzelf dat de doorstroming naar bv. medisch schooltoezicht gegarandeerd moet blijven.

In het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord voor de social-profitsector wordt 90 miljoen BEF extra toegewezen voor kinderopvang. Mevrouw Kathy Lindekens meent begrepen te hebben dat het grootste deel van die middelen naar uitbreiding van bestaande initiatieven zal gaan. Hoeveel daarvan gaat naar opvang van zieke kinderen ? Mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan. Experimenten kunnen gekoppeld worden aan initiatieven vanuit een andere optiek, zoals bv. bejaardenzorg, gewone kinderopvang... Mevrouw Yolande Avontroodt benieuwt het hoeveel middelen weggelegd zijn voor de particuliere opvanginitiatieven (POI's). Mevrouw Yolande Avontroodt vindt dat geen bijkomende middelen kunnen worden toegekend aan de kinderopvang zonder een behoeftenonderzoek. Er is meer ruimte nodig voor de particuliere opvanginitiatieven (POI's). De minister neemt daar nota van.

De heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal van Kind en Gezin, geeft namens de minister meer uitleg over het voorstel van de administratie van Kind en Gezin over de besteding van de 90 miljoen BEF werkingskredieten voor volgend jaar. De raad van bestuur moet nog over een definitief voorstel beslissen. Zoals het voorstel van de administratie nu voorligt zou het grootste deel naar kinderdagopvang gaan. Een deel gaat naar

particuliere opvang zonder dat echt sprake kan zijn van subsidiëring. Ook de flexibele opvang van zieke kinderen krijgt een deel toegewezen. De juiste aandelen en de wijze waarop middelen worden toegekend, zijn nog niet concreet bepaald. Niet alleen bestaande initiatieven, maar ook nieuwe zullen impulsen krijgen. Over het voorstel van Kind en Gezin beslist finaal de minister.

Mevrouw Yolande Avontroodt vindt dat de kostprijs per opvang in een POI vergeleken moet worden met die in de gesubsidieerde kinderopvang. De vraag naar kinderopvang groeit voortdurend. Er moet nagegaan worden hoeveel meer kinderen opgevangen kunnen worden door incentives te geven aan de POI's. De heer Lieven Vandenberghe repliceert dat de omvang van de incentives nog niet vastligt. Het zou gaan om incentives die gelijksoortig zijn aan die voor andere zelfstandige ondernemingen, zoals bv. het toekennen van startkredieten, vergoeding van verzekeringen...

Recent UFSIA-onderzoek in opdracht van de minister meldt dat de vraag naar plaatsen in het formele circuit kinderopvang per jaar gemiddeld stijgt met 2,7 percent, een stijging die gepaard gaat met een daling in het informele circuit (familie). Mevrouw Lindekens wenst te weten of die toeneemende vraag beantwoord kan worden met de bijkomende middelen.

Via de financieringscommissie wordt gepoogd de financieringsstroom van de kinderopvang op één lijn te brengen. Mevrouw Sonja Becq vraagt of het dan alleen over de Vlaamse middelen gaat. Heeft men meer dan alleen 'zicht' op de federale middelen ? De minister antwoordt ontkennend. Mevrouw Yolande Avontroodt vindt dat waakzaamheid geboden blijft inzake het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD). De minister stemt daarmee in, alleen kan men zich niet sterker voordoen dan men is.

In de beleidsbrief is sprake van een nieuwe regelgeving die verwacht mag worden. Mevrouw Sonja Becq wil vernemen of die alleen op de financiering betrekking heeft of ruimer is. Misschien zou gedacht kunnen worden aan een mildering van de infrastructuurvereisten voor buitenschoolse kinderopvang (zie ook algemene bespreking). De minister antwoordt dat alleen voor de financiering nieuwe regelgeving te verwachten is in deze zittingsperiode. Op dit ogenblik moeten voornamelijk twee pijnpunten opgelost worden : de financiering via FCUD en de ouderbijdrage.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt naar de stand van zaken inzake de toepassing van het decreet interlandelijke adoptie. Wanneer zal de federale overheid de Haagse Conventie ondertekenen en wordt op Vlaams niveau al voorbereidend werk geleverd voor een nieuwe regelgeving inzake binnenlandse adoptie? De minister antwoordt dat de gemeenschappen hun fiat gegeven hebben voor de ratificatie van de Haagse Conventie op federaal vlak. Dat is dus binnen afzienbare tijd te verwachten. De decretale wijzigingen inzake binnenlandse adoptie zijn in voorbereiding en kunnen nog voor het einde van deze zittingsperiode bij het parlement ingediend worden.

Mevrouw Kathy Lindekens signaleert dat de 078-telefoonlijn voor de vertrouwenscentra kindermishandeling (VCK's) problemen t.a.v. de anonimiteit oplevert. Telefoonverbindingen op 078-nummers worden nominatim op de telefoonfactuur vermeld, met het gevolg dat ze dus ook kenbaar worden gemaakt voor de eventuele dader in het gezin. Dat kan tot bijkomende confrontaties leiden tussen dader en slachtoffer. Hoe denkt de minister dit probleem op te lossen? Wordt de meerkost van de permanente telefoonlijn (permanentie via gsm's) op de VCK's afgewenteld? Mevrouw Sonja Becq merkt op dat het 'zichtbaarheidsprobleem' van de 078-lijnen op het federale vlak bestudeerd wordt.

De minister is op de hoogte van het probleem. Aan Kind en Gezin werd trouwens de opdracht gegeven een nota ten aanzien van Belgacom op te stellen. Een mogelijke oplossing zou bv. zijn dat Kind en Gezin zelf de telefoongesprekken zou financieren zodat ze niet individueel gefactureerd worden. Mevrouw Becq merkt op dat het probleem ook rijst voor de Druglijn. In die zin zou dat voorstel geen volledige oplossing zijn. De minister neemt die opmerking mee.

Er was een evaluatie aangekondigd van het besluit inzake centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's). Hoever staat het daarmee, vraagt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Is er een bevredigende oplossing voor de opvang van +6-jarigen? De minister zegt heel binnenkort een nieuw besluit aan de Vlaamse regering te zullen voorleggen. Voor de opvang van +6-jarigen wordt de marge verruimd van 5 percent naar 10 percent van de totale opvang van -6-jarigen. De minister is van oordeel dat de bijzondere jeugdbijstand hier ook een rol te spelen heeft. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de toegang tot en de verwijzing naar de bijzondere jeugdbijstand totaal verschillend is. De voorzitter vraagt dat de evaluatie en het voorstel van besluit in de commissie zou

besproken kunnen worden. De minister meent dat deze problematiek in een ruimere discussie moet worden besproken. Er wordt niets beslist dat zou kunnen interveniëren met de conclusies van de commissie ad hoc bijzondere jeugdzorg van het parlement.

41.50 Gehandicaptenbeleid

– Algemeen

Het Rapport van het Rekenhof (Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 28-A/1) maakt opmerkingen over de automatisering in het VFSIPH. De heer Bart Vandendriessche wil weten of de automatisering al optimaal aangewend kan worden. De opmerking van het Rekenhof ging vooral over het feit dat het logisch is eerst te rationaliseren vooraleer te automatiseren, zegt de heer Laurent Bursens, administrateur-generaal, namens de minister. Dat is ook gebeurd, behalve voor de zorgsector waar de raad van bestuur het niet opportuun achtte zo vlug met enveloppefinanciering te werken. De vrij complexe regelgeving in die sector maakt dat de rationalisering moeizaam verloopt.

Het Verbond van Voorzieningen voor Jeugd- en Gehandicaptenzorg (VVJG) en het Pluralistisch Platform Gehandicaptenzorg (PPG) hebben een schot voor de boeg gelost over de begroting van het VFSIPH, zegt de heer Jos Stassen. Ongeveer 500 miljoen frank zou al of niet in de begroting opgenomen zijn. De heer Jos Stassen wil graag weten hoe de vork aan de steel zit.

De minister repliceert hierop dat VVJG en PPG zelf betrokken werden bij het opstellen van de begroting. Hun reactie achteraf is niet in overeenstemming met hun houding bij de opstelling zelf. De heer Laurent Bursens voegt daaraan toe dat er bij de opmaak van de begroting discussie was over de duiding van ongeveer 455 miljoen BEF. De discussie ging over de vraag of het VFSIPH die kredieten al of niet extra nodig had, of er al over beschikte. Oorzaak van de onduidelijkheid is de werkwijze in de vorige jaren, zegt de heer Bursens. Sinds de oprichting van het VFSIPH werd geleidelijk aan geput uit een reserve van 1 à 1,5 miljard frank uit het voormalige Rijksfonds. Onder voogdij van minister Demeester-De Meyer moest de begroting op jaarbasis ingediend worden. Vanaf 1997 werd begroot op realisatiebasis omdat ingezien werd dat niet opgebruikte middelen (te laat gestart nieuw beleid) moesten worden overgedragen naar het volgend begrotingsjaar.

Een ander element is het feit dat vanaf 1997 de conjunctuur en dus de tewerkstelling terug aanzwengelde. Daardoor is het forfait voor de beschutte werkplaatsen in 1997 onderschat geworden. Het gaat om ongeveer 257 miljoen BEF. Dat bedrag werd megedragen naar 1998. VVJG en PPG betwist of die kredieten (ondertussen 455 miljoen BEF) nu nog wel nodig zouden zijn. Die discussie is nu het voorwerp van een audit waarvan de resultaten in januari bekend zullen zijn.

Het Rekenhof stelt in zijn rapport (zie hierboven) dat het VFSIPH de gehandicapten niet kent. De heer Jos Stassen vraagt wat het VFSIPH daarop antwoordt. Worden er in deze begroting al conclusies uit getrokken of is dat voor bij de begrotingscontrole? Mevrouw Yolande Avontroodt sluit zich hierbij aan. Voor het antwoord op deze vragen wordt verwezen naar de inleidende uiteenzetting door de minister. Eventuele gevolgen die aan de rapporten gegeven worden, zullen bij de begrotingscontrole doorgevoerd worden, zegt ook de heer Bursens. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey meldt terloops dat het rapport van het Rekenhof op een latere datum grondig in de commissie besproken zal worden.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt hoe het Beleidsplan VFSIPH 1997-2000 concreet in de begroting vertaald werd. In welke mate zouden eventuele meeruitgaven een hypotheek leggen op de tewerkstelling? De heer Laurent Bursens onderstreept dat de link tussen de begroting en het Beleidsplan duidelijk tot uiting komt als men de verschillende begrotingsposten voor meeruitgaven analyseert. Er worden meer middelen ingezet voor flexibilisering en gezinsgericht werken. Er worden ieder jaar meer impulsen gegeven aan de ambulante, meer gezinsondersteunende sector, wat gepaard gaat met een vertraging voor de residentiële sector. Ook de wachtlijstwerking (zie verder) is in de begroting terug te vinden.

Hetzelfde lid vraagt om verduidelijking over de reserves van het VFSIPH. Die zouden na 1998 uitgeput moeten zijn? De heer Laurent Bursens antwoordt bevestigend. De laatste (onbelaste) reserves werd opgebruikt: 131 miljoen frank werd ingezet om de onderschatting van het forfait voor de beschutte werkplaatsen te compenseren.

Dat een Vlaamse openbare instelling beslist over de aanwending van de middelen is nogal frustrerend voor het parlement, stelt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Des te meer als het om het grootste aandeel in de welzijnsbegroting gaat. Hieraan werd tegemoetgekomen door het Beleids-

plan VFSIPH en het voortgangsrapport, meent de voorzitter. Ze stellen het parlement in staat de evolutie te volgen. De heer Laurent Bursens onderstreept dat het VFSIPH elk jaar een opvolgingsrapport zal publiceren. Het meerjarenplan is op dit ogenblik al voor 90 percent gerealiseerd. Daarmee zit men een jaar voor op de planning.

– Zorgsector

De persnota over de nieuwe regeringsmaatregel inzake vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap was onduidelijk, stelt de heer Bart Vandendriessche vast. Kan de minister het toelichten?

De bedoeling van de maatregel is de gezinnen en personen te ondersteunen, zegt de minister. Een 20-tal bestaande initiatieven (1 per 300.000 inwoners) met een regionale werking zal worden erkend. Hun aanbod moet een permanent karakter hebben, maar is toegespitst op weekends, avonden, vakantieperiodes. Ze werken in de eerste plaats met vrijwilligers die kunnen worden ondersteund door professionelen. De initiatieven krijgen een basissubsidie van 750.000 frank, die verhoogd kan worden evenredig de opgezette activiteiten. In de begroting is daartoe 20 miljoen frank ingeschreven. Dat bedrag wordt in de volgende jaren gehandhaafd.

De Vlaamse Gemeenschap komt voor een deel tegemoet in de kosten voor rolstoelen. Er blijft wel onduidelijkheid bestaan over de Riziv-tegemoetkoming, stelt mevrouw Van Cleuvenbergen vast.

Wordt het experiment persoonlijk assistentiebudget verruimd, vraagt de heer Marc Olivier. Is het gevaar van 'dubbel gebruik' bezworen?

In de beleidsbrief wordt gesteld dat de zorgtoewijzing geoptimaliseerd moet worden. Een instrument daartoe zou het uniformiseren zijn van de gegevens van de provinciale wachtlijsten. De heer Bart Vandendriessche vraagt de minister de huidige werking via de wachtlijsten te duiden. Welke verschillen bestaan er tussen de verschillende provincies?

De persoonsgerichte benadering van het beleid is positief, stelt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Toch blijven de zorgvoorzieningen het tekort aan opvangmogelijkheden scherp aanvoelen. Ondanks de toename in de volwassenenopvang blijven er verwachtingen bij de gebruikers en hun familie leven. Volgens de voorzitter zijn vrije plaatsen op verre afstand geen oplossing. Blijkbaar schort er een en ander bij de regionale afstemming van de zorgvoorziening. Kan dat probleem opgelost wor-

den door de uniformisering van de provinciale wachtlijsten ? Hoe zal dat overigens concreet in zijn werk gaan ?

De provinciale wachtlijstwerking is gegroeid uit de provinciale wachtlijsten die vooral voorzieningen en doorverwijzers als partners hebben, antwoordt de heer Laurent Bursens, administrateur-generaal. Er wordt gepoogd de bestaande provinciale wachtlijsten op een zelfde snelheid te brengen, gericht op alle doelgroepen. De personen met een handicap worden ingedeeld in vijf categorieën naargelang van zgn. urgentiecodes. Onder de personen met een (ernstige en matige) handicap zijn er nagenoeg geen wachtenden meer. Er zijn wel nog problemen ten aanzien van nieuwe doelgroepen zoals bv. personen met autisme, post-traumati... Sinds zijn oprichting heeft het VFSIPH vooral de opvang van volwassen mentaal gehandicapten bijgestuurd. De toestand is nu dermate dat voorzichtigheid geboden is bij de erkenning van nieuwe initiatieven, omdat – op provinciaal niveau – andere voorzieningen dreigen hun erkenning te verliezen wegens leegstand. Er ontstaat een spanningsveld tussen het gerealiseerde aanbod enerzijds en de kwaliteitsverwachtingen bij de gebruikers anderzijds. Ze wensen steeds een oplossing dichterbij huis.

Er doet zich nog een andere beweging voor, vervolgt de heer Bursens. Doordat de ambulante sector meer uitgebouwd wordt, willen steeds meer mensen uit de residentiële sector stappen. Misschien moet in de toekomst gedacht worden aan reconversie van de residentiële sector.

Met de provinciale wachtlijstwerking wordt een belangrijk instrument gecreëerd om zorg op maat zoveel mogelijk te realiseren, vervolgt de heer Bursens. Drie functies worden eraan gekoppeld : zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning. Per provinciale wachtlijstwerking wordt 2 miljoen frank uitgetrokken. Via een samenwerkingsverband worden verschillende partners betrokken : gebruikers, verwijzers, voorzieningen en de administratie van het VFSIPH.

Voor de residentiële sector is een toename van de middelen te verwachten, zegt mevrouw Yolande Avontrodt. Gaat het hier om structurele middelen ? De heer Laurent Bursens meent dat er twee soorten middelen kunnen worden onderscheiden. Enerzijds is er voor de residentiële sector 147,5 miljoen frank voor nieuw beleid in uitvoering van het beleidsplan. 10 miljoen frank daarvan gaat naar flexibilisering, 7,5 miljoen frank naar substitutie- en reconversiebeleid, en 130 miljoen frank naar uitbreiding van de residentiële sector. Dat laatste heeft betrekking op de honorering van nieuwe

erkenningen. (Op vraag van mevrouw Trees Merckx-Van Goey belooft de heer Bursens aan de leden een overzicht te bezorgen van de lopende vergunningen enerzijds en de vergunningsaanvragen anderzijds.) Anderzijds is er voor de residentiële sector 415 miljoen frank op jaarbasis voorzien in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord. Het gaat om middelen voor het verlichten van werkdruk en het wegwerken van anomalieën.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil weten of de middelen die niet in 1998 benut kunnen worden, wegvallen. De heer Laurent Bursens antwoordt ontkennend. Ze worden in 1999 opgenomen.

Is er ondertussen een oplossing op federaal vlak inzake de kampvergoedingen, vraagt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. De oplossing bestaat er voorlopig in dat het aantonen van gemaakte kosten voor kampen (als vergoeding) volstaat om te worden vrijgesteld van RSZ, antwoordt de heer Bursens.

Verder vraagt de voorzitter ook aandacht voor de doventolkendiensten. Zijn er vooruitzichten op meer middelen voor werkingskosten en verloning zodat zij meer ingeschakeld kunnen worden ? Het gehandicaptenbeleid moet een horizontaal beleid zijn, stelt de voorzitter : ook andere departementen hebben een rol te vervullen. In concreto zou vanuit Onderwijs initiatieven genomen kunnen worden voor de doventolken. Ijvert de minister voor een dergelijke inclusieve aanpak ? Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst in dat verband ook op het feit dat veel personen met een auditieve handicap blijven een beroep doen op de sociale dienst van hun vroegere school. Die service is echter niet voorzien in het urenpakket van de sociale dienst. Het lid vraagt dit mee te nemen in overleg met onderwijs.

Er is een spanningsveld tussen het aantal uren en de verloning van de doventolken, antwoordt de heer Bursens. Omdat het budget voor doventolkendiensten qua aantal uren niet werd opgebruikt werd op vraag van CAP (Centrale dienst voor doventolken) een deel gebruikt om de verloning van de tolken op te trekken. Kort daarna echter is een verhoging van de uren ingezet doordat vanuit onderwijs meer beroep werd gedaan op tolkenassistentie. Op korte termijn is er geen oplossing. Voor 1999 zijn echter geen middelen ingeschreven. Bij de begroting 2000 wordt een evaluatie gepland van de noden om eventueel het aanbod op te trekken. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey dringt aan om dat reeds bij de begrotingscontrole 1999 te evalueren.

De dovenproblematiek is een mooi voorbeeld van mogelijk inclusief beleid, vervolgt de heer Bursens. Op de vraag naar specifieke centra voor geestelijke gezondheidszorg voor personen met een auditieve handicap werd niet ingegaan. Het VFSIPH heeft wel een onderhoud gehad met de minister voor Volksgezondheid. Het VFSIPH engageert zich ertoe opleiding en logistieke ondersteuning te bieden aan centra in het welzijnswerk en centra geestelijke gezondheidszorg die bereid zijn met die doelgroep te werken. Twee centra per provincie volstaan. Die werkwijze kan geënt worden op het hele gamma aan sociale dienstverlening in het reguliere circuit.

Inclusief beleid wordt voor diverse problematieken toegepast. De heer Bursens denkt bv. aan samenwerking met De Lijn voor aangepast vervoer. Er zijn ook constructieve onderhandelingen bezig met het kabinet van minister-president Luc Van den Brande, Belgacom en Telenet Vlaanderen voor het opzetten van een telefoonbemiddelingsdienst voor doven.

Het onderzoek van prof. Maes over de semi-internaten is blijkbaar afgelopen. De heer Bart Vandendriessche veronderstelt dat nu zo snel mogelijk maatregelen getroffen worden. De raad van bestuur van het VFSIPH zal in december onderzoeksaanbevelingen formuleren, antwoordt de heer Bursens. Uit de studie van prof. Maes is de gebrekkige spreiding van de semi-internaten over Vlaanderen gebleken. Een aanbeveling van de studie is een meer regionale werking te onderzoeken, niet langer gebonden aan bepaalde scholen, en openstaand voor niet-schoolgebonden doelgroepen. Er zou meer gezinsgericht gewerkt moeten worden door ook opvang te bieden buiten schooluren.

De heer Jos Stassen wijst erop dat men die conclusies al op voorhand kon trekken. De minister repliceert dat de studie een betere indicatiestelling en spreiding mogelijk maakt. Net om geen lineaire maatregel te nemen zoals in het verleden is de studie belangrijk. De minister zal de studie aan de leden bezorgen.

De heer Jos Stassen en mevrouw Ria Van Den Heuvel dienen amendementen in die tot doel hebben middelen vrij te maken voor de semi-internaten. Amendement A strekt ertoe in basisallocatie 41.11 het niet-gesplitste krediet "29.525,3 miljoen frank" te brengen op "29.575,3 miljoen frank" (verhoging met 50 miljoen frank). Amendement B strekt ertoe de som van de niet-gesplitste kredieten voor programma 50 "30.190,2 miljoen frank" bren-

gen op "30.240,2 miljoen frank" (verhoging met 50 miljoen frank). (Zie Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/9)

De verhoging van het budget voor gehandicaptenzorg dient geaffecteerd te worden naar het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH). Het Vlaams Fonds dient deze verhoging te gebruiken om de uitgaven voor semi-internaten (artikel 832.512 onder hoofdstuk 12, namelijk maatschappelijke dienstverlening aan personen met een handicap) te verhogen met 50 miljoen BEF. Deze verhoging is volgens de indieners dringend nodig om de desastreuze gevolgen van de besparingen binnen de post "semi-internaten" – nog doorgevoerd door de vorige minister, mevrouw Demeester – te corrigeren. Het evaluatie-onderzoek door het Vlaams Fonds is afgerond. De minister kan op basis van dit onderzoek en in overleg met de raad van bestuur van het Vlaams Fonds uit dit onderzoek de gepaste conclusie trekken, vinden de indieners.

In het afgelopen jaar werden verschillende besluiten voor flexibilisering en differentiatie van de zorgvormen uitgevaardigd voor de gehandicaptensector. De heer Jos Stassen vraagt in hoeverre die op het terrein al uitgewerkt zijn. De maatregelen inzake flexibilisering zijn in voege, antwoordt de heer Laurent Bursens. Iedere instelling kan in principe in kortopvang voorzien. Er lopen experimenten op het terrein. De hele enveloppe voor de logeerfunctie is opgenomen voor 1998. Bij de nieuwe toekenning van de middelen zullen de voorzieningen over de logeerfunctie bevraagd worden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft amendementen ingediend die ertoe strekken een begin te maken met een structurele oplossing voor de thuisbegeleidingsdiensten autisme (TBA). Vanaf 13 maart 1998 bestaat de erkenning van TBA uit 1.775 begeleidingen, waardoor TBA beschikt over een gesubsidieerde personeelsequipe van 8,5 VTE. Achttien diensten thuisbegeleiding ondersteunen ouders en gezinnen met kinderen met een handicap. Eén van die diensten is Thuisbegeleiding Autismes (TBA). TBA wordt momenteel erkend voor 1.775 begeleidingen en beschikt over 8,5 VTE. Dit is echter absoluut onvoldoende om de reëel gepresteerde begeleidingen (ongeveer 3.000) uit te voeren, laat staan om extra begeleidingen (ongev. 2.600) te presteren om de deontologisch niet te verantwoorden wachtlijsten weg te werken. (Zie Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/8)

Het amendement A strekt ertoe in basisallocatie 41.11 het niet-gesplitste krediet "29.525,3 miljoen frank" te brengen op "29.536,3 miljoen frank"

(verhoging met 11 miljoen frank). Het amendement B strekt ertoe de som van de niet-gesplitste kredieten voor programma 50 "30.190,2 miljoen frank" te brengen op "30.201,2 miljoen frank" (verhoging met 11 miljoen frank).

De heer Laurent Bursens, administrateur-generaal, zegt namens de minister dat het bedrag voor uitbreiding van thuisbegeleiding ieder jaar toeneemt met 22,8 miljoen BEF (=5000 begeleidingen). Vanzelfsprekend moeten voor personen met deze handicap inspanningen gedaan worden, maar dan niet uitsluitend vanuit het VFSIPH. Het principe wordt gehanteerd dat wat in het reguliere circuit kan worden opgevangen, ook het best daar wordt opgevangen. Een inclusief beleid is wenselijk. Er wordt bv. onderzocht om via de geestelijke gezondheidszorg een aanvulling te bieden.

Verder wil mevrouw Ria Van Den Heuvel weten of er een oplossing in de maak is voor het vervoer van personen met een handicap. De heer Laurent Bursens antwoordt dat er voor de bestaande diensten een oplossing is voor 1998. De continuïteit voor specifieke projecten wordt gegarandeerd. Voor 1999 wordt volop gewerkt aan een ambitieus project met De Lijn. Het is de bedoeling dat de doelgroep van het VFSIPH aan gewone tarief kan aankloppen bij De Lijn. Het VFSIPH past het resterende bedrag bij.

– Werkgelegenheid

Er worden tal van maatregelen genomen om de arbeidskansen voor personen met een handicap te verhogen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft vastgesteld dat de vergoedingen voor het multidisciplinair onderzoek verhoogd worden. Gebeurt die verhoging gedifferentieerd of alleen voor de multidisciplinaire teams (MDT)? Diensten voor arbeidstrajectbegeleiding werken al jaren tegen verlies. Zij moeten het hele onderzoek zelf doen, in tegenstelling tot de MDT die van het psychomedisch-sociale diensten (PMS) gegevens doorgeleefd krijgen.

Er is een nieuw toestel ontwikkeld voor ergonomische meting van de arbeidscapaciteit. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat die toestellen alsnog niet gesubsidieerd worden in Vlaanderen. Zijn er voornemens in die zin of verwacht men dat het Riziv in de kosten zal tegemoetkomen?

De heer Laurent Bursens, administrateur-generaal van het VFSIPH, antwoordt namens de minister dat vooralsnog geopteerd werd om via de nieuwe inschrijvingsprocedure een 'kleine' verbetering van

de vergoedingen voor de MDT door te voeren. Voor een correcte honorering van de MDT moet echter meer uitgetrokken worden. Daarmee wordt gewacht tot aan de begrotingscontrole als de resultaten van de onderzoeken over het VFSIPH gekend zijn. Bij de diensten die instaan voor de diagnostiek van de arbeidsvaardigheden is de situatie anders. Er werden reeds selectieve inspanningen geleverd. De administrateur-generaal denkt aan de toekenning van een bijkomende psychopedagoog aan de consultatiebureaus voor ATB. De oriëntatie naar de arbeidsmarkt is geen eenmalig gebeuren, maar een continue evaluatie van de vooruitgang van het individu. Middelen voor de ergonomische meting van arbeidscapaciteiten kunnen geput worden uit de post diagnostiek arbeidsvaardigheden (nieuw beleid tewerkstellingsvoorzieningen). Er is daarvoor 10 miljoen BEF ingeschreven. Heel binnenkort is de desbetreffende regelgeving te verwachten. Het is de bedoeling de diagnostiek een nieuwe dynamiek te geven door o.m. op de werkvloer zelf met aangepaste meetinstrumenten de nodige vaststellingen te doen.

Mevrouw Yolande Avontroodt kan zich terugvinden in de bijkomende middelen voor de MDT. Het lid is wel de mening toegedaan dat dat het aantal aanvragen niet in de hand mag werken.

Wat arbeidstrajectbegeleiding (ATB) betreft benieuwt mevrouw Van Cleuvenbergen of de resultaten gemeten worden. Is er een evolutie merkbaar? Zijn er geografische verschillen?

De beleidsbrief noemt CAO 26 (tegemoetkoming aan werkgevers die een gehandicapte persoon te werkstellen) een doelmatige maatregel. Volgens de heer Marc Olivier komt men op het veld tot andere bevindingen. Kan de minister de resultaten (ook de tijdsduur) inzake uitstroom van beschutte werkplaatsen naar normale tewerkstelling geven? Om de zware administratieve procedure te vermijden zal een eigen Vlaamse inschalingspremie worden ontwikkeld. De heer Bart Vandendriessche vraagt de minister dit te verduidelijken.

De evaluatie van de tewerkstellingsresultaten van ATB laat een positief beeld zien, antwoordt administrateur-generaal Laurent Bursens. In 1997 zijn de diensten zich gaan structureren. Half 1998 werd reeds 70 percent gehaald van de tewerkstellingsresultaten die in het besluit waren vastgelegd.

Sinds 1997 is een sterke toename vast te stellen van het aantal personen dat bij toepassing van CAO 26 een weg gevonden heeft op de reguliere arbeidsmarkt. Dat is het gevolg van de kortere opleidin-

gen en de training on the job, wat mogelijk werd door de incentives voor de CBO's. De toeleiding naar de reguliere arbeidsmarkt verloopt dus goed, in die mate zelfs dat de middelen daarvoor in de begroting moeten worden opgetrokken (in tegenstelling tot voor 1996 waar een verlaging het gevolg was van dalende tewerkstelling). De 'uitstroom' van de beschutte werkplaatsen naar de gewone arbeidsmarkt blijft wel traditioneel laag. Daartegenover staat dus wel de sterke toename van tewerkstelling in de reguliere arbeidsmarkt via ATB.

De administratieve aspecten van CAO 26 worden door de werkgevers als te zwaar ervaren, vervolgt de heer Bursens. Ze hechten meer belang aan een eenduidige onmiddellijke premie, eerder dan aan de hoogte van de tegemoetkoming. Het is de bedoeling een federale maatregel op Vlaams niveau te vereenvoudigen, wat niet gemakkelijk realiseerbaar is. Er ligt een voorstel voor om eenzelfde premie voor iedere werknemer uit te keren, onafhankelijk van zijn rendement. Voor werknemers waarvoor met toepassing van CAO 26 een verhoogde tegemoetkoming (35 à 50 percent) wordt uitbetaald, blijft echter de mogelijkheid bestaan om terug te vallen op de oude CAO-regel. Die keuze zou gelden voor de nieuwe instroom van werknemers.

Aan de centra voor beroepsopleiding wordt een forfait gegeven. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt waaruit dit forfait samengesteld is. Leidt de forfaitarisering tot een meeruitgave? De regelgeving voorziet 550.000 BEF forfait per opleidingspakket, zegt de heer Laurent Bursens. Op dit ogenblik worden 455 opleidingspakketten ten volle benut (tussen 20 en 60 pakketten per centrum). De middelen kunnen zeer soepel in heel Vlaanderen aangewend worden. Er zijn geen regionale of sectorspecifieke beperkingen.

Hoever staat het met de uitvoering van de CAO 43 (volledig gewaarborgd minimumloon aan werknemers in beschutte werkplaatsen), vragen de heer Marc Olivier en de heer Bart Vandendriessche. Welke vooruitzichten zijn er?

De invoering van de 80 percent toekenning van het gewaarborgd minimuminkomen is positief verlopen. De CAO 43 moet vanaf januari 1999 voor honderd percent uitvoering krijgen, antwoordt de heer Laurent Bursens, administrateur-generaal. De Vlaamse Gemeenschap krijgt daartoe federale middelen uit de RSZ-effecten. Het zou gaan om ongeveer 1,2 tot 1,5 miljard frank. De minister merkt op dat de opgelopen vertraging juist veroor-

zaakt werd door het feit dat de federale overheid nog geen definitieve cijfers voorgelegd heeft. Met de 100 percent toekenning van het gewaarborgd minimumloon zal de Vlaamse overheid nu wel moeten bijsturen. Terwijl voorheen bijgestuurd werd om de werkplaatsen met relatief weinig zwakke werknemers en relatief hoge lonen niet te benadeligen, zullen nu de werkplaatsen met relatief veel zwakkere werknemers bijgesprongen moeten worden.

De heer Marc Olivier vraagt ten slotte aandacht voor het feit dat beschutte werkplaatsen nog steeds moeilijkheden (bv. inzake investeringen) ondervinden als ze soepel willen inspelen op de reële markt.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt naar de samenstelling van het forfait aan de beschutte werkplaatsen. Valt de forfaitarisering nu gunstiger uit voor de sector? Is er een meeruitgave voorzien voor de toename van het aantal uren tewerkstelling? Betekent dit ook een toenemend aantal personen in beschutte werkplaatsen tewerkgesteld wordt? Zoniet, kan de minister dit verduidelijken?

De samenstelling van de forfaits voor de beschutte werkplaatsen is terug te vinden in de begroting, antwoordt de heer Bursens. Er zijn vier componenten: de basistoelage per uur, een verhoging daarvan om de CAO 43 te realiseren, 198 miljoen BEF voor de zwakke werknemers en ten slotte een compensatie voor de zgn. 'verliezers', de werkplaatsen met weinig zwakke werknemers en relatief hoge lonen. Naarmate de index stijgt zal de laatste component gerecupereerd worden.

De forfaitarisering was niet nadelig voor de tewerkstelling van de zwakke werknemers, zegt de heer Bursens, integendeel zelfs, er werden meer zwakkere werknemers tewerkgesteld. Op de globale tewerkstelling heeft de forfaitarisering een zeer gunstig effect gehad. Het heeft in de eerste helft van 1998 geleid tot 1 miljoen meer arbeidsuren in de beschutte werkplaatsen. Dat heeft zich wel niet vertaald in een drastische verhoging van het aantal voltijdse equivalenten (VTE). Er is nu dus minder economische werkloosheid dan voorheen.

Omdat de subsidiëring van machinerie voor beschutte werkplaatsen via VIPA problematisch verliep, is beslist onmiddellijk middelen voor uitrustingsproblemen ter beschikking te stellen via het forfait, in de vorm van werkingstoelagen, zegt de heer Bursens. Er blijft wel een probleem voor zeer technologische vernieuwing die vrij zware investeringen vergt. De financiering van gebouwen

stelt geen probleem ; dat kan via het normale financieringsmechanisme van VIPA verlopen. In het algemeen meent de administrateur-generaal te mogen stellen dat het vrij goed loopt met de beschutte werkplaatsen.

Verder wenst mevrouw Riet Van Cleuvenbergen te weten of er voor de zgn. arbeidszorgcentra, een nieuwe vorm van tewerkstelling voor personen met verminderde arbeidscapaciteit, plaats is binnen het VFSIPH. Zoniet, waar moet deze werkvorm dan ondergebracht worden ? De heer Bart Vandendriessche sluit zich daarbij aan. Bij welke sector denkt de minister deze werkvorm te laten aansluiten en met welke omkadering ?

De heer Bursens, administrateur-generaal, antwoordt dat op dit ogenblik geen reglementering bestaat. Er zijn besprekingen bezig om een experiment op te zetten. Er wordt overwogen om arbeidszorg onder de beschutte werkplaatsen te positioneren, dicht aansluitend bij de populatie van de dagcentra. De doelgroep zijn gehandicapten die de normale tewerkstelling in de beschutte werkplaatsen niet aankunnen wegens hun te zwakke arbeidscapaciteit. Door de arbeidszorg zouden zij toch zinvolle arbeid kunnen verrichten in het niet-commerciële circuit. Zij zouden daarvoor geen loon ontvangen, maar een vergoeding voor de bijdrage die normaal vereist is voor verblijf in het dagcentrum. Minister Luc Martens voegt eraan toe dat het de bedoeling is het experiment tot eind 1999 te laten lopen. De personen met een handicap zouden daarbij nog niet ten laste komen van het VFSIPH. Zij zouden hun tegemoetkoming van het ziekenfonds behouden. Er moet nog gezocht worden naar concrete oplossingen, bv. met het federale niveau. De subsidiëring zou bestaan uit een personele omkadering, niet uit werkingstoelagen. Het besluit over het experiment is te verwachten voor het voorjaar.

De heer Jos Stassen en mevrouw Sonja Becq waarschuwen ervoor geen drie soorten circuits van arbeidszorg te creëren (bij sociale werkplaatsen, beschutte werkplaatsen en psychiatrie). De reeds bestaande initiatieven moeten op elkaar afgestemd worden. Overleg tussen de verschillende sectoren is noodzakelijk.

De minister beaamt dat regionale afstemming de uitdaging is. De verschillende sectoren moeten daarbij samenwerken. Arbeidszorg kan vanuit verschillende invalshoeken georganiseerd worden. De minister is er in ieder geval geen voorstander van een nieuwe structuur voor arbeidszorg op te richten. De initiatieven moeten aansluiten bij erkende

voorzieningen. De heer Laurent Bursens voegt eraan toe dat het niet toevallig om een experiment gaat, waarbij de mogelijkheid geboden wordt om de verschillende doelgroepen in beeld te krijgen.

41.60 Maatschappelijk opbouwwerk

Mevrouw Ria Van Den Heuvel betreurt nog steeds de minimale ondersteuning van het maatschappelijk opbouwwerk. De heer Bart Vandendriessche verwijst naar de beleidsbrief waar sprake is van afstappen van louter projectmatige werking. Betekent dit dat men niet weet welke richting met deze sector uit te gaan ? De minister is het niet helemaal eens met deze opmerkingen. De middelen van het Sociaal Impulsfonds moeten mee in beschouwing genomen worden. Met de SIF-gelden voor de stad Gent bv. worden een 15-tal medewerkers voor opbouwwerk gefinancierd.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat dit niet in de begroting terug te vinden is, en evenmin in het SIF-rapport. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt dit een illustratie van de noodzaak aan meer informatie over de besteding van SIF-gelden voor welzijn. Hetzelfde geldt volgens mevrouw Van Den Heuvel in het bijzonder voor het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden en het kansarmoedebeleid. De minister beaamt dit. Het zou inderdaad nuttig zijn die cijfergegevens uit het SIF uit te lichten.

41.70 Maatschappelijk welzijn

Kan de minister richting geven aan de vormingsactiviteiten van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Welke ? De minister onderstreept dat de vorming via de VVSG gericht verloopt. Op dit ogenblik ligt de nadruk op vorming in het kader van de nieuwe OCMW-boekhouding.

– Algemeen welzijnswerk (AWW)

Hoeveel percent van het budget voor AWW gaat naar projecten gericht op jongeren, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. De minister antwoordt dat dit onmogelijk in percenten weer te geven is. Er worden wel stimuli gegeven via de beleidsplannen van de centra. Er moet bekeken worden hoe dat budgettaire in 1999 vertaald kan worden, in ieder geval voor crisisopvang.

Ligt de knelpuntennota (eind 1997) over de samenwerking tussen AWW en bijzondere jeugdbijstand aan de grondslag van de nieuwe incentives voor het AWW voor werking ten aanzien van jongeren,

vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. De minister zegt dat de knelpunten (vooral inzake juiste profilering van de klanten) aangepakt worden via project-experimenten.

Hetzelfde lid stelt een vermindering vast van het budget voor experimenten. De minister ontkent dat het om een vermindering van de middelen zou gaan. Wel werden deze middelen meer en meer structureel in decreten ingeschreven als experimenten-projecten.

Verder merkt het lid op dat het budget voor AWW in Brussel toch minimaal is. De heer Jan Béghin sluit zich daarbij aan. Zoals het VICA-rapport (Vlaamse Intersectoriële Commissie Armoedebestrijding) stelt : Vlaanderen moet meer zijn verantwoordelijkheid opnemen in Brussel. De twee centra AWW in Brussel worden volgens het lid niet op gelijke voet behandeld als de centra in Vlaanderen. Er wordt o.m. gesteld dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie het verschil moet bijleggen. De VGC moet naar verluidt startsubsidies toekennen, zodat de centra zouden kunnen intreden in de decretale Vlaamse subsidies.

De minister is van oordeel dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op een correcte manier behandeld wordt. De inspanningen voor Brussel worden opgezet in goede samenspraak met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De minister wil eraan herinneren dat in 1998 een extra inspanning geleverd werd voor Brussel. Structureel blijven die middelen ook in de volgende begrotingen ingeschreven.

– Etnisch-culturele minderheden

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen hoopt dat de hervorming op het terrein ingevolge het decreet etnisch-culturele minderheden actief begeleid wordt door de administratie. De minister antwoordt bevestigend. Bovendien wordt in extra ondersteuning voorzien door ATOOM (Advies, Training, Organisatie, Ontwikkeling en Management) van de KULeuven.

VCIM ontvangt 11 miljoen frank voor de werking van de begeleidende cel werkgelegenheid. Hoe staat het met het VCIM op dit ogenblik, vraagt mevrouw Van Den Heuvel. Het dossier van VCIM wordt nu administratief afgehandeld na intrekking van de erkenning in augustus 1998, zegt de minister. Het nieuwe ondersteuningscentrum wordt in november 1998 opgericht. Samen met het Overlegcentrum voor de Integratie van Vluchtelingen (OCIV) en het Vlaams Centrum voor Woonwagen-

werk moet begin 1999 een erkenningsdossier ingediend worden. Vanuit deze drie centra moet een overkoepelende structuur opgezet worden.

De begeleidingscel tewerkstelling migranten loopt als project tot 31 december 1998 bij het VCIM, vervolgt de minister. Daarna gaat het over naar de subregionale tewerkstellingscomités (STC's), vanuit een bewuste keuze voor inclusief beleid.

Mevrouw Kathy Lindekens herinnert aan haar pleidooi om in de ondersteuningscentra voldoende allochtonen in de raad van bestuur te laten zetelen. De minister zegt daarop dat 8 van de 11 landelijke verenigingen van allochtonen hun deelneming toegezegd hebben om daarover in alle autonomie te beslissen. Er zal minstens een derde allochtonen zitting hebben in de besluitvormingsorganen.

De minister en zijn collega Leo Peeters suggereren om bij overheidsopdrachten langdurig werklozen in te schakelen. Mevrouw Van Den Heuvel vraagt of in dat verband ook aan migranten gedacht. Hoe denkt de minister die aanbeveling ook te promoten ?

Hoe werd gevolg gegeven aan de motie inzake tewerkstelling van etnisch-culturele minderheden, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen.

De minister zegt nog geen zicht te hebben op de juiste resultaten op het terrein. Er wordt in ieder geval aan gewerkt. Ook door minister Theo Kelchtermans zijn ondertussen initiatieven genomen.

Mevrouw Kathy Lindekens is verheugd over de stijging van de middelen voor de aanleg van woonwagenterreinen. Hoe worden gemeenten gestimuleerd om terreinen aan te leggen ? Volstaat 45 miljoen frank om 1 terrein per jaar aan te leggen ? Het lid wil vragen dat bij de aanleg van terreinen gezocht zou worden naar een kindvriendelijke, groene omgeving.

De gemeenten worden gestimuleerd via het Sociaal Impulsfonds, via de provinciale woonwagencentra en via de brochure die te verwachten is in het voorjaar, antwoordt de minister. De begroting laat toe de voorliggende dossiers te behandelen en geeft enige ruimte voor de doortrekkersterreinen. De minister neemt de suggestie van het lid mee. Mevrouw Ria van Den Heuvel wil weten hoe omgegaan wordt met de eventuele lokale weerstand tegen de aanleg van een doortrekkersterrein. De regering neemt daarin een consequente houding aan, meent de minister. Zo wordt er pas een definitieve beslissing genomen over twee voorlig-

gende dossiers inzake ruimtelijke ordening als er ook een voorstel is over de vestiging van een woonwagenterrein.

De heren Etienne Van Vaerenbergh, Jean-Marie Bogaert, Paul Van Grembergen, Herman Lauwers en Johan Sauwens hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt een nieuw programma 41.90 in te voegen, met als omschrijving : "Inburgering Nieuwkomers" en een niet-gesplitst krediet van "50 miljoen frank". (Zie Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/5)

Het inburgeren van de nieuwkomers is een dwingende noodzaak. Inburgeren betekent het verwerven van het vermogen om zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen. Bij inburgering gaat het om het leren van het Nederlands en het verwerven van eerste inzichten in de maatschappelijke organisatie, wetgeving en gewoonten in onze samenleving. Om het belang van inburgering te onderstrepen willen de indieners in de organisatieafdeling 41 (administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn), een apart en nieuw programma 90 opnemen waarbinnen in eerste instantie een krediet van 50 miljoen frank wordt ingeschreven ter ondersteuning en aanmoediging van de gemeentelijke initiatieven om inburgeringscircuits op te zetten.

– Vrijwilligerswerk

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of het platform voor vrijwilligerswerk ingeschakeld wordt voor de realisatie van het decreet op de thuiszorg. De minister antwoordt dat het platform een opdracht heeft ten aanzien van het geheel van het vrijwilligerswerk, dus niet specifiek ten aanzien van thuiszorg.

Mevrouw Riet van Cleuvenbergen wil weten of middelen voorzien zijn voor het vrijwilligerswerk in het kader van het samenwerkingsakkoord slachtofferzorg. De minister antwoordt bevestigend.

De projecten vrijwilligerswerk lopen gewoonlijk voor twee jaar. Worden op de nieuwe lijst projecten opgenomen die werken rond het thema personen met psycho-sociale moeilijkheden, vraagt hetzelfde lid. De minister beaamt dat. Het vroegere

thema ouders van vermiste kinderen werd verruimd.

3. Indicatieve stemmingen

De amendementen van Riet Van Cleuvenbergen, Kathy Lindekens, Ria Van Den Heuvel, Trees Merckx-Van Goey en Bart Vandendriessche op de tabel afdeling I programma's 41.10 en 41.70 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

De amendementen van mevrouw Ria Van Den Heuvel en van de heer Jos Stassen (semi-internen) en mevrouw Ria Van Den Heuvel (thuisbegeleidingsdienst autisme) op programma 41.50 worden verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Het amendement van de heren Etienne Van Vaerenbergh, Jean-Marie Bogaert, Paul Van Grembergen, Herman Lauwers en Johan Sauwens tot invoering van een nieuw programma 41.90 (inburgering nieuwkomers) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte² van de tabel afdeling I wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen met uitzondering van programma 41.50 dat aangenomen wordt met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen en van de programma's 41.60 en 41.70 die aangenomen worden met 8 stemmen tegen 1 bij 4 onthoudingen.

De amendementen van de Vlaamse regering ter vervanging van de begroting van de DAB Bijzondere Jeugdbijstand De Zande en De Kempen enerzijds en van de DAB CICOV anderzijds (Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/6) en het aan de commissie toegewezen deel van de krediettabel afdeling III worden aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het amendement van Vlaamse Regering ter vervanging van de begroting van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand (Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/6) en het aan de commissie toegewezen deel van de krediettabel afdeling V wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

De amendementen van de Vlaamse regering op artikel 53 en 133 (15/6) van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 evenals de aan de commissie toegewezen artikelen worden aangenomen met 7 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Bart Trees
VANDENDRIESSCHE MERCKX-VAN GOEY

² Zie opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie Financiën en Begroting (Parl. St. VI. P. 1998-99, nr. 15/14.

Deel 3 : Bevoegdheid van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting : Armoedebeleid

Voor dit deel van het verslag werd de heer Jan Béghin tot verslaggever benoemd.

1. Toelichting door de minister

Bij wijze van inleiding bij zijn beleidsbrief Armoede situeert de minister het beleid van de Vlaamse regering inzake armoede in de recente ontwikkelingen terzake in Vlaanderen en in Europa. Hoewel de overheden in Europa steeds meer aandacht besteden aan het probleem, bestaan er bij het grote publiek nog grote misverstanden over armoede en uitsluiting, zoals blijkt uit de resultaten van een survey van de administratie Statistiek en Planning van 1997. Onder wetenschappers heerst nog geen overeenstemming over de definitie van armoede. De beleidsbrief van de minister gaat echter uit van de definitie die werd geformuleerd door professor Jan Vrancken. Armoede heeft vier belangrijke kenmerken. Armoede is meerdimensionaal. In de tweede plaats zijn er een aantal breuklijnen waardoor de armen gescheiden zijn van de rest van de samenleving. Het derde element betreft de machteloosheid om deze kloof te overbruggen. Ten slotte is er het element van de reproductie van armoede.

De Vlaamse Interdepartementale Commissie Armoede (VICA) kreeg drie opdrachten van het Algemeen Verslag van de Armoede (AVA) :

- 1° het verzamelen van kennis over de achterstelingsproblematiek die relevant is voor het beleid ;
- 2° het formuleren van voorstellen voor gerichte maatregelen ;
- 3° de coördinatie van geïntegreerde programma's.

Inmiddels heeft de interdepartementale aanpak de klemtoon gekregen. Voor de opvolging van de interministeriële conferenties Sociale Integratie werkt de VICA meer en meer thematisch, bijvoorbeeld rond huisvesting.

In de motie van aanbeveling naar aanleiding van het themadebat in het Vlaams Parlement over armoede en sociale uitsluiting, werden zes maatregelen voorgesteld :

- 1° een decreet voor de organisaties waarin armen het woord nemen ;
- 2° de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord ;
- 3° een slagkrachtiger VICA ;
- 4° een decretale regeling over ervaringsdeskundigen ;
- 5° een sensibilisering van de bevolking ;
- 6° een strategisch plan Armoede.

Voorts bespreekt de beleidsbrief de onderliggende principes van het beleid, namelijk de sociale grondrechten, in het bijzonder het recht een menswaardig leven te leiden, dat is vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet.

In het kader van de dialoog met de organisaties, heeft de minister zeven keer 1,5 miljoen BEF in de begroting vastgelegd voor de grote organisaties. Het samenwerkingsverband in Limburg krijgt een half miljoen BEF en het samenwerkingsverband dat in Turnhout in oprichting is, 400.000 BEF. Ten slotte zijn er nog startpremies van 100.000 BEF voor kleinere organisaties. Er wordt gewerkt aan een regelgeving voor de erkenning en de subsidiëring van verenigingen waarin armen het woord nemen. De opdrachten zijn : armen en niet-armen verenigen ; armen het woord geven ; werken aan hun maatschappelijke emancipatie ; werken aan de maatschappelijke structuren ; dialoog en vorming ; armen blijven zoeken.

Het beleid wordt gevoerd op basis van wetenschappelijke kennis. De minister vermeldt de volgende initiatieven in dit verband : het samenwerkingsakkoord, het Jaarboek Armoede ; het onderzoek van professor Kesteloot naar de achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel ; de monitoring en de auditing door de administratie Planning en Statistiek van de Vlaamse Gemeenschap ; het evaluatierapport over het SIF. Er wordt verder werk gemaakt van een inclusief beleid met betrekking tot de VICA en het interdepartementaal sturingsorgaan SIF (ISOSIF).

Inzake de samenwerking wijst de minister op de totstandkoming van het samenwerkingsakkoord betreffende de bestendiging van het armoedebeleid. De benadering binnen SIF is bottom-up, waardoor lokale verzuchtingen naar boven kunnen komen. Nieuwe methodieken worden opgenomen en gestimuleerd. De minister vermeldt de inschakeling van ervaringsdeskundigen en de vorming

van ambtenaren. De bevolking moet terzake gesensibiliseerd worden. Men moet geïnformeerd worden over de plaatselijke SIF-initiatieven. De gerichte informatiecampagne naar aanleiding van de goedkeuring van het decreet op de minimale levering van water, gas en elektriciteit is daar een voorbeeld van.

Tot slot wijst de minister erop dat de motie van aanbeveling die het Vlaams Parlement aannam tot besluit van het op 19 februari 1998 gehouden themadebat over armoede en sociale uitsluiting systematisch wordt uitgevoerd en verder zal worden uitgevoerd. Alle ministers van de Vlaamse regering werden aangeschreven met het oog op de samenstelling van een overzicht per thema te verkrijgen. De antwoorden lopen nog volop binnen. Er is nood aan een dergelijke volledige en algemene inventaris. Men mag die op korte termijn verwachten. De beleidsbrief eindigt met een classificatie van de onderwerpen per recht.

Op de begrotingspost (basisallocatie 41.01, programma 41.70) voor het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen (VFIK) werd tot 20 november l.l. reeds 274 miljoen BEF in betaling gesteld. Op deze basisallocatie is nu nog 148 miljoen BEF beschikbaar en het is zeker de bedoeling deze gehele som dit jaar te ordonnanceren. In de begroting voor 1999 wordt met het oog op de eindafrekeningen voor de VFIK-dossiers nog een bedrag ingeschreven van 91 miljoen BEF.

Verschillende posten werden bij het SIF samengebracht. De totale begrotingspost hiervan wordt andermaal met 1 miljard BEF verhoogd, wat het geheel op ongeveer 7,4 miljard BEF brengt.

De voorafname voor de armenorganisaties is verdubbeld van 20 naar 40 miljoen BEF. Een deel hiervan is evenwel niet betaalbaar aan hen, omdat het gereserveerd is voor initiatieven zoals het Jaarboek van professor Vrancken. Dit dossier bevindt zich nu voor advies bij de Inspectie van Financiën. Het blijkt dat nogal wat armenorganisaties, zij het niet alle, problemen hebben met het samenstellen van een volledig administratief dossier. Inmiddels heeft de minister evenwel voor deze dossiers een gunstig advies gekregen van de Inspecteur van Financiën.

Tegelijkertijd heeft de minister de voorafname voor de VGC verhoogd. Oorspronkelijk bedroeg deze 40 miljoen BEF in het kader van het VFIK. Met het SIF is het bedrag verdubbeld tot 80 miljoen BEF en nu bij de begroting 1999 wordt dit bedrag verhoogd tot 100 miljoen BEF. Door de

transfer van middelen voor de periode 1998-1999 zijn er voor 1999 143 miljoen BEF middelen ter beschikking voor projecten. Voor het Steunpunt Armoede is een bijdrage van 2,8 miljoen BEF al in het samenwerkingsakkoord goedgekeurd. De minister wijst erop dat het Vlaams Parlement als eerste dit samenwerkingsakkoord heeft goedgekeurd en de Vlaamse regering heeft het inmiddels ook bekrachtigd.

2. Bespreking

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt de opvolgingsnota van het themadebat over Armoede een goed idee. Ze hoopt dat het niet alleen bij ideeën zal blijven, maar dat ook aangegeven wordt welke financiële middelen aan armoede worden besteed. De Agalev-fractie vindt de voorafname voor Brussel ondanks de verhoging nog altijd onvoldoende. Verder stelt ze de vraag in hoeverre de lokale adviescommissies in verband met de minimumlevering van gas, elektriciteit en water geïnstalleerd zijn en precies weten wat ze moeten doen. Ze heeft geruchten opgevangen dat deze commissies niet zo goed werken. Mevrouw Ria Van Den Heuvel is van mening dat de atlas van professor Kesteloot een bijzonder nuttig instrument is, maar dat deze niet goed wordt gebruikt bij het uitstippelen van het beleid. In de motie van aanbeveling die het Parlement heeft aangenomen naar aanleiding van het themadebat wordt gewezen op het belang van het recht op cultuur. Ze heeft de indruk dat er op dit vlak weinig gebeurt en ze is van mening dat er nog heel wat stimulansen nodig zijn. Daarom stelt ze de vraag of de minister een overzicht kan geven van concrete maatregelen op dit vlak.

De heer Jan Béghin wijst erop dat er nog nooit zoveel gesproken en geschreven is over kansarmoede als de laatste jaren. Er zijn allerlei interessante methodieken ontwikkeld en het Vlaams Parlement heeft zelfs een methode ontwikkeld om de invloed van de budgettaire inspanningen te meten. Toch pleit de heer Jan Béghin ervoor om in de komende jaren de moed op te brengen om het geld vooral te bestemmen voor de plaatsen waar de noden het grootst zijn. Hij vindt de stijging van de voorafname voor Brussel een stap in de goede richting, maar hij stelt ook vast dat er nog steeds een grote discrepantie bestaat tussen de 100 miljoen BEF die naar Brussel gaan en die voor enkele grote steden in Vlaanderen, die vele honderden miljoenen frank ontvangen. Volgens de atlas van professor Kesteloot is er in het Brussels Gewest meer kansarmoede dan in heel Vlaanderen. De

heer Jan Béghin feliciteert de minister voor de geleverde inspanningen, maar hij pleit voor een stijging van de middelen voor Brussel vanaf 2000. Hij vindt het onaanvaardbaar dat een aantal Vlaamse gemeenten de SIF-gelden gebruiken om de belastingen te verlagen. De heer Jan Béghin erkent dat Vlaanderen niet bevoegd is voor huisvesting en sociale huisvesting in Brussel, maar dit belet niet dat de Vlaamse regering toch een aantal projecten zou kunnen realiseren. Niets belet dat de Vlaamse regering een vervallen huizenblok opkoopt, renoveert en verhuurt aan bejaarden.

Mevrouw Patricia Ceysens heeft één algemene kritiek, namelijk dat de beleidsbrief veeleer een evaluatie biedt van het voorbije beleid dan een uiteenzetting over het beleid in het volgende jaar. Alleen op de laatste pagina wordt een concrete maatregel aangekondigd, namelijk de bevraging over het beleid inzake armoede van de ministers van de Vlaamse regering. Tot besluit spreekt mevrouw Patricia Ceysens haar ongenoegen uit over het grote aantal taalfouten in de beleidsbrief en vraagt dit in de toekomst te vermijden.

Mevrouw Kathy Lindekens wijst erop dat kinderen de kwetsbaarste groep van de armen zijn. Ze vraagt de minister meer duidelijkheid te geven over zijn concrete plannen voor kinderen, zoals informatie over maatregelen om de wijkgerichte werking en de participatie te bevorderen.

De heer Guy Swennen stelt de vraag wat de concrete organisatie en werking van het Steunpunt Armoede zal zijn. Hoe zal de coördinatie tussen de verschillende betrokken overheden worden georganiseerd ?

De heer Bart Vandendriessche stelt vast dat er de laatste 5 jaar een omwenteling heeft plaatsgehad in het armoedebeleid. De grote uitdaging blijft vooral het realiseren van een inclusief beleid. Wat de opvolgingsnota over het beleid van de verschillende ministers betreft, zou hij het op prijs stellen als de commissieleden zo snel mogelijk het antwoord van de ministers van de Vlaamse regering zouden kennen.

De heer Bart Vandendriessche is het eens met mevrouw Patricia Ceysens dat de beleidsbrief een goede inventaris is van het gevoerde beleid maar dat een visie en een overzicht van de projecten die op stapel staan, ontbreken. Hij denkt dat het mogelijk moet zijn om één definitie van armoede uit te werken, waarbij de definitie van het themadebat als uitgangspunt kan dienen. Hij is wat ontgoocheld in de verenigingen waar armen het woord

voeren, omdat het overleg over het decreet, naar verluidt, moeizaam verloopt. Hoever staat het Steunpunt Armoede met de ontwikkeling van indicatoren ? Kan de minister meer uitleg geven over de maatregelen van het VICA en het activeren van de themagroepen ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh spreekt zijn waardering uit voor het voorstel om in de actie Vlaanderen 2002 een project op te nemen onder de titel Stop de Armoede. Zijn er al concrete plannen voor dit project ?

Antwoord van de minister

De minister zegt dat de bedoeling van de opvolgingsnota is een gestructureerd overzicht te geven van de manier waarop het inclusief beleid, waarop tijdens het themadebat over Armoede werd aangedrongen, wordt gerealiseerd. Er wordt nog gewacht op de antwoorden van sommige ministers. Een exact overzicht geven van de financiële middelen die aan het beleid tegen armoede worden besteed, is geen eenvoudige aangelegenheid. Zo dienen de toenemende kredieten voor sociale huisvesting, waarvoor twee maal 600 miljoen BEF wordt uitgetrokken voor investeringsmachtigingen en de 55 miljoen BEF extra voor huursubsidies ook voor het armoedebeleid. Via informatiecampagnes en allerlei initiatieven van het SIF zoals de woonwinkels, krijgen deze subsidies meer bekendheid. Het is niet gemakkelijk de financiële cijfers over al die maatregelen uit de begroting te halen en te verzamelen.

De voorafname voor Brussel wordt jaar na jaar verhoogd. Deze inspanning moet volgehouden worden. Van jaar tot jaar moeten er meer investeringen gebeuren in Brussel. Het probleem hierbij is dat Vlaanderen en de VGC alleen bevoegd zijn voor gemeenschapsaangelegenheden en dit maakt het moeilijk om een grootschalige aanpak uit te werken. De VGC moet zich echter beperken tot de gemeenschapsbevoegdheden. De VGC heeft echter zeer goede projecten uitgewerkt, die volgens de minister de steun van Vlaanderen verdienen. Momenteel wordt gezocht hoe Vlaanderen toch meer kan bijdragen tot het beleid inzake gewestmateries, zoals huisvesting. Het is immers zowel voor Brussel als voor Vlaanderen belangrijk dat Brussel leefbaar is.

De minister zal een totaaloverzicht over de werking van de lokale adviescommissies inzake de minimumlevering van elektriciteit, gas en water, laten opstellen. Momenteel wordt overlegd met de VVSG hoe zo een eerste evaluatie kan worden

georganiseerd.

De minister bevestigt dat de atlas van professor Kesteloot de onbetwistbare basis van het beleid is. De atlas wordt onder andere gebruikt om de woonvernieuwings- en woningbouwgebieden af te bakenen en te subsidiëren. Hij dient ook als instrument om afspraken met steden en gemeenten en huisvestingsmaatschappijen te maken. Het beleid van het SIF baseert zich hier ook op. Op de laatste interministeriële conferentie over stedelijk beleid bleek dat ook in de andere gewesten de atlas Kesteloot gebruikt wordt, hoewel aanvankelijk zekere reserves bestonden, omdat de atlas tot stand was gekomen op initiatief van de Vlaamse regering.

Volgens de minister is het belangrijk dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement zich uitspreken voor dezelfde methodieken. Het themadebat, waarin de nadruk werd gelegd op de noodzaak van een inclusief beleid, was daarbij zeer belangrijk. De samenhang tussen de verschillende beleidsdomeinen moet afgewogen worden en men moet zich realiseren dat maatregelen op één domein ook belangrijk kunnen zijn op een ander terrein. De minister getuigt dat hij zich bij de begrotingsbesprekingen in de Vlaamse regering met goed gevolg op de motie van aanbeveling heeft beroepen, waarin 40.000 nieuwe sociale woningen gevraagd werden : de regering heeft beslist om het budget te verhogen.

Volgens de minister lopen er heel wat projecten. Hij vindt het belangrijker dat er een structureel beleid gevoerd wordt. De verschillende betrokken overheden moeten structureel samenwerken. Daarvoor is het samenwerkingsakkoord zeer belangrijk.

De minister belooft een nota op te stellen met informatie over de maatregelen speciaal bedoeld voor kinderen en jongeren. Binnen het SIF is er in elk geval aandacht voor deze groepen. De minister herinnert eraan dat het Steunpunt Armoede is goedgekeurd in het Vlaams Parlement en dat het is bekrachtigd door de Vlaamse regering. Nu wordt er gewacht op de goedkeuring van de andere overheden. Het samenwerkingsakkoord omvat concrete afspraken over de manier van werken in het kader van het Centrum voor Gelijkheid van Kan-

sen, over de coördinatie met het VICA. De Vlaamse regering vindt het belangrijk dat het VICA betrokken wordt bij de werking van het Steunpunt. We streven er ook naar de themagroepen opnieuw dynamisch te maken. De armenorganisaties worden ook betrokken. De dialoog met de armen is als methode uitdrukkelijk erkend door het samenwerkingsakkoord over het Steunpunt.

De minister is het eens met het pleidooi voor een inclusief beleid. Zodra de antwoorden van de andere ministers in de opvolgingsnota opgenomen zijn, zal hij deze ter beschikking stellen van het parlement. Hij ontkent dat het overleg met de organisaties waar armen het woord voeren moeilijk verloopt. Hij bevestigt wel dat het voor de organisaties niet gemakkelijk is om de vaardigheden te verwerven die nodig zijn om een financieel rapport op te stellen dat aanvaardbaar is voor de Inspectie van Financiën. De minister heeft echter bij de inspectie aangedrongen op begrip voor deze situatie en onlangs heeft de inspectie van Financiën het rapport goedgekeurd. Inzake de onderhandeling over het decreet stelt de minister dat de organisaties onvoldoende rekening houden met het feit dat er nu eenmaal nood is aan minimale regels. Alle uitgaven van de regering moeten immers controleerbaar zijn en precies daarvoor vraagt de Inspectie Financiën een aantal criteria en een minimaal financieel rapport.

De minister is van oordeel dat Vlaanderen 2002 aandacht moet opbrengen voor de armoedeproblematiek. In dat verband ligt er een project voor van het Priester Daensfonds.

De administratie onderzoekt wat de geschikte indicatoren zijn.

De minister stelt dat het de bedoeling is de werking van het VICA te doen aansluiten op de werking van het Steunpunt. Daarom wil hij ervoor zorgen dat de themagroepen meer actief worden. Niet iedere thematische groep functioneert op dezelfde manier. De verschillende beleidsdomeinen functioneren ook niet op dezelfde manier. Het ene beleidsdomein is trouwens ook makkelijker dan het andere.

3. Indicatieve stemmingen

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de algemene uitgavenbegroting 1999 (bevoegdheden van minister Leo Peeters : armoedebeleid^{*}) wordt bij stemming aangenomen met 7 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan BEGHIN

Trees MERCKX-VAN GOEY

^{*} Zie opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Parl. St., VI. P., 1998-99, nr. 15/14)

BIJLAGEN

VESOC-middelen *Social profit-middelen*

1. De initiële begrotingsopmaak 1998

Ter gelegenheid van de opmaak van de begroting 1998 werden voor het departement Welzijn in aanzienlijke mate bijkomende middelen toegekend waarvan het leeuwendeel als zijnde van VESOC-herkomst kan gekatalogeerd worden.

1.1 VESOC-middelen recurrent gemaakt

Vooreerst werden de VESOC-middelen, die in 1997 niet recurrent werden toegekend, recurrent gemaakt. Het gaat om een globaal bedrag van 104,5 mio., dat als volgt is samengesteld :

- 50,8 mio. (35 jobs) werd beschikbaar gesteld om meer selectief een aantal voorzieningen die prioritair personen met een zeer zware zorgbehoefte (meervoudige handicap, autisme, posttraumatisch meervoudig handicaps) opvangen, vooruit te helpen. Met de bestaande personeelsomkadering hebben deze voorzieningen het zeer moeilijk.
- 25,2 mio. (23 jobs) diende voor de continuering van de administratieve ondersteuning in het Algemeen Welzijnswerk, en in beperkte mate voor het voorzien van bijkomend personeel in achtergestelde regio's. In deze sector is er immers omzeggens geen administratieve omkadering voorzien en er zijn ook een aantal achtergestelde regio's.
- 7 mio. (5 jobs) werd beschikbaar gesteld aan het opbouwwerk. In drie provincies werden de bestaande teams versterkt.
- 21,5 mio. (15 jobs) was bestemd voor de integratie van minderheden. Hiermee kregen de regionale integratiecentra een extra personeelslid toegewezen i.f.v. de ontwikkeling van een onthaalbeleid voor nieuwkomers.

Op de begroting '98 werden deze bedragen reeds geïntegreerd in de gewone basisallocaties.

Uitgevoerd.

1.2 VESOC-middelen : voor Welzijn en Gezin

Verder werd vanuit de VESOC-gelden voor 1998 een nieuw budget voorzien ten belope van 779 mio. Het betreft meer specifiek volgende initiatieven :

1.2.1 Voor de Bijzondere Jeugdbijstand is een bedrag voorzien van 75 mio.

Een budget van 5 mio. is voorzien voor de "ondersteuningsteams migranten". Deze steunpunten t.a.v. de hulpverlening aan allochtonen binnen de BJB vervullen een onmisbare taak. Er zijn momenteel teams in 3 provincies. Ze slagen er amper in om het hoofd boven water te houden (o.m. door aanvullende steun van de provincie of de stad en er dient ook een bijkomend team opgestart.)

70 mio. is beschikbaar voor bijkomende begeleidingscapaciteit. Deze zal ingezet worden op die plaatsen waar de hulpverlening totaal ontoereikend is. Het gaat voornamelijk om de as Antwerpen-Mechelen-Brussel-Halle-Vilvoorde. Tegelijkertijd wordt er waar mogelijk ook residentiële begeleidingscapaciteit geheroriënteerd naar ambulante of semi-residentiële initiatieven.

Globaal gaat het hier om 52 nieuwe jobs.

Uitgevoerd.

1.2.2 90 mio. (82 jobs) is beschikbaar voor de thuiszorg. Hiermee zullen initiatieven genomen worden ter versterking of uitbouw van dienstencentra, dagverzorgingscentra, centra voor kortverblijf. Als gevolg van het nog niet afgeronde thuiszorgdecreet worden deze middelen gedeeltelijk voor eenmalige doeleinden ingezet.

1.2.3 Een bedrag van 18,5 mio. (13 jobs) is voorzien voor de integratie van minderheden. Hiermee kunnen enkele beperkte initiatieven genomen worden voor het vluchtelingenwerk en het begeleiden van plaatselijke integratiewerkingen voor allochtonen.

Uitgevoerd.

1.2.4 Voor de gehandicaptenzorg is 300 mio. beschikbaar. In het verlengde van het beleidsplan werd volgende bestemming gegeven :

Initiatieven ondersteuning gezinnen vrije tijd	20.000.000 Bfr.
Uitbreidingsbeleid zorgsector : tehuizen, dagcentra, ..	150.000.000 Bfr.
Beleidsuitbreiding thuisbegeleiding	28.300.000 Bfr.

Begeleid wonen	20.700.000 Bfr.
Scheiding wonen en werken en herschikking personeelsomkadering dagcentra(*)	25.000.000 Bfr.
Adviesverlening hulpmiddelen(*)	12.000.000 Bfr.
Open arbeidsmarkt (CAO26) ¹	30.000.000 Bfr.
Voortzetting experiment ATB	7.500.000 Bfr.
Sensibilisering werkgevers ATB	6.500.000 Bfr.

Dit budget is goed voor een rechtstreekse tewerkstelling van 300 FTE.

Uitgevoerd exclusief (*)

- 1.2.5 Voor specifieke versterking van het Algemeen Welzijnswerk in Brussel was een bedrag van 15 mio. (10 jobs) beschikbaar.

Uitgevoerd.

- 1.2.6 Voor de gezins- en bejaardenhulp was 280,5 mio. beschikbaar (100 nieuwe jobs, behoud van 180 jobs).
100 mio. is bedoeld voor het doorzetten van de in 1997 ingezette maatregelen inzake de subsidiëring van onregelmatige prestaties en de uitbreiding van het urencontingent.
180,5 mio. aan bijkomende middelen is voorzien in het kader van de overdracht van de opdrachten van het FCUD van de federale overheid naar de Gemeenschappen. Het betreft hier een door de federale overheid tot 31/12/1997 ingebrachte aanvullende toelage voor zowel private als openbare diensten gezins- en bejaardenhulp, die vanaf 1/1/1998 wordt overgenomen door de Gemeenschappen.

Uitgevoerd.

1.3 Andere dan VESOC-middelen : voor Welzijn en Gezin

Daarnaast is er nog een beperkt bijkomend budget voor

- het Algemeen Welzijnswerk : een bedrag van 27 mio. is voorzien om de stijging van de anciënniteit in de sector op te vangen.
- de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen : 9 mio. is beschikbaar. Deze 9 mio. is bestemd om de hoogste noden op te vangen. De huidige subsidiëring dekt immers slechts een deel van de uitgaven en de centra hebben het zeer moeilijk ; er zijn grote wachtlijsten wat nefast is voor de werking (een tijdige diagnose is immers

¹ Dit betekent tewerkstelling van gehandicapten in het reguliere circuit.

noodzakelijk). Deze centra hebben ook een belangrijke taak m.b.t. autisme.

Hiermee werd ook gevolg gegeven aan de resolutie "autisme" van het Vlaams Parlement.

Uitgevoerd.

2. De begrotingscontrole

Ter gelegenheid van de begrotingscontrole 1998 werden aan de initiële cijfers kleine wijzigingen aangebracht :

- de subsidie aan diensten voor gezins- en bejaardenhulp werd met 84,2 mio. verhoogd. (als gevolg van een verkeerde inschatting bij de opmaak)
- de dotatie aan het VFSIPH werd verhoogd met 45,6 mio. Daarenboven mochten niet-belaste saldi van 1997 ten belope van 132 mio. behouden worden.

Meer dan 90% van de bijkomende VESOC-middelen die ingeschreven stonden op de begroting 1998 zullen tegen het einde van het jaar aangewend zijn.

3. Het Vlaams intersectoraal akkoord voor de social profitsector

De onderhandelingen met betrekking tot het Vlaams intersectoraal akkoord voor de social profitsector werden in het voorjaar gefinaliseerd en dienden opgenomen te worden in de begrotingscijfers ter gelegenheid van de begrotingscontrole 1998. Cfr. de begrotingsinstructies - en dit is logisch om budgettaire miskleunen te vermijden - werd de weerslag van alle nieuwe initiatieven die in dit akkoord vervat zijn op kruissnelheid, d.w.z. op jaarbasis, ingeschat.

Deze terechte redenering impliceerde meteen dat voor 1998 slechts de helft werd begroot van de cijfers die op jaarbasis noodzakelijk geacht werden omdat de begrotingscontrole maar gefinaliseerd werd einde juni '98 en dus operationeel werd begin juli '98.

De toewijzing van deze middelen voor 1998 was onderhandelingsmaterie voor de verschillende paritaire comités. Pas na het tot standkomen van de CAO's konden de uitvoeringsbesluiten worden uitgewerkt. In functie van de werkelijke situatie op het werkveld kunnen deze middelen vanaf juli '98 worden gebruikt. Uiteraard kan enkel de effectief bestaande situatie in rekening worden gebracht d.w.z. dat maar zoveel twaalfden kan aangerekend worden als er effectief tewerkstelling is geweest, want anders komt de systematiek van de aanrekening op kruissnelheid (op jaarbasis) op de helling te staan.

Hier dient trouwens nog aan toegevoegd te worden dat de helft van de middelen op jaarbasis ingezet werden voor activiteiten die bij uitstek geschikt zijn voor eenmalige aanwending, nl. voor investeringen in infrastructuur.

De beslissingen van het Vlaams Intersectoraal akkoord voor de Social Profit-sector worden in hun toepassing uitgesmeerd over 3 begrotingsjaren.

- Vanaf 1998 wordt
 - ✓ 750 mio. die bestemd is voor het wegwerken van de werkdruk en het opvangen van de actuele problemen als volgt verdeeld over de Paritaire Comités :
 - PC 318 : 100 mio.
 - PC 319 : 600 mio.
 - PC 327 : 50 mio.
 - ✓ 250 mio. die bestemd is voor het wegwerken van de anomalieën als volgt verdeeld over de Paritaire Comités :
 - PC 318 : 82 mio.
 - PC 319 : 72 mio.
 - PC 327 : 77 mio.
 - PC 329 : 19 mio.
- Vanaf 1999 wordt
 - ✓ 870 mio. voorzien voor het inspelen op maatschappelijke evoluties.
 - ✓ 130 mio. voorzien voor het wegwerken van anomalieën. De toewijzing hiervan zal gebeuren door het Paritair Comité 319.
- Vanaf 2000 wordt 1.000 mio. voorzien voor maatschappelijke evoluties.

Hieronder vindt u de afspraken in de verschillende Paritaire Comités. Desgevallend wordt ook vermeld wanneer de uitvoeringsbesluiten door de Vlaamse regering werden goedgekeurd.

PC 319

* <u>Gehandicaptenzorg</u>	1998	1999
1. Verdere invulling personeelsnorm	86 (61,5)	
2. Tewerkstelling weekend- en vakantienorm in de Tehuizen voor Werkenden - MPI's/OBC's	70 (46)	
	104 (74)	
3. Toeslagen weekendprestaties	20 (-)	
4. Categorie 14	55 (32)	
5. Omkadering en management	20 (-)	
6. Directiemedewerkers	20 (10,5)	

7. Thuiszitters tehuizen niet werkenden	25 (17)	
8. Coördinator begeleid wonen	29 (20)	
9. Clichering	25 (-)	43 (-)
* Bijzondere Jeugdbijstand	1998	1999
Gezinsbegeleiding	206	
Clichering	23	
* <u>Gezinszorg</u>	1998	1999
Parametrisatie enveloppes		
- CKG's		27,5
- CIG's		4,5
* <u>Algemeen Welzijnswerk</u>	1998	1999
Harmonisering DC 305.2 $\Rightarrow$ 319		20
Werkdrukverlichters		24

PC 318

- Bijkomende Maatsch. Werkers Vlaamse regering van 10/11/98	94,5	
- Prestatieuren basishulpverlening Vlaamse regering van 10/11/98	5,5	
- Anciënniteitsverlof Vlaamse regering van 10/11/98	36	
- Sociaal Voordeel Carensdag Eindejaarspremie Vlaamse regering van 10/11/98	46	

PC 317 (Beschuttende Werkplaatsen)

- Werkdruk	50 (50)	
- Anomalieën	77 (-)	

PC 329 (socio-cultureel)

- Anomalieën	19	
--------------	----	--

De middelen die voorzien zijn voor het inspelen op de maatschappelijke evoluties vanaf 1999 zijn reeds in de begrotingscijfers opgenomen. Meer specifiek gaat het over :

	1999
* Gehandicaptenzorg	
- Zorgaanbod	290
- Tewerkstelling	100
* Bijzondere Jeugdbijstand	95
* Algemeen Welzijnswerk	35
* Thuiszorg	
- Gezins- en bejaardenhulp	200
- Andere thuiszorgvoorzieningen	50
* Vertrouwenscentra kindermishandeling	10
* Kinderopvang	90

Conclusie

- Het intersectoraal akkoord voor de social profitsector is na harde maar faire onderhandelingen snel, in duidelijke termen en met een toekomstperspectief tot stand gekomen en heeft een pasklaar antwoord geformuleerd op de witte woede.
- Met de hulp van de sociale partners heeft de overheid blijk gegeven van de nodige vooruitziendheid door o.m. in te spelen op de maatschappelijke evoluties door een plan 1998-2000 uit te werken.
- De niet-gebruikte middelen (die in 1998 niet voor tewerkstelling konden gebruikt worden) omdat na de begrotingscontrole nog maar maximaal de helft van het bedrag op jaarbasis zou kunnen aangewend worden, werden afgeleid naar eenmalige bestedingen, voornamelijk infrastructuurwerken.
Hier worden ze, weliswaar met een andere finaliteit, op een rationele manier ingezet.
- De paritaire comités en de administratie hebben haast gezet achter respectievelijk de toewijzing van de middelen en de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten.
- Het grootste gedeelte van de bijkomende middelen voor 1999 (870 mio. van 1 miljard) is reeds opgenomen in de begrotingscijfers van 1999.

Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën Stand van zaken
--

Op 6 juli 1994 besliste de Vlaamse regering om alle Vlaamse wetenschappelijke instellingen door te lichten. Deze doorlichting moet resulteren in een globaliserende nota door de administratie Wetenschapsbeleid in overleg met de betrokken administraties. In het kader van deze doorlichting heeft een deskundigencommissie op 8 juni 1998 het CBGS bezocht en daarover een rapport voorgelegd. De globaliserende nota werd nog niet uitgebracht.

Op zijn vergadering van 30 januari 1998 keurde de directieraad van het CBGS een advies goed in verband met de opdracht, de structuur en de personeelsformatie van de instelling. In dat advies wordt het wetenschappelijk karakter van de instelling behouden. De opdracht wordt verruimd tot bevolking, gezin en welzijn. De benaming en de structuur worden aan die verruiming aangepast. Met name wordt voorgesteld te herstructureren rond drie afdelingen. Bij de formulering van haar advies heeft de directieraad ook rekening gehouden met de door de minister van Cultuur, Gezin en Welzijn geuite wens dat het CBGS wetenschappelijke ondersteuning zou geven aan de Gezins- en Welzijnsraad.

De huidige directeur, Prof. Dr. Cliquet gaat op 1 mei 1999 met pensioen. De aanwerving van een nieuwe directeur wordt voorbereid, rekening houdend met het advies van de directieraad.

Aandeel opbouwwerk in SIF

In het kader van het SIF is het niet mogelijk te zeggen hoeveel middelen er worden uitgetrokken voor opbouwwerk. De SIF-convenanten bewegen zich immers niet op het actieniveau maar op het niveau van programma's, doelstellingen en resultaten. Dit betekent dat de inzet van middelen voor een bepaalde actie niet bepaald werd. Op het niveau van het programma en de doelstellingen is dit wel het geval. Opbouwwerk kan dan één van de aspecten zijn waarvoor middelen in het kader hiervan worden vrijgemaakt, maar dan nog kunnen gemeenten en OCMW's met middelen schuiven over de programma's heen.

Slechts bij nazicht van de facturen, ex post, kan blijken hoeveel middelen ingezet werden voor opbouwwerk.

De facturen zelf worden niet toegezonden maar worden echter gegroepeerd en per begrotingsartikel medegedeeld via een verzamellijst.

Uit de analyse in het evaluatierapport 1997 blijkt wel dat het maatschappelijk opbouwwerk. In 36% van de SIF-plusgemeenten en 4% van de steekproef met betrekking tot de waarborggemeenten in de doelstellingen terug te vinden is.

CONTRACTEN 1998 Bijzondere jeugdbijstand

Wetenschappelijke en vernieuwende projecten 5.600.000

Benaming	Bedrag jaarbasis
Kinderdienst - Teledienst - Brussel	3.000.000
Contactcomité - Brussel	50.000
Crisishulp aan Huis - Mechelen/Haasrode	50.000
Federatie Gezinsplaatsing - Leuven	50.000

Experimenten

Therapeutisch Pilootproject Odysseus - Brugge 2.400.000

Uitgaven aan derden ingevolge G.D. 77.000.000

Aanbod als alternatief voor plaatsing (instroom - uitstroom)

Samenwerkingsverband Voorzieningen Bijzondere Jeugdbijstand 8.750.000

Samenwerkingsverband Voorzieningen Bijzondere Jeugdbijstand (verlenging) 8.750.000

Crisishulp aan Huis - Mechelen/Haasrode 4.250.000

Crisishulp aan Huis - Mechelen/Haasrode (uitbreiding) 2.500.000

Oikonde - Tielt (Integratie door Participatie) 2.400.000

Oikonde - Tielt (Integratie door Participatie)
- (uitbreiding) 1.400.000

West-Vlaamse Pleeggezinnendienst - Roeselare 850.000

Humanistische Thuisbegeleidingsdienst - Antwerpen 5.100.000

Cocon - Gent 5.000.000

Albezoon - Gent	4.300.000
-----------------	-----------

Aanbod in het kader van artikel 37 § 2, 2° van de wet

betreffende de jeugdbescherming

Bas - Brussel/Leuven	1.400.000
Bas - Brussel/Leuven (uitbreiding)	1.600.000
Oikoten - Tildonk	20.592.000
Oikoten - Tildonk (uitbreiding)	1.750.000
Elegast - Antwerpen/Turnhout/Mechelen	2.000.000
Elegast - Antwerpen/Turnhout/Mechelen (uitbreiding)	4.250.000
Centrum Jongeren en Gezinsbegeleiding Kortrijk	1.600.000
De Kerseboom - Brugge	1.600.000
Pieter Simenon - Lommel	3.600.000

Aanbod in het kader van artikel 23 § 1.4° van de

gecoördineerde decreten

Oranjestad - Kortrijk	3.500.000
Neerhof P.A.T. - Turnhout	3.325.000
Neerhof - Turnhout (Vlaanderen)	1.245.000
De Wissel - Leuven (Vlaanderen)	1.245.000
Pieter Simenon -Lommel (Vlaanderen)	2.005.000